

ÅRSREDOVISNING **2023**

DNR: STY 2023-579

Innehåll

Generaltulldirektören har ordet.....	5
Om Tullverket.....	7

RESULTATREDOVISNING

Disposition av resultatredovisningen.....	11
Året i korthet.....	12
Ett år präglat av sanktioner	15
Ekonomiskt resultat.....	17
Bedömning av måluppfyllelse	21
Kontroll	27
Tillstånds- och uppbördshantering	37
Brottsutredning och brottsförebyggande arbete.....	41
Uppbörd	55
Beslagtagna, omhändertagna och stoppade varor	65
Förtroende och samma villkor.....	79
Verksamhetsutveckling.....	87
Kompetensförsörjning	97
Mätmetoder	103
Internrevision	108
Intern styrning och kontroll.....	109

FINANSIELL REDOVISNING

Sammanställning av väsentliga uppgifter.....	113
Resultaträkning	114
Balansräkning.....	115
Redovisning mot inkomstitlar.....	117
Redovisning mot anslag	118
Finansieringsanalys	119
Noter.....	120

TABELLBILAGA

Indikatorer	133
Ekonomiskt resultat.....	134
Kontroll	135
Tillstånds- och uppbördshantering	137
Brottsutredning och brottsförebyggande	138
Uppbörd	141
Beslagtagna, omhändertagna och stoppade varor.....	143
Förtroende och samma villkor.....	146
Verksamhetsutveckling.....	149
Kompetensförsörjning	150
Årsredovisningens undertecknande.....	151

Foto: Björn Dalin

Generaltulldirektören har ordet

Det är dags att titta i backspegeln och summera Tullverkets resultat för 2023 – ett år som har varit intensivt och utmanande men också väldigt framgångsrikt för vår myndighet. Händelser i vår omvärld och det försämrade säkerhetsläget i Europa har påverkat oss i stor utsträckning. Inte minst har vi ett stort ansvar för att se till att de sanktioner som EU har utfärdat mot Ryssland och Belarus efterlevs. Det har tagit tid och kraft för vår operativa verksamhet och trycket på vår upplysningstjänst Tullsvår har stundtals varit högt. Jag är stolt över att vår organisation och våra medarbetare återigen har visat att vi snabbt kan ställa om när det behövs. Vi prioriterar, vi är serviceinriktade och vi ger varandra, allmänhet och företag ett gott bemötande – även när pressen är stor.

” **Ett år som har varit intensivt och utmanande men också väldigt framgångsrikt för vår myndighet**

Vi påverkas inte bara av händelser i omvärlden utan också av samhällsutvecklingen här i vårt eget land. Vi kämpar varje dag mot den organiserade brottsligheten och hindrar narkotika och vapen från att tas in i Sverige. Vi tar också större kliv för att förhindra ekonomisk brottslighet och vi arbetar brottsförebyggande bland annat genom informationsinsatser för att förhindra att företag utnyttjas av kriminella aktörer.

Under de senaste åren har Tullverket gång på gång slagit nya rekord när det kommer till samhällsnyttan. För 2023 är samhällsnyttan mer än dubbelt så hög som 2022. Vi har även i år stoppat stora mängder

narkotika från att komma ut i samhället och gjort stora beslag av främst kokain, men även amfetamin och cannabis. Det visar att vi gör ett gott arbete med underrättelse och kontroller, och vi visar också på bra resultat i vår brottsutredande verksamhet. Samverkan såväl inom myndigheten som med andra myndigheter är en viktig nyckel till de stora beslagen och för att stoppa kriminella nätverk.

Även inom uppbördsområdet har vi gjort goda resultat, trots en allmän nedgång i världshandeln. En högre andel tullrevisioner än tidigare, närmare 90 procent, har lett till förändringar vilket visar att underrättelsebaserade urval gör en viktig skillnad i våra kontroller. Vi har kunnat korrigera fel och säkerställt att korrekt tull och skatt har betalats in. När vi kan lägga våra resurser där de gör störst nytta är vi som mest effektiva och fullföljer vårt uppdrag på bästa sätt.

Under året har vi också intensifierat vårt arbete inom säkerhetsområdet. Dels på grund av det försämrade säkerhetsläget, dels för att möta ökade risker för infiltration och otillåten påverkan. Tullverket ska bidra till Sveriges trygghet, men också vara en trygg arbetsplats för våra medarbetare.

Det är mycket positivt att vi som myndighet kan fortsätta att växa, trots det tuffa ekonomiska läge som råder. Under året har vi kunnat välkomna över 250 nya kollegor. Vi har en låg omsättning bland våra medarbetare vilket gör mig särskilt glad. Att vi får behålla så många av de kompetenta medarbetare vi har, samtidigt som vi kan rekrytera ny kompetens, är oerhört viktigt för att vi även fortsatt ska klara vårt viktiga samhällsuppdrag.

Vi lämnar 2023 med en känsla av stolthet men också med en vetskap om att vi kommer ha utmaningar framför oss. Jag är övertygad om att Tullverket kommer att möta det framtiden har att erbjuda på bästa sätt. Och vi gör det med medborgarnas stöd. Vi har aldrig haft så högt förtroende som i Kantar Sifos förtroendemätning för 2023. Det förtroendet ska vi förvalta genom att fortsätta bekämpa och förebygga brottsligheten, säkerställa uppbörden och ge ett gott bemötande till de människor vi möter i tjänsten.

Charlotte Svensson
Generaltulldirektör

” Det är mycket positivt att vi som myndighet kan fortsätta att växa

Om Tullverket

Uppgifter

Tullverkets uppgifter framgår av ett flertal författningar, bland annat EU:s tullagstiftning, tullagen¹ och Tullverkets instruktion².

Enligt instruktionen ska Tullverket

- fastställa och ta ut tullar, skatter och avgifter så att en riktig uppbörd kan säkerställas
- övervaka och kontrollera trafiken till och från Sverige så att bestämmelser om in- och utförsel av varor följs
- förebygga och motverka brottslighet i samband med in- och utförsel av varor.

Att övervaka och kontrollera trafiken till och från Sverige innebär att varuflödet till och från Sverige ska övervakas och kontrolleras oavsett hur varorna transporteras. Att fastställa och ta ut tullar, skatter och avgifter för att säkerställa en riktig uppbörd förutsätter också en övervakning och kontroll av varuflödet.

1) Tullagen (2016:253).

2) Förordning (2016:1332) med instruktion för Tullverket.

Enligt instruktionen ska vi också delta i det myndighetsgemensamma arbetet mot den grova och organiserade brottsligheten samt bedriva viss utrednings- och åklagarverksamhet i fråga om brott mot bestämmelser om in- och utförsel av varor. Tullverket ska även bedriva viss verksamhet rörande rattfylleribrott.

Dessutom ska Tullverket tillhandahålla information och god service så att allmänhet och företag får goda förutsättningar för att kunna fatta långsiktiga och hållbara beslut. Vi ska också bidra till ett väl fungerande samhälle och utföra våra uppgifter på ett sätt som är rättssäkert, kostnadseffektivt och enkelt för såväl allmänhet och företag, som Tullverket.

Regleringsbrevet

I det årliga regleringsbrevet anger regeringen vilka mål, uppdrag och återrapporteringskrav som gäller för det kommande budgetåret. Enligt regleringsbrevet 2023 ska Tullverket bidra till att

- säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn
- bidra till ett väl fungerande samhälle för allmänhet och företag
- motverka brottslighet.

Dessutom ska allmänhet och företag ha förtroende för Tullverkets verksamhet, och alla ska ges samma möjligheter och villkor vid kontakter med myndigheten.

Den europeiska unionen

Inom ramen för Europeiska unionen (EU) regleras samarbetet mellan medlemsstaterna inom en rad olika områden. Alla medlemsstater har sina egna rättssystem men är bundna av EU:s lagar och bestämmelser.

Inom handelspolitiken är EU:s inflytande stort och lagarna stiftas helt på EU-nivå. Vid handel över EU:s yttre gränser gäller en unionsgemensam tullagstiftning och det är de bestämmelserna som Tullverket har att följa i den verksamhet som rör handel och uppbörd.

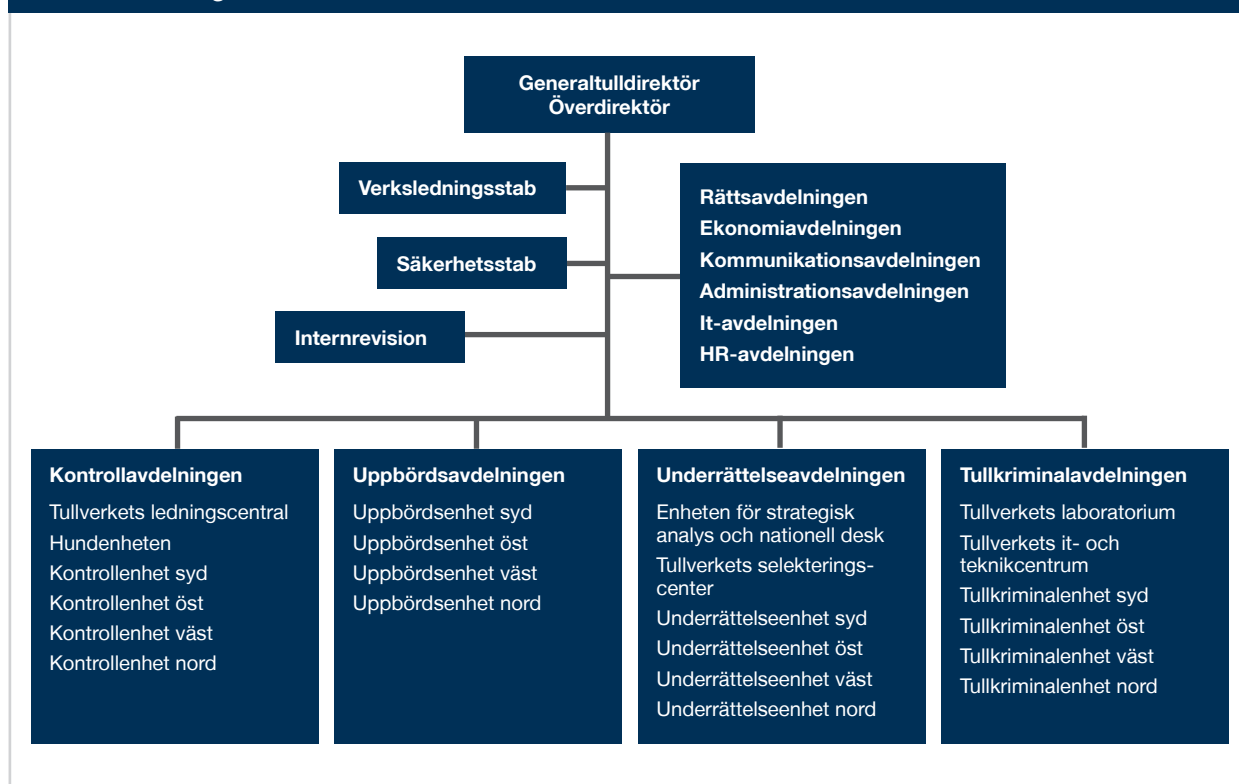
EU:s inflytande är mindre över de delar av verksamheten som rör brottsbekämpning. Tullverkets brottsbekämpande verksamhet styrs i större omfattning av nationellt stiftade lagar, som till exempel smugglingslagen³ och inregränslagen⁴.

Under första halvåret 2023 hade Sverige ordförandeskapet i EU:s ministerråd. Tullverket deltog i arbetet i de två rådsarbetsgrupper som hanterar tullfrågor och stöttade regeringens arbete och arrangemang. I rådsarbetsgruppen för tullunionen hölls ett möte i Luleå med fokus på EU:s arbete i Världstullorganisationen (WCO). I rådsarbetsgruppen för brottsbekämpning och tull anordnades en expertkonferens i Stockholm om skjutvapen. Där diskuterades möjligheter till förstärkt tullsamarbete för att förebygga och bekämpa smuggling av skjutvapen mot bakgrund av Rysslands invasion av Ukraina.

3) Lag (2000:1225) om smuggling.

4) Lag (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen.

Tullverkets organisation

Världstullorganisationen

Sverige är ett av 185 medlemsländer i Världstullorganisationen (World Customs Organization, WCO). WCO har som syfte att underlätta den legala handeln, säkerställa en rättvis uppbörd och skydda samhället. Arbetet sker främst genom att utveckla internationella standarder och stärka förmågan hos framför allt utvecklingsländer.

Organisation

Tullverket består av tio avdelningar. Tullverkets operativa verksamhet utförs i fyra avdelningar och geografiska områden.

Tullverket verkar i hela landet och har kontor från Haparanda till Trelleborg. Merparten av personalen är placerad på de tre huvudorterna Stockholm, Göteborg och Malmö. It-avdelningen är koncentrerad till Luleå.

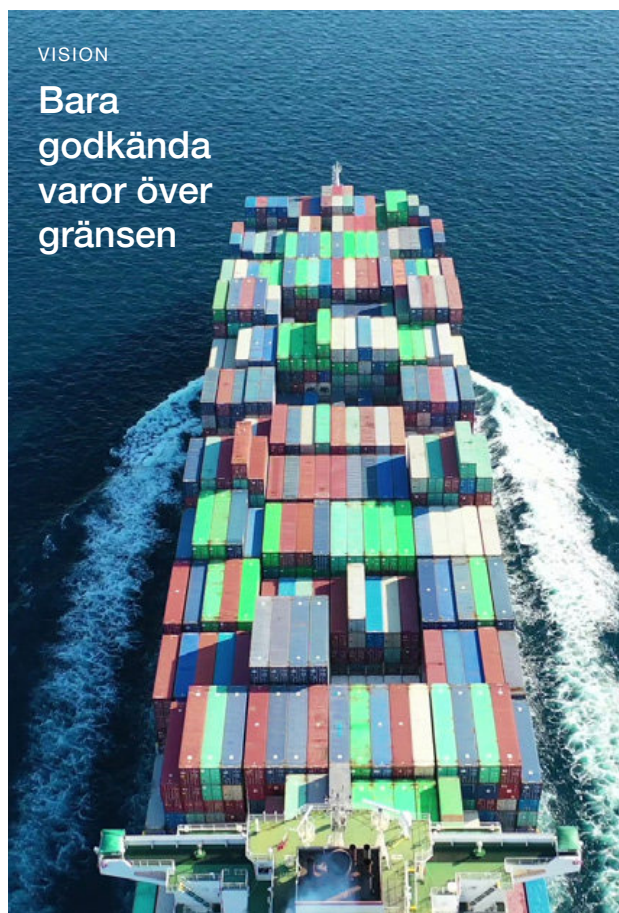
Tullverkets vision och målbild 2025

Tullverkets vision⁵ och målbild är viktiga för Tullverkets strategiska styrning av all verksamhet. De angivna önskade samhällseffekterna är härledda ur den politiska intentionen inom ramen för Tullverkets uppgifter.

Tullverkets vision – Bara godkända varor över gränsen – är vår långsiktiga viljeinriktning. Visionen uttrycker att endast lagliga, deklarerade och betalade varor passerar gränsen. Det innebär att Tullverket arbetar långsiktigt för ett samhälle fritt från varor som hotar miljön eller människors hälsa och trygghet och där näringslivet konkurrerar på lika villkor.

Målbilden består av tre strategiska mål och åtta kritiska framgångsfaktorer. De strategiska målen uttrycker de värden som Tullverkets arbete ska leda till på fem års sikt som steg mot visionen. De kritiska framgångsfaktorerna beskriver vad Tullverket måste vara riktigt bra på för att nå de strategiska målen.

5) STY 2019-775 Tullverkets vision och målbild 2025.

Resultatredovisning

Disposition av resultatredovisningen

Det första kapitlet efter året i korthet behandlar Tullverkets ekonomiska resultat.

Därefter följer ett kapitel med en bedömning av Tullverkets bidrag till regeringens mål för utgiftsområdet Skatt, tull och exekution. I detta kapitel redovisas de indikatorer som ligger till grund för bedömningen av målpuffyllelse. Här lämnas även en bedömning av uppdragen om förtroende och allas lika villkor samt en bedömning av kompetensförsörjning.

Därefter följer tre kapitel med redovisning av Tullverkets arbete med

- kontroll
- tillstånds- och uppbördshantering
- brottsutredning.

I kapitlet om kontroll redovisas arbetet med Tullverkets kontroller, oavsett vilken avdelning som utfört arbetet. Här redovisas också hur Tullverket har balanserat insatserna mellan olika risk- och restriktionsområden, inklusive redovisning av ambitionsnivå och gjorda överväganden.

I kapitlet om tillstånds- och uppbördshantering redovisas arbetet med att bevilja och övervaka olika tillstånd som förenklar tullproceduren för företagen, samt arbetet med att övervaka att företag betalar in debiterad uppbörd.

I kapitlet om brottsutredning redovisas Tullverkets arbete med brottsutredning och lagföring, samt även Tullverkets brottsförebyggande arbete.

I dessa tre nyss nämnda kapitel redovisas också hur Tullverkets underrättelsearbete bidrar till den förebyggande, kontrollerande och utredande verksamheten. I kapitlen redovisas också styckkostnader för större ärendeslag.

Sedan följer ett kapitel med redovisning av uppbörd, inklusive skattefelet. Därefter följer redovisningen av Tullverkets beslag och andra ingripanden mot varor med restriktioner.

I kapitlet om förtroende och samma möjligheter redovisar vi resultaten för arbetet med att tillhandahålla information och service, skapa förtroende för Tullverkets verksamhet samt ge alla samma möjligheter och villkor i mötet med Tullverket.

Därefter följer ett kapitel om verksamhetsutveckling. Kapitlet omfattar även it-utvecklingsinsatser, investeringsbudget, arbetet med beredskap, säkerhet samt hållbarhet och miljö.

I kapitlet om kompetensförsörjning redovisas de åtgärder som Tullverket har gjort för att säkerställa kompetens för att fullgöra våra uppgifter. I kapitlet redovisas även sjukfrånvaro och hälsofrämjande åtgärder.

Tullverkets deltagande i regeringsuppdrag redovisas löpande under de avsnitt som omfattar uppdragens sakfrågor.

Resultatredovisningen avslutas med kapitel om mätmetoder och definitioner, internrevision samt intern styrning och kontroll.

ÅRET I KORTHET

Kompetensförsörjning. Under 2023 rekryterades 257 nya medarbetare och vid årets slut var antalet anställda 2 572 stycken. Cirka 130 medarbetare blev klara med grundutbildningen och började arbeta inom kontroll- eller uppbördsavdelningen.

Värdet på varuimporten från länder utanför EU har minskat med 9 procent jämfört med 2022, i huvudsak till följd av minskad konsumtion och förändrade handelsmönster under rådande konjunktur och det världspolitiska läget. Trots att nedgången i världshandeln håller i sig fortsätter antalet tulldeklarationer att öka.

I Tullverkets arbete för att kontrollera riktigheten i deklarerationer har antalet dokumentkontroller ökat markant under året som en följd av EU:s sanktionspaket mot Ryssland och Belarus. Tullverkets fysiska kontroller av varor har ökat något i antal under året, framför allt när det gäller kontroller i post- och kurirflödet.

Den totala debiterade tullen har minskat, främst till följd av varuimportens minskade värde. Tullverket ökade sin debitering av tull efter kontroller i efterhand. Närmare 90 procent av årets revisioner har lett till ändringar och ovanligt många resulterade i debiteringar över en miljon kronor. Det visar att underrättelsebaserade urval gör skillnad i vårt kontrollarbete.

Samhällsnyttan, det beräknade värdet av Tullverkets beslag av narkotika och dopningsmedel, har fördubblats och är återigen rekordhög. Det beror på flera mycket stora beslag av kokain, amfetamin och cannabis under året. Tullverket har till exempel gjort flera stora beslag av kokain i containrar i Helsingborgs hamn. De beslagtagna och omhändertagna mängderna alkohol- och tobaksvaror samt narkotikaklassade tabletter har fortsatt att minska under 2023. Även antalet beslagtagna skjutvapen har minskat. Tullverket samverkar med Polismyndigheten för att minska vapentillgången i samhället, både i enskilda ärenden och mer övergripande som i att ta fram en myndighetsgemensam lägesbild.

19,3 miljarder kronor i debiterad uppbörd

15 miljoner tulldeklarationer hanterades.

105 600 dokumentkontroller

Antalet dokumentkontroller ökade med 125 %.

705 miljarder kronor

var värdet av varuimporten från länder utanför EU. Det är en minskning med 9 %.

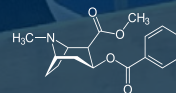

Ökat förtroende. Allmänhetens förtroende för Tullverket har enligt Kantar Sifos årliga anseendeundersökning aldrig varit högre, 44 jämfört med 39 i anseendeindex.

101 500 fysiska kontroller

Dessutom genomförde vi 86 900 rattfyllerikontroller.

1 303 kg kokain beslagtogs

Det är en ökning med 59 %.

Fördubblad samhällsnytta

Samhällsnyttan uppgick till rekordhög 10,4 miljarder kronor.

41 beslagtagna skjutvapen

Antalet beslagtagna skjutvapen minskade.

Textilier, animaliska produkter och maskiner

står för mer än hälften av den tull som Tullverket debiterat.

822 ton miljöfarligt avfall

Mindre mängder avfall har stoppats jämfört med rekordåret 2022.

Under året har Tullverket också utfört kontroller för att stoppa varor som kan ha stora negativa effekter för konsumenternas liv och hälsa och för miljön, men även för företag som drabbas ekonomiskt av intrång och osund konkurrens. Tullverket gjorde fler ingripanden rörande produktsäkerhet, men på grund av resursskäl minskade antalet avfallskontroller.

Tullverket har stort fokus på att stoppa den organiserade brottsligheten, både inom det myndighetsgemensamma arbetet och i egna ärenden. Det arbetet och de stora narkotikabeslag som Tullverket har gjort de senaste åren gör att Tullverket bedriver fler komplexa och tidskrävande brottsutredningar. Tullverket har slagit ut ungefär lika många kriminella nätverk under 2023 som tidigare år. Antalet inledda förundersökningar var färre men antalet utdömda fängelseår har ökat. Detta återspeglar den grova narkotikasmugglingen som vi utreder.

Både brottslighet och lagstiftning förändras med tiden, och det är av stor vikt att brottsbekämpande myndigheter hänger med i den utvecklingen. Under de senaste åren har lagstiftningen för tvångsmedel moderniserats och anpassats till den digitala teknikutvecklingen. Tullverket har därför arbetat med olika typer av interna åtgärder för att kunna tillämpa den nya lagstiftningen fullt ut.

Tullverket har under 2023 fortsatt med digitaliseringen av brottsutredningsprocessen och ökat det digitala uppgiftslämnandet till andra myndigheter som ingår i Rättsväsendets digitalisering. Dessutom har arbetet för att uppfylla den EU-gemensamma tullagstiftningen intensifierats och står fram till och med 2025 för en mycket stor del av Tullverkets totala utvecklingsarbete. Bland annat har system för transitering och för importförfaranden driftsatts i samband med årsskiftet 2023/2024.

När det gäller det brottsförebyggande arbetet har Tullverket tillsatt mer resurser i arbetet med Samverkan mot tullbrottslighet (SMT) som under året bland annat har haft särskilt fokus på att ge information till företag för att de i sin verksamhet inte ska kunna utnyttjas av kriminella. Andra brottsförebyggande åtgärder är informationsinsatser om olika ämnen i sociala medier och marknadsföring av Tullverkets tipstelefon 90 114.

195 ingripanden rörande produktsäkerhet

Kontrollerna har lett till att 600 000 produkter belagts med importförbud.

22 utslagna kriminella nätverk

Vi har identifierat 43 kriminella nätverk under året.

6 300 förundersökningar

225 personer dömdes för grova brott till sammanlagt 824 fängelseår.

2023

Ett år präglat av sanktioner

Under 2023 har Tullverket prioriterat arbetet med att säkerställa kontroll och efterlevnad av EU:s sanktioner mot Ryssland och Belarus. Arbetet bedrivs i det ordinarie operativa arbetet och involverar stora delar av Tullverkets operativa verksamhet. Det är ett omfattande arbete som tar resurser och tid i anspråk.

- Tullverket genomför kontroller vid in- och utförsel av varor, inklusive striktare utförselkontroller av bland annat produkter med dubbla användningsområden (PDA)¹. Kontrollerna genomförs främst som dokumentkontroller men även fysiska kontroller i form av varuundersökningar och utgående exportkontroller genomförs.
- Tullverket samlar underrättelseinformation både från nationella och internationella källor, genomför analyser, registrerar riskprofiler i våra deklarationssystem och delar information med EU-kommissionen och andra medlemsländer i EU:s gemensamma system för tullriskhantering.
- Tullverket deltar i nationella och internationella forum där sanktionerna diskuteras och redovisar löpande vårt sanktionsarbete till EU-kommissionen.
- Tullverket samverkar nationellt med andra relevanta myndigheter i vårt kontrollarbete, framför allt Inspektionen för strategiska produkter (ISP), men även till exempel Jordbruksverket, Kommerskollegium och Säkerhetspolisen.

Sedan kriget bröt ut och EU:s sanktioner började gälla har både import- och exportflödena från och till Ryssland och Belarus minskat drastiskt. I januari 2022 klarerades till exempel cirka 5 500 sändningar för export och cirka 2 500 sändningar för import. I december 2023 var siffrorna nere på cirka

1) Produkter som har en civil användning, men även kan nyttjas för militära ändamål eller för framställning av massförstörelsevapen och dess bärare.

100 sändningar för export och färre än 300 för import. Totalt har fler än 200 exportsändningar stoppats sedan sanktionerna infördes.

Tullverket ser en risk för att aktörer försöker kringgå sanktionerna. Det legala flödet till Ryssland har minskat drastiskt samtidigt som exporten av varor som tidigare exporterades till Ryssland har ökat till länder i Rysslands närhet. Tullverket fokuserar därför på att motverka att sanktionsbestämmelserna inte följs. Det gör vi främst genom underrättelsearbete och fler fysiska kontroller i utgående trafik. Kontrollerna görs framför allt i färjetrafiken till östra Europa.

Järn- och stålmaterial med ursprung i Ryssland

Från och med den 30 september 2023 införde EU förbud mot direkt eller indirekt import eller köp av ett antal järn- och stålprodukter som har bearbetats i ett land utanför EU och som innehåller järn- och stålmaterial med ursprung i Ryssland.

Förbudet har inneburit en stor ökning av manuella dokumentkontroller. För att klara av situationen fattade Tullverkets ledning beslut om en särskild händelse och en nationell stab inrättades den 27 september 2023. Den särskilda händelsen avslutades den 1 november 2023 och sedan dess bedrivs detta arbete inom ramarna för ordinarie verksamhet. Arbetet är fortfarande omfattande och resurskrävande.

Foto: Maria Fäldt

Ekonomiskt resultat

Tullverkets totala kostnader uppgår 2023 till 2 703 754 tkr varav 2 639 818 tkr har anslagsavräknats. Tullverkets kostnader har ökat med 218 778 tkr jämfört med 2022. Kostnader för personal har ökat med 140 746¹ tkr och står därmed för den största ökningen. Ingående överföringsbelopp uppgick till 74 450 tkr och utgående överföringsbelopp uppgår till 23 302 tkr.

Intäkter

Under 2023 har Tullverket haft 2 663 120 tkr i tilldelade medel, det vill säga anslaget på 2 588 670 tkr och ett ingående överföringsbelopp på 74 450 tkr. Tullverket finansieras huvudsakligen via anslagsmedel som under 2023 utgjorde 97,6 procent av intäkterna. Övriga intäktskällor utgörs av offentligrättsliga avgifter,

uppdragsverksamhet, bidrag samt finansiella intäkter. Intäkterna har ökat med 218 778 tkr (8,8 procent) i förhållande till 2022. Ökningen beror främst på en högre anslagsförbrukning som genererat högre ränteintäkter och under året har Tullverket även beviljats ersättning från Brexitjusteringsreserven² på 40 mnkr vilket tillsammans förklarar avvikelsen mot 2022.

Intäkterna i avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras har ett lägre utfall än budget. Omfattningen är dock mycket begränsad. Intäkter i avgiftsbelagd verksamhet som inte disponeras har ett högre utfall än budget³. Totalt debiterad dröjsmålsränta är högre jämfört med vad som tidigare prognosticerats. Storleken på dröjsmålsräntorna tenderar att korrelera med värdet på totalt debiterad uppbörd.

1) Ingående överföringsbelopp 74 450 tkr inkluderar en indragning på 1 556 tkr.

2) Brexit Adjustment Reserve.

3) Avgift för tullkontroller eller annan tillämpning av tullagstiftningen för 2020 har korrigerats bakåt då det börjat gälla från 2021.

Tabell 1

Tullverkets intäkter (tkr)	2021	2022	2023
Intäkter av anslag	2 275 673	2 469 344	2 639 818
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	7 753	4 413	3 511
Intäkter av bidrag	3 134	8 620	51 319
Finansiella intäkter	14	2 598	9 106
Totalt	2 286 575	2 484 975	2 703 755

Tabell 2

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras (tkr)	+/- t.o.m. 2021	+/- 2022	Int. 2023	Kost. 2023	+/- 2023	Ack. +/- utgå. 2023	Budget
Uppdragsverksamhet							
Kontroll av päls av katt och hund	-67	-2	12	13	-1	-70	45
Kontroll av handel med sälprodukter	-81	-2	1	0	1	-82	25
Totalt	-148	-4	13	13	0	-152	70

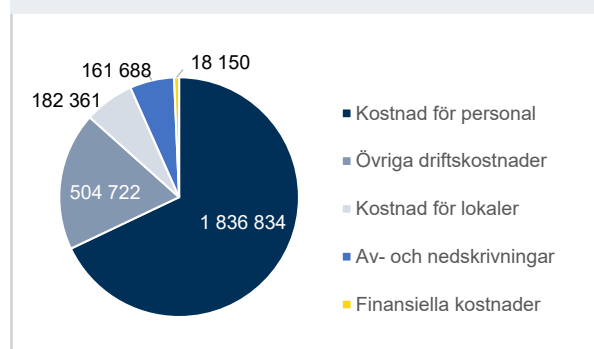
Tabell 3

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras (tkr)	Ink.tit.	+/- t.o.m. 2021	+/- 2022	Int. 2023	Kost. 2023	+/- 2023	Ack. +/- utgå. 2023	Budget
Offentligrättslig verksamhet								
Dröjsmålsränta	2397	72 383	1 238	615	0	615	74 236	370
Avgift för tullkontroll eller annan tillämpning av tullagstiftningen	2811	19	16	8	9	-1	34	35
Totalt		72 402	1 254	623	9	614	74 270	405

Tabell 4

Kostnadsfördelning per kostnadslag (tkr)	2021	2022	2023
Kostnad för personal	1 601 171	1 696 088	1 836 834
Kostnad för lokaler	161 345	162 701	182 361
Övriga driftskostnader	391 805	473 362	504 722
Finansiella kostnader	1 351	5 338	18 150
Avskrivningar och nedskrivningar	130 903	147 487	161 688
Totalt	2 286 575	2 484 975	2 703 755

Diagram 1

Kostnadsfördelning per kostnadslag (tkr)

Kostnader

Tullverkets totala kostnader uppgår 2023 till 2 703 754 tkr varav 2 639 818 tkr har anslags-avräknats. Tullverkets kostnader har totalt ökat med 218 778 tkr jämfört med 2022 där personalkostnader står för huvuddelen av ökningen med 140 746 tkr. Verksamhetens kostnader har påverkats av att kostnader för utveckling aktiverats⁴ till ett värde av 126 672 tkr vilket är en ökning med 38 672 tkr (44 procent) jämfört med 2022.

Kostnader för personal uppgår till 1 836 834 tkr, en ökning med 8,3 procent jämfört med 2022. Ökningen beror framför allt på att vi har rekryterat inom den operativa verksamheten samt en högre generell lönenivå.

Kostnader för lokaler uppgår till 182 361 tkr vilket är en ökning med 12,1 procent jämfört med 2022. Ökningen beror framför allt på ökade hyreskostnader på grund av indexeringarna av hyrespriset (årlig ökning av KPI), tillkommande

förhyrningar under 2023 och ökade bevakningskostnader.

Kostnader för övriga driftskostnader uppgår till 504 722 tkr, en ökning med 6,6 procent jämfört med 2022. Ökningen är en följd av att Tullverket har anställt fler tulltjänstemän, kostnaderna för resor har ökat dels kopplat till kostnadstunga utbildningar, dels för att resor generellt sett blivit dyrare. Kostnaden för köpta tjänster har ökat, framför allt på grund av ett fortsatt behov av it-konsulter. Även licenskostnaderna och övriga köpta tjänster har ökat jämfört med 2022. En motverkande faktor är att kostnaderna för inköp av varor har minskat beroende på att större inköp av datorer gjordes under 2022.

Finansiella kostnader har ökat med 12 812 tkr och kopplas till ökade lån hos Riksgälden tillsammans med höjda räntenivåer under 2023. Kostnader för avskrivningar och nedskrivningar uppgår till 161 688 tkr, en ökning med 9,6 procent jämfört med 2022. Tullverket har en generell ökning av både materiella- och immateriella tillgångar vilket bidragit till ökade avskrivningskostnader.

4) Med aktivering avses att utvecklingskostnader för projekt som uppfyller särskilda kriterier inte belastar anslaget utan finansieras via löpande krediter hos Riksgälden. Krediterna omvandlas till lån när projekten avslutas. Dessa lån skrivs av på 5 år och avskrivningarna belastar anslaget.

Foto: Mette Ottosson

Tabell 5

	2021			2022			2023		
	Intäkter av anslag	Övriga intäkter	Kostnader	Intäkter av anslag	Övriga intäkter	Kostnader	Intäkter av anslag	Övriga intäkter	Kostnader
Kontroll	1 380 068	6 611	1 386 679	1 509 404	9 554	1 518 958	1 594 334	38 615	1 632 949
Tillstånds- och uppbördshantering	95 411	457	95 868	102 432	648	103 080	115 068	2 787	117 855
Brottsutredning	800 195	3 833	804 028	857 509	5 428	862 937	930 417	22 535	952 951
Totalt	2 275 673	10 901	2 286 575	2 469 344	15 631	2 484 975	2 639 818	63 936	2 703 755

Fördelning av intäkter och kostnader per verksamhet

Enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska verksamhetens intäkter och kostnader fördelas enligt samma indelning som myndigheten bestämt för resultatredovisningen i stort. Tullverket har valt att redovisa resultatet i verksamheten indelat efter de tre verksamhetsområdena: Kontroll, Tillstånds- och uppbördshantering samt Brottsutredning.

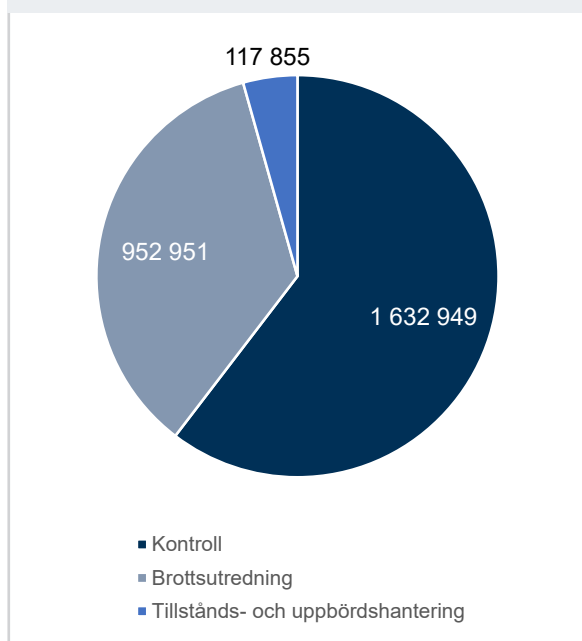
Myndighetens totala kostnader, totala intäkter och totalt nedlagda tid fördelas till dessa delar av operativa verksamheten, se kapitlet Mätmetoder.

Kostnaderna för samtliga verksamhetsdelar har ökat i linje med tillförd anslagsökning och andelen av totalen för respektive verksamhet är i stort sett oförändrade jämfört med 2022.

Såväl uppbördsverksamheten som brottsutredningsverksamheten bär stora andelar av it-utvecklingskostnaderna. Kontrollverksamheten bär den stora andelen av utrustningskostnader som uniformer och teknisk utrustning.

Diagram 2

Kostnadsfördelning per verksamhetsområde (tkr)

Bedömning av måluppfyllelse

Bedömning mål för utgiftsområde Skatt, tull och exekution

Tullverket ska bidra till regeringens mål för utgiftsområde Skatt, tull och exekution att säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn och bidra till ett väl fungerande samhälle för allmänhet och företag samt motverka brottslighet. Allmänhet och företag ska ha förtroende för Tullverkets verksamhet och alla ska ges samma möjligheter och villkor vid kontakter med myndigheten¹.

Tullverket bedömer att vi genom utförda åtgärder och uppnådda resultat under 2023 har bidragit till att säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn, ett väl fungerande samhälle för allmänhet och företag samt till att motverka brottslighet.

De effekter som uppstår när Tullverket utför sina uppgifter och uppdrag bidrar till regeringens mål för utgiftsområdet. En redovisning av de indikatorer som ligger till grund för bedömningen lämnas nedan medan en utförligare redovisning finns i de efterföljande kapitlen.

1) Regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Tullverket.

Så bidrar Tullverket till att nå målen för utgiftsområde Skatt, tull och exekution

Bedömning säkerställande av uppbörd

Tullverket ska fastställa och ta ut tullar, skatter och avgifter så att en riktig uppbörd kan säkerställas. Skillnaden mellan de fastställda och de teoretiskt riktiga beloppen för skatter och avgifter (skattefelet) ska vara så liten som möjligt. Tullverket ska bedöma skattefelets storlek och i vilken grad skattefelet har förändrats².

Genom att vidta åtgärder som gör det lätt för företagen att lämna korrekta uppgifter i deklarationen får vi en högre andel korrekta tulldeklarationer. Tullverket utför sedan såväl automatiska som manuella kontroller av deklarationerna och ser till att fel som upptäcks korrigeras så vi kan debitera så korrekta tullar, skatter och avgifter som möjligt. Därmed minskar Tullverket skattefelet och bidrar till en säkerställd offentlig finansiering.

Tullverkets arbete med att säkerställa att uppbörden blir korrekt bedöms vara tillfredsställande baserat på följande indikatorer:

- Antalet tulldeklarationer kontrollerade genom varuundersökningar (4 788 stycken 2023; 4 342 stycken 2022, se tabell 8) har ökat med tio procent.
- Debiterad tull efter kontroll (151 mnkr 2023; 138 mnkr 2022, se tabell 34) har ökat och det är efterkontrollerna som har lett till ökade debiteringar.
- Den inbetalda uppbörden av tullmedel (8 048 mnkr 2023; 9 362 mnkr 2022, se tabell 35) har minskat, främst på grund av att importvärdet minskat.
- Uppbördsförlusten, det vill säga andelen uppbörd som inte betalats in av det belopp som har debiterats, (0,21 procent 2023; 0,42 procent 2022, se tabell 17) har minskat.
- Den skattade andelen korrekta importdeklarationer ur uppbördssynpunkt är något högre (95,5 procent 2023; 95,0 procent 2022, se tabell 36) och indikerar en fortsatt hög kvalitet i importdeklarationerna ur uppbördssynpunkt.

Foto: Ulf Sandberg

Skillnaden mellan de fastställda och teoretiska beloppen för tull kan inte med säkerhet mätas utan Tullverket använder två metoder som innebär skattningar av tullfelet. Den första metoden skattar tullfelet baserat på resultatet av Tullverkets årliga kvalitetsmätning av deklarationer och i den beräknas tullfelet till cirka 1,1 procent 2023 vilket motsvarar 107 mnkr för år 2023 (se tabell 37). Den andra metoden skattar tullfelet baserat på underrapporterat importvärde. Tullfelet uppgår i denna skattning till 2,3 procent vilket motsvarar 198 mnkr för 2023 (se tabell 37).

Tullverkets två mätningar skattar att storleken av tullfelet under 2023 är cirka 1,1–2,3 procent av uppbörden avseende tull. Det motsvarar cirka 100–200 mnkr.

2) Regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Tullverket.

Bedömning övervakning av trafiken till och från Sverige

Tullverket ska övervaka och kontrollera trafiken till och från Sverige så att bestämmelser om in- och utförsel av varor följs³.

Ambitionsnivån avseende att förhindra smuggling av narkotika, vapen och explosiva varor liksom att förhindra storskalig eller frekvent illegal införsel av alkohol och tobak ska öka. Samtidigt måste insatserna balanseras mot myndighetens ansvar inom samtliga risk- och restriktionsområden⁴.

Resultatet av Tullverkets arbete med att övervaka och kontrollera trafiken till och från Sverige så att bestämmelser om in- och utförsel av varor följs bedöms vara tillfredsställande och ha bidragit till regeringens mål, ett väl fungerande samhälle och att motverka brottslighet.

Bedömningen vilar på följande indikatorer:

- Antalet fysiska kontroller (101 491 stycken 2023; 99 790 stycken 2022, se tabell 10) har ökat något.
- Samhällsnyttan av beslag av narkotika och dopningsmedel (10 371 mnkr 2023; 5 149 mnkr 2022, se tabell 38) har fördubblats jämfört med 2022.
- Antalet beslagtagna skjutvapen (41 stycken 2023; 64 stycken 2022, se tabell 41) är färre än 2022.
- Antalet beslagtagna explosiva varor (42 912 stycken 2023; 48 940 stycken 2022, se tabell 41) har minskat något men mängden räknat i kilo har ökat. Det är framför allt bangers och liknande varor som beställts av privatpersoner.
- De totala mängderna beslagtagna och omhändertagna alkohol (174 061 liter 2023; 289 229 liter 2022, se tabell 44 och 45) har minskat. De totala mängderna beslagtagna och omhändertagna tobak (3,4 ton 2023; 7,5 ton 2022, se tabell 44 och 45) har minskat men mängden cigaretter (13,6 miljoner styck 2023; 6,0 miljoner styck 2022, se tabell 44 och 45) har ökat.

Foto: Mette Ottosson

Balanserade tullkontroller

Det är en uttalad ambition att Tullverket ska bli bättre på att genomföra kontroller som säkerställer både en korrekt uppbörd och att reglerna för att föra in eller ut varor är uppfyllda. Det är varken möjligt eller önskvärt för Tullverket att redovisa en ökad ambition genom fördelning av olika resurser mot olika områden. För att öka ambitionsnivån arbetar vi mycket med att utveckla våra metoder för riskbedömningar samtidigt som vi upprätthåller en hög kontrollfrekvens. Vi ska göra många kontroller men vi ska också göra rätt kontroller.

Tullverket följer löpande resultaten inom samtliga prioriterade risk- och restriktionsområden och vidtar åtgärder vid behov för att säkerställa att verksamheten bedrivs effektivt. Att förhindra smuggling av narkotika, vapen och explosiva varor har haft stort fokus och resultatredovisningen är utförlig avseende dessa risk-

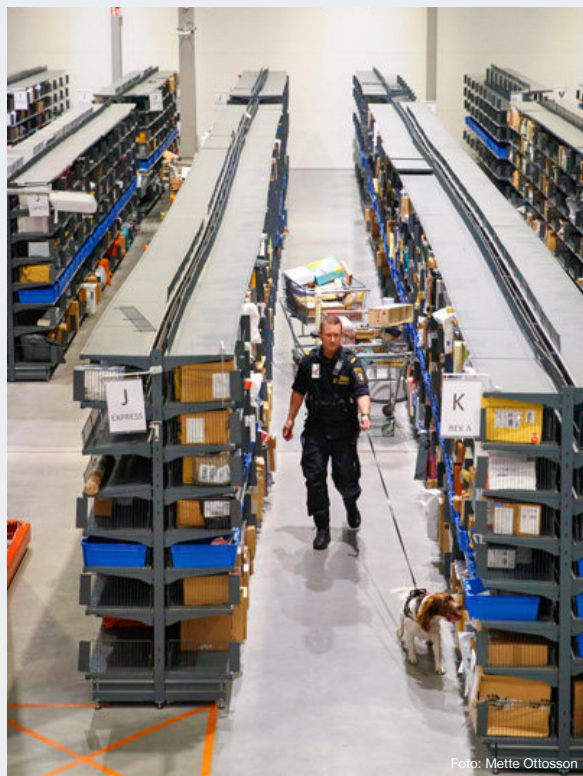
3) Förordning (2016:1332) med instruktion för Tullverket.

4) Regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Tullverket.

områden. Likaså följer och redovisar Tullverket utförligt resultaten avseende bekämpningen av storskalig eller frekvent illegal införsel av alkohol och tobak. Inom samtliga dessa riskområden är underrättelsearbetet och samverkan med andra brottsbekämpande myndigheter avgörande.

Tullverket balanserar sina kontroller genom olika riskavvägningar för att utnyttja resurserna på ett effektivt sätt och för att täcka en så stor del av kontrolluppdraget som möjligt. Det innebär att Tullverket både arbetar med riktade insatser och med ett brett förhållningssätt så att vi kan agera utifrån avvikelser inom olika riskområden. Tullverket redovisar därför kontrollresultat även för övriga risk- och restriktionsområden som innebär hot mot hälsa, miljö och säkerhet. Tullverket bedömer att vi har balanserat kontrollerna av narkotika, vapen och explosiva varor samt alkohol och tobak mot övriga restriktionsvaror utifrån risker och resurser, ökade ambitioner och övervägningar. Detta har vi gjort genom att vidta följande åtgärder:

- Arbetet med att kontrollera efterlevnaden av EU:s sanktioner mot Ryssland och Belarus på grund av kriget mot Ukraina har fått prioriteras i förhållande till andra kontroller. Detta har till exempel medfört att Tullverket inte kunnat avsätta lika mycket resurser för kontroller av vissa restriktionsvaror under 2023 som 2022.
- I Tullverkets kontroller av varor som medför intrång i immaterialrätt prioriteras ingripanden mot varor som inte uppfyller kraven på produktsäkerhet eller på annat sätt kan vara farliga för konsumenten eller miljön. Stora mängder parfym och skönhetsprodukter som innehöll förbjudna allergiframkallande ämnen stoppades. Läkemedelsverket förbjöd sedan försäljning av varorna inom EU.
- Vi kontrollerar resenärers införsel av livsmedel från länder utanför EU. De stoppade mängderna kött har minskat medan mejeriprodukter har ökat. Vår medverkan i tv-serien "Gränsbevakarna Sverige" har sannolikt bidragit till en ökad medvetenhet om införselvillkoren samtidigt som det ekonomiska läget skapar en efterfrågan på billigare varor.
- Tullverket kontrollerar att hundar och andra sällskapsdjur uppfyller kraven för att få föras in i Sverige. Den olovliga införseln av hundar utgör ofta en del i organiserad brottslighet. Tullverket samverkar med Jordbruksverket, distriktsveterinärer och andra organisationer i bekämpningen av hundsmuggling och försäljning av insmugglade hundar som svenskfödda.
- Kontroller av om varor utgör legal eller illegal handel med växter och djur görs i trafiken från länder utanför EU. Beslagen görs främst i postflödet och från resenärer som anlänt med flyg. Det är oftast hälsoprodukter och dekorationsföremål som beslagtas.
- Färre kontroller har gjorts av transporter med miljöfarligt avfall men sammanlagt har 60 transporter med 822 ton avfall (71 transporter med 1 042 ton 2022) stoppats från att föras ut eller in i landet.

Bedömning förebygga och motverka brottslighet

Tullverket ska förebygga och motverka brottslighet i samband med in- och utförsel av varor. Tullverket ska delta i det myndighetsgemensamma arbetet mot den grova och organiserade brottsligheten. Tullverket ska bedriva viss utrednings- och åklagarverksamhet i fråga om brott mot bestämmelser om in- och utförsel av varor. Dessutom ska Tullverket bedriva viss verksamhet i fråga om rattfylleribrott.⁵

Tullverket ska redovisa hur myndigheten har stärkt arbetet med att förebygga brottslighet i samband med in- och utförsel av varor. Tullverket ska också redovisa effekterna av myndighetens utökade möjligheter att ingripa mot brott, t.ex. när det gäller stöldgods som är på väg att föras ut ur landet.⁶

Tullverkets arbete för att förebygga och motverka brottslighet bedöms vara tillfredsställande utifrån följande indikatorer:

- Antalet inledda förundersökningar (6 328 stycken 2023; 6 866 stycken 2022, se tabell 24) har minskat, främst till följd av att beslagen varit färre till antalet men oftare lett till förundersökningar av grova brott.
- Andelen inledda förundersökningar som har slutredovisats (40 procent 2023; 52 procent 2022, se tabell 25) har minskat eftersom 2022 års resultat var ovanligt högt på grund av att många äldre ärenden avslutades.
- Antalet utslagna kriminella nätverk (22 stycken 2023; 21 stycken 2022, se tabell 20) ligger på samma nivå som föregående år.
- Antalet personer som lagförts för grov brottslighet (225 personer 2023; 238 personer 2022, se tabell 22) har minskat något men antalet utdömda fängelseår (824 fängelseår 2023; 794 fängelseår 2022) har ökat.

Tullverket har stärkt det brottsförebyggande arbetet genom flera åtgärder. Vi har bland annat

- samverkat nationellt med Polismyndigheten, till exempel inom det myndighetsgemensamma skjutvapencentrat

Foto: Mette Ottosson

- utökat antalet sambandsmän som är stationerade i andra länder
- samverkat internationellt med andra brottsbekämpande myndigheter inom och utanför EU, till exempel har ett nordiskt samarbete inom ramen för Europol startat
- deltagit aktivt i EU:s plattform för samarbete mot organiserad brottslighet, Empact⁷
- förstärkt styrning och resurser för arbetet med SMT (Samverkan mot tullbrottslighet) där vi har genomfört informationsinsatser om risken att företag kan utnyttjas som brottsverktyg
- genomfört en samordnad informations- och kontrollinsats inriktad mot varor som är farliga för hälsa och miljö
- använt oss av fast kameraövervakning vid elva gränsövergångar
- fortsatt att sprida information om Tullverkets tipstelefonnummer, 90 114, genom sociala medier och branschmedia
- deltagit i tv-serien "Gränsbevakarna Sverige" vilket har bidragit till att öka allmänhetens kunskap om införselreglerna.

5) Förordning (2016:1332) med instruktion för Tullverket.

6) Regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Tullverket.

7) European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats.

Bedömning förtroende och samma möjligheter och villkor

Tullverket ska tillhandahålla information och god service så att allmänhet och företag har goda förutsättningar för att kunna fatta långsiktiga och hållbara beslut⁸.

Allmänhet och företag ska ha förtroende för Tullverkets verksamhet och alla ska ges samma möjligheter och villkor vid kontakter med myndigheten⁹.

Resultatet av Tullverkets arbete med att tillhandahålla information och god service, att arbeta för att allmänhet och företag har förtroende för verksamheten samt att alla getts samma möjligheter och villkor i kontakt med myndigheten bedöms vara tillfredsställande utifrån följande indikatorer:

- Tillgängligheten till import- och exportsystem (99,87 procent 2023; 99,78 procent 2022, se tabell 50) har varit fortsatt hög.
- Genomsnittlig väntetid i Tullsvaret (8:27 minuter 2023; 10:07 minuter 2022, se tabell 53) har minskat till följd av ökade resurser.
- Anseendeindex enligt Kantar Publics årliga anseendeundersökning (44 för 2023; 39 för 2022, se tabell 54) har ökat.
- Såväl antalet klagomålsärenden till Tullverket (99 stycken 2023; 94 stycken 2022, se tabell 56) som andelen klagomål som rör bemötande (58 procent 2023; 57 procent 2022, se tabell 56) ligger på samma nivå som föregående år. Andelen klagomål är mycket liten i förhållande till antalet fysiska kontroller.

8) Förordning (2016:1332) med instruktion för Tullverket.

9) Regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Tullverket.

Bedömning kompetensförsörjning

Tullverket ska redovisa de åtgärder som vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion och de mål och krav som regeringen angett i regleringsbrev eller något annat beslut. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter¹⁰.

Tullverket bedömer att vi har kunnat fullgöra våra uppgifter genom att vi vidtagit följande åtgärder för att säkerställa att vi har haft tillräcklig kompetens:

- Tullverket har rekryterat 257 nya medarbetare (311 stycken 2022) och antalet anställda har ökat från 2 457 till 2 572 stycken.
- Vi har tillfälligt omfördelat arbetsuppgifter för att kunna hantera ökade ärendemängder till följd av EU:s sanktioner mot Ryssland och Belarus.
- Kontinuerliga grundutbildningar säkerställer att vi har tillräckligt med behöriga tjänstemän. Under 2023 har cirka 240 nyanställda omfattats av någon form av grundutbildning.
- En medarbetarundersökning visade att 7 av 10 var helt eller till stor del nöjd med sin arbetssituation. Undersökningen visade också behov av fortsatt utveckling av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Kvinnorna instämde i högre grad än männen att möjligheten att kunna arbeta på flexibel arbetsplats har bidragit till bättre förutsättningar att förena arbetsliv och privatliv.

10) Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Foto: Mette Ottosson

Kontroll

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Tullverket ska övervaka och kontrollera trafiken till och från Sverige så att bestämmelser om in- och utförsel av varor följs¹.

Ambitionsnivån avseende att förhindra smuggling av narkotika, vapen och explosiva varor liksom att förhindra storskalig eller frekvent illegal införsel av alkohol och tobak ska öka. Samtidigt måste insatserna balanseras mot myndighetens ansvar inom samtliga risk- och restriktionsområden. Av redovisningen ska det även framgå hur myndigheten har balanserat insatserna inom dessa områden mot insatserna på övriga risk- och restriktionsområden, hur ambitionsnivån har ökat samt vilka överväganden som gjorts².

Varje dag passerar ett mycket stort antal personer, fordon och varor Sveriges gräns. Dessa flöden ser olika ut i olika delar av landet och vid olika tider på dygnet. De påverkas också av faktorer som väder, trender i handel, priser i världshandeln och kriser som pandemi och krig. I dessa både komplexa och stora flöden utför Tullverket sina kontroller.

Det totala flödet är mycket stort och därför prioriterar Tullverket sina kontroller utifrån riskbedömningar. Tullverket utför olika typer av kontroller för att säkerställa att deklara-tions- och anmälningsskyldigheten är uppfylld, både ur ett restriktions- och ett uppbördsperspektiv. Under förutsättning att lagstiftningen medger det genomför Tullverket kontroller som samtidigt säkerställer en korrekt uppbörd och att reglerna för att föra in eller ut varor är uppfyllda.

1) Förordning (2016:1332) med instruktion för Tullverket.

2) Regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Tullverket.

Deklarationskontroller

Internationell handel med varor som omfattas av tullförfaranden ska deklarerars. Det gäller främst varor från och till länder utanför EU. Det är Tullverkets uppgift att kontrollera att bestämmelserna om in- och utförsel följs samt att korrekt uppbörd säkerställs. Nästan all internationell handel deklarerars elektroniskt och antalet tulldeklarationer är väldigt stort. Därför väljer Tullverket utifrån risk och väsentlighet vilka deklarationer som ska hanteras manuellt och kontrolleras. Övriga deklarationer klareras automatiskt i deklarationssystemen där Tullverket arbetar systematiskt med valideringar och spärrar. Tullverket strävar efter en så hög andel automatiserade kontroller som möjligt för att frigöra resurser för manuella kontroller.

Tullverket kontrollerar främst riktigheten i lämnade uppgifter genom att de stäms av mot information som finns tillgänglig i interna eller externa system eller mot styrkande handlingar som begärs in.

Det har skett en ökning av antalet importdeklarationer under 2023. Det beror troligtvis på en fortsatt trend med att deklarationerna generellt omfattar mindre godsvolymer. Antagandet kan styrkas genom att vi inte ser en liknande ökning när det gäller importvärdet. Vi kan även konstatera att en enskild aktör har ökat sin uppgiftslämning till Tullverket med cirka 500 000 importdeklarationer 2023 jämfört med 2022. I det nya deklarationssystemet (Tess) blir uppgiftslämnandet mer detaljerat. För till exempel lågvärdedeklarationer är det obligatoriskt att lämna en deklARATION per mottagare vilket skapar fler deklarationer totalt, även när importvärdet är konstant. Konsekvenserna av den här ökningen är att fler ärenden behöver hanteras manuellt. För att hantera detta väljs ibland av resursskäl en automatiserad hantering även om det egentligen finns skäl att kontrollera manuellt.

Handläggningstiden för transiteringsdeklarationer har ökat. Det beror på att det har tagit längre tid att utreda oavslutade transiteringar eftersom vi följer upp fler riskfaktorer än tidigare.

Antalet exportdeklarationer ligger på ungefär

samma nivå som 2022 men styckkostnaden har ökat. Detta förklaras främst av att EU:s sanktioner mot Ryssland och Belarus inneburit mer manuell hantering eftersom ärenden som omfattas av sanktionerna inte automatklaras.

Under året har övergången från det gamla deklarationssystemet TDS till Tess påbörjats för standardtulldeklarationer i importflödet. Utgångspunkten i Tess är att fler ärenden ska valideras tidigt i processen och felaktigheter stoppas redan innan Tullverket godtar deklARATIONEN. Tess omfattar fler uppgifter på mer detaljerad nivå vilket skapar förutsättningar för fler valideringar. Detta innebär också möjligheter för en högre andel automatklaring i Tess jämfört med i TDS, eftersom felaktiga deklarationer i högre utsträckning kan valideras redan i mottagningsfunktionen.

Uppgifterna i tulldeklarationerna styr vilka avgifter som ska betalas samt vilka eventuella restriktioner som gäller. Att en vara omfattas av restriktioner innebär att det finns särskilda regler och bestämmelser i samband med import eller export, till exempel kan särskilda tillstånd eller licenser krävas. Restriktioner kan finnas på grund av handelspolitiska skäl men också av hänsyn till miljö och människors hälsa eller säkerhet.

Tullverkets kontrollstrategi fastställer att kontroller ska vara riskbaserade men att slumpkontroller också ska genomföras. För att kunna utföra kontroller utifrån risk och väsentlighet arbetar vi både med systemvalideringar och underrättelsebaserade riskprofiler. När en tulldeklARATION behandlas i deklarationssystemen görs olika typer av automatiska valideringar. Vilka ärenden som behöver kontrolleras, bedömas eller på något sätt administreras genom manuell hantering hos Tullverket styrs utifrån fastställda kriterier. Det kontinuerliga arbetet med att förbättra och utöka valideringar som innebär att felaktiga deklarationer inte godtas, innebär att mer relevanta ärenden faller ut för manuell kontroll.

Utöver valideringar utifrån de uppgifter som deklarerats arbetar Tullverket mycket med underrättelsebaserade riskprofiler i deklarationssystemen. Riskprofilerna registreras vanligtvis utifrån underrättelseinformation som Tullverket har inhämtat eller analyserat fram. Det finns

Tabell 6

Tulldeklarationer

	Antal				Timmar				Styckkostnad			
	2021	2022	2023	% 2022- 2023	2021	2022	2023	% 2022- 2023	2021	2022	2023	% 2022- 2023
Importdeklaration	6 591 307	7 498 710	8 720 242	16%	109 984	99 003	117 767	19%	8,6	7,5	9,1	22%
Transiteringsdeklaration	498 190	459 959	428 386	-7%	38 933	36 257	40 333	11%	40,2	44,6	63,4	42%
Exportdeklaration	6 558 462	6 041 270	5 814 285	-4%	53 109	51 604	53 818	4%	4,2	4,8	6,2	29%
Totalt	13 647 959	13 999 939	14 962 913	7%	202 026	186 864	211 918	13%	7,6	7,6	9,5	26%

Tabell 7

Andel automatklarerade och manuellt klarerade import- och exportdeklarationer	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023 i procentenheter
Automatklarerade	93,4%	94,2%	94,6%	0,4
Manuellt klarerade	6,6%	5,8%	5,4%	-0,4

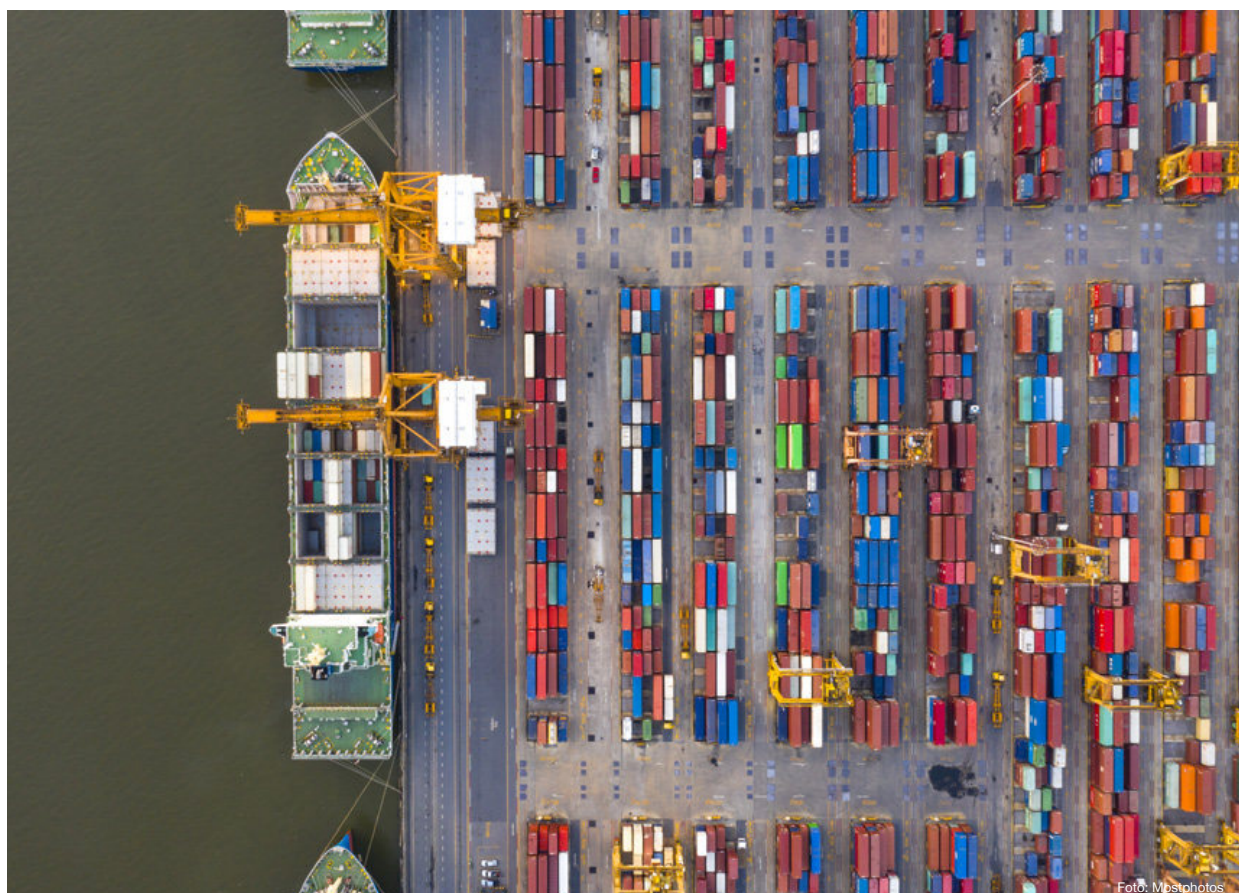

Foto: Mpsphotos

ett omfattande informationsutbyte mellan EU:s medlemsländer och EU-kommissionen. Mycket underrättelseinformation kommer också från andra myndigheter, allmänheten och från Tullverkets operativa personal. EU har tagit fram nio gemensamma finansiella riskkriterier (FRC) för att möjliggöra en mer harmoniserad riskhantering. Det innebär att uppbördsinriktade kontroller inom Tullverket i första hand ska göras utifrån dessa riskkriterier, såväl deklaraionskontroller som efterkontroller. Riskkriterierna är exempelvis undervärdering och felklassificering.

Tullverkets underrättelseverksamhet har också till viss del prövat olika modeller för datadriven analys i syfte att kartlägga risker, mönster och förändringar i deklaraionsflödet. Detta arbete bidrar till en bättre förmåga att inom myndigheten skapa en aktuell helhetsbild över risker i deklaraionsflödet samt för att upptäcka omfattande eller systematiska fel som leder till uppbördsbortfall eller att restriktionsvaror felaktigt förs över gränsen.

För att kontrollera att uppgifterna i deklaraionerna är korrekta genomför Tullverket

dokumentkontroller. En dokumentkontroll är en kontroll som görs för att verifiera riktigheten och fullständigheten i de uppgifter som lämnas i en deklaraion samt i de styrkande eller kompletterande handlingarna, exempelvis importlicenser eller ursprungsintyg.

Förutom dokumentkontroller genomför Tullverket enklare typer av informationskontroller bland de deklaraioner som hanteras manuellt. Det är kontroller av mer validerande karaktär som vanligtvis görs för att säkerställa att deklaraionen är fullständig och att alla nödvändiga dokument finns.

Ibland är det inte tillräckligt med en dokumentkontroll för att säkerställa att uppgifterna i en deklaraion är korrekta. Då kan även en fysisk undersökning av själva varan krävas, en så kallad varuundersökning. I samband med varuundersökningar kan även prover tas och skickas till Tullverkets laboratorium för analys.

Antalet dokumentkontroller ökade markant under 2023. Det beror på att EU löpande under året har fattat beslut om fler sanktionspaket, vilket har resulterat i att fler deklaraioner måste

Foto: Mette Ottosson

kontrolleras manuellt. Främst är ökningen en konsekvens av EU:s förbud mot direkt eller indirekt import eller köp av ett antal järn- och stålprodukter som har bearbetats i ett land utanför EU och som innehåller järn- och stålmaterial med ursprung i Ryssland. Förbudet började gälla från och med 30 september 2023. Förbudet innebär att vid all import av dessa produkter ska ett ursprungscertifikat som intygar att produkterna inte har sitt ursprung i Ryssland visas upp och kontrolleras. Sverige och övriga länder i EU har väldigt stora importörer av järn- och stålprodukter, vilket har lett till en enorm ökad manuell hantering av ärenden för Tullverket. Som mest genomfördes cirka 800 dokumentkontroller om dagen med anledning av de nya sanktionerna. För att hinna hantera alla ärenden har personal behövt arbeta övertid.

Tullverket genomför varje år en kvalitetsmätning av lämnade importdeklarationer. Mätningen baseras på kvalitetskontroller av riktigheten i deklarationerna i ett slumpmässigt urval. Resultatet av mätningen använder Statistikmyndigheten SCB för att göra en skattning av

kvaliteten i den totala mängden deklarationer och andelen rätt debiterad uppbörd.

Kvalitetsmätningen visar att andelen deklarationer som innehöll korrekta och fullständiga uppgifter i förhållande till vad som uppgivits vid importtillfället minskat jämfört med tidigare år. De vanligaste felen som företagen gör är felaktigt statistiskt värde och felaktig varukod. Avvikelseorna korrigeras och följs upp och vid behov genomförs olika informationsinsatser för att förebygga framtida fel. Andelen deklarationer med fel som påverkar uppbörden har däremot minskat, se tabell 37.

Kvalitetsmätningen under 2023 omfattar endast importdeklarationer som hanterats i TDS. Det nya deklarationssystemet Tess erbjuder möjligheter för utökade valideringar så att deklarationer med felaktiga uppgifter kan stoppas redan i mottagningsfunktionen. Med sådana valideringar förväntas kvaliteten i importdeklarationerna kunna förbättras. Först 2026 kommer kvalitetsmätningen att baseras på importdeklarationer i Tess.

Tabell 8

Manuellt kontrollerade tulldeklarationer (antal)	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Dokumentkontroll ^{a)}	41 302	46 866	105 573	125%
Varuundersökning	4 541	4 342	4 788	10%

a) Från 2023 mäts antalet dokumentkontroller utifrån definitionen i EU:s Customs Union Performance (CUP). Siffrorna för 2021 och 2022 har också uppdaterats.

Tabell 9

Kvalitet i importdeklarationer	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 i procentenheter
Andel korrekta deklarationer i mätningen ^{a)}	86,6%	85,7%	82,3%	-3,4
Andel korrekta deklarationer enligt skattning ^{b)}	87,0%	85,2%	78,6%	-6,6

a) Med uttrycket "i mätningen" menas att procentsatsen baseras på det faktiska antalet granskade deklarationer i mätningen för aktuellt år.

b) Skattningen är en beräkning som görs av SCB och som förhåller sig till den totala uppbörden respektive totalt antal deklarationer för helåret.

Fysiska kontroller

Tullverkets kontrollverksamhet påverkas av flera faktorer, som typ av flöden och variationer i dessa, men också de legala förutsättningarna. Tullverket har till exempel olika befogenheter för kontroller vid EU:s inre respektive yttre gräns. Andra faktorer som påverkar om en kontroll ska göras, och vilken typ av kontroll, är riskbedömningar och tillgängliga resurser. Allt detta innebär att förutsättningarna för Tullverkets kontrollverksamhet är komplexa och stundtals svåra att förutse.

Fysiska kontroller innebär att varor, bagage, transportmedel med mera undersöks manuellt. Tullverket gör fysiska kontroller för att säkerställa att inte oanmälda eller odeklarerade varor förs in i landet och att varor stämmer överens med lämnade uppgifter i exempelvis en deklaration. Kontrollerna genomförs också för att hitta de prioriterade restriktionsvarorna narkotika, vapen och explosiva varor samt illegal storskalig och frekvent införsel av alkohol och tobak. Tullverket utför också kontroller för att hitta varor som kan vara ett hot mot hälsa, miljö och säkerhet. Ambitionen är att göra fler kontroller, på fler platser och under fler av dygnets timmar. För att vi ska kunna använda våra resurser effektivt görs överväganden och prioriteringar utifrån kunskap om varuflödet och underrättelseinformation.

Tullverkets fysiska kontroller har ökat

Foto: Anders Svensson

Tabell 10

	Antal				Timmar ^{a)}				Styckkostnad			
	2021	2022	2023	% 2022– 2023	2021	2022	2023	% 2022– 2023	2021	2022	2023	% 2022– 2023
Kontroll av resenärer	26 872	26 231	27 344	4%	67 584	84 111	67 771	-19%	2 165	2 674	2 097	-22%
Kontroll av transportmedel ^{b)}	42 370	45 684	44 370	-3%	153 104	156 177	147 879	-5%	3 111	2 851	2 820	-1%
Kontroll av post, kurir- och fraktgods	23 390	17 010	19 142	13%	31 547	29 131	27 410	-6%	1 161	1 428	1 211	-15%
Punktskattekontroller	6 748	6 407	5 694	-11%	19 806	15 855	14 843	-6%	2 527	2 064	2 205	7%
Övriga tullkontroller	4 750	4 458	4 941	11%	16 762	13 890	15 591	12%	3 038	2 599	2 669	3%
Totalt	104 130	99 790	101 491	2%	288 803	299 165	273 492	-9%	2 388	2 500	2 280	-9%

a) Tullaspiranternas tid redovisas inte men antal kontroller redovisas.

b) För 2021 så har antalet kontroller av transportmedel justerats ned med 1 778 kontroller p.g.a. en felredovisning som skedde 2021 men upptäcktes under 2022.

något i antal jämfört med 2022 medan antalet kontrolltimmar har minskat. En förklaring till minskningen är att betydligt mer tid lagts på utbildning än under 2022. Bland annat har en utbildning för yttre kontrollgrupper genomförts för att bredda kontrollkompetensen. Störst andel av kontrolltiden läggs på kontroller av transportmedel eftersom de stora beslagen görs i det flödet.

Antalet kontroller i post- och kurirflödet har ökat. Det beror bland annat på att paketflödet är ett riskflöde för införsel av olagliga varor. Den organiserade brottsligheten använder sig dessutom av så kallade målvakter, ofta unga personer, som tar emot paket och försändelser mot betalning.

Tullverket har gjort färre punktskattekontroller under 2023 än 2022. Punktskattekontroller genomförs för att kontrollera om villkoren är uppfyllda för att föra in punktskattepliktiga varor som alkohol och tobak. Tullverket kan utföra punktskattekontroller på väg, i postförsändelser och på lager där varor förvaras för omlastning under transporten.

Tullverket genomför även kontroller av varor som lämnar Sverige till exempel exportkontroller av krigsmaterial, produkter med dubbla användningsområden och miljöfarligt avfall.

Tullverkets resurser för fysiska kontroller är fördelade över landet, bland annat i förhållande till de olika transportflödena. Längs Norgegränsen, vid flygplatser och vissa hamnar kommer trafik direkt från ett land utanför EU, medan många varor kommer in i landet via trafiken från EU, främst i södra Sverige. För att använda resurserna så effektivt som möjligt behöver Tullverkets urval av kontrollobjekt och genomförande av kontroller vara riktade mot de flöden och objekt som leder till störst upptäckta fel och brott. Tullverkets kontroller ska därför primärt vara baserade på underrättelse- och riskinformation. I underrättelsearbetet inhämtas och analyseras information som lämnas vidare till kontrollverksamheten. Underlagen omfattar både övergripande inriktning av kontroller och kontrollarbetet i stort, samt underrättelser som går mot specifika kontrollobjekt. Tulltjänstemännens erfarenhet och kunskap spelar också en viktig roll vid urvalet av kontrollobjekt.

Förutsättningarna för att selektera och göra underrättelsebaserade kontroller skiljer sig mycket åt i de olika trafikflödena. Detta beror huvudsakligen på att Tullverket har olika tillgång till information i olika flöden. För kontroll av transportmedel som lastbilar och containrar är underrättelser ett avgörande verktyg eftersom flödet är så stort. Tullverket förfogar över tre mobila skannrar som är ett viktigt verktyg för att identifiera misstänkta objekt vid kontroll av fordon och containrar. Andra viktiga tekniska hjälpmedel är handhållen röntgenutrustning, så kallad backscatter, och ANPR-kameror³ vid vissa valda gränsövergångar.

Samverkan med andra myndigheter, både nationellt och internationellt är viktigt för kontrollarbetet. Löpande samverkan sker med till exempel Polismyndigheten, Skatteverket, Kustbevakningen och länsstyrelser.

Kontrolloperationer

För att nå en bredare effekt och inhämta information genomförs så kallade kontrolloperationer, i Tullverkets egen regi eller tillsammans med flera nationella eller internationella myndigheter. I en kontrolloperation koncentreras kontrollresurser och insatser mot ett specifikt riskområde under en avgränsad tid. Kontrolloperationer bidrar ofta till en förbättrad lägesbild, utöver att vi upptäcker varor som är förbjudna eller inte uppfyller villkoren för att föras in i landet.

Tullverket har under 2023 deltagit i totalt 18 internationella och nationella kontrolloperationer. Av de 14 internationella kontrolloperationerna har 10 varit operationer inom EU:s samarbete mot organiserad brottslighet, Empact⁴. Inriktningen har varit mot vapen, punktskatter och narkotika.

Tullverket har även deltagit i kontrolloperationer initierade av Världstullorganisationen (WCO), Asia-Europé Meeting (ASEM) och Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF) med inriktning på farliga

3) ANPR står för Automatic Number Plate Recognition. ANPR-kameror läser av registreringsnummer på fordon så de kan jämföras mot olika register.

4) European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats.

ämnen, farligt avfall, Cites⁵ och sanktioner (försök att kringgå).

Tullverket har genomfört fyra nationella kontrolloperationer. Kontrolloperationerna har haft inriktning mot tung trafik i hamnar, transport av paket, trafik över norska gränsen samt produktsäkerhet och immaterialrättsintrång.

I paketflödet genomfördes en kontrolloperation med syfte att upptäcka och bekämpa brott och för att kartlägga omfattningen av försändelser med avsändningsland utanför EU. Kontroller genomfördes särskilt på platser där Tullverket inte gör regelbundna kontroller.

Kontrolloperationen längs gränsen mot Norge genomfördes i samverkan med Polismyndigheten, Länsstyrelsen och tullen i Norge. Kontrolloperationen omfattade hela Tullverkets uppdrag med fokus på varor som kan ha ett annat ursprung än det anmälda, undervärderade varor, varor som omfattas av sanktioner eller andra restriktionsvaror.

Kontrolloperationen avseende produktsäkerhet och immaterialrättsintrång genomfördes som en samordnad kontroll- och informationsinsats (SKI). Det innebär att både kontrollinsatser och informationsinsatser genomfördes. Interna informationsinsatser har gjorts för att öka kunskapen hos våra medarbetare. Externa informationsinsatser har gjorts såväl till marknadskontrollmyndigheterna som till allmänheten. Tullverket genomförde även informationsträffar i samband med det årliga seminariet "Din produkt – ditt ansvar" som arrangeras av marknadskontrollrådet. Resultaten av SKI:n visar att import av kopior och osäkra produkter fortfarande är ett stort riskområde.

Ingripande mot brott som Tullverket inte utreder

I samband med tullkontroller upptäcker Tullverket ibland andra brott än de vi har befogenhet att utreda. Dessa misstänkta brott lämnas över till Polismyndigheten för utredning.

Tullverket har under året stoppat 49 misstänkta stöld- eller häleribrott, 37 misstänkta

brott mot utlänningslagen som exempelvis människosmuggling, 43 misstänkta trafikbrott som till exempel olovlig körning samt 173 misstänkta brott rörande kontanta medel. Stora summor kontanta medel har stoppats på framför allt Arlanda och Landvetter men även i södra Sverige. Det rörde sig om både misstänkt penningtvätt och utmätning till Kronofogden. Ett ärende i Trelleborg rörde misstänkt penningtvätt där cirka 40 miljoner kronor stoppades. Även 89 andra misstänkta brott har upptäckts, till exempel efterlysta personer, falska handlingar och brott mot knivlagen.

Efterkontroller

Efterkontroller genomförs i form av revisioner och eftergranskningar. Genom dessa kontrollerar Tullverket att företagen har deklarerat rätt och har goda rutiner för sin tullhantering. De avvikelser som Tullverket upptäcker vid efterkontroller korrigeras, vilket leder till att vi i efterhand kan säkerställa både en korrekt uppbörd och att in- och utförselbestämmelser följts. Förutom själva debiteringen kan Tullverket påföra sanktionsavgiften tulltillägg. I förekommande fall riskerar företag som har gjort fel att få sina tillstånd ifrågasatta. Efterkontroller kan leda till att en brottsanmälan upprättas. Tullverket genomför också uppföljningar av tidigare revisioner för att säkerställa att företagen har ändrat beteende. Dessutom har efterkontrollerna en förebyggande effekt och bidrar till att upprätthålla konkurrensneutraliteten mellan företag.

Efterkontroller ska utföras med effektiva och relevanta granskningsmetoder så att Tullverket hittar de väsentliga felaktigheterna samt kan ge företag återkoppling om förbättringar och hänvisa till relevanta utbildningar. Efterkontroller görs vanligtvis efter riskvärdering och signaler om felbeteenden.

Tullverkets underrättelseverksamhet arbetar med att identifiera företag vars tullhantering bör kontrolleras i efterhand på grund av risker för stora uppbördsbortfall. Information om felbeteenden kommer bland annat från andra EU-länder eller EU-kommissionen, myndigheter, företag och allmänheten. Men det kan också vara kontroller av enskilda deklARATIONER som har

5) Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora är en internationell överenskommelse med syfte att bevara hotade arter av vilda djur och växter.

Foto: Mette Ottosson

Tabell 11

Efterkontroller	Antal				Timmar				Styckkostnad			
	2021	2022	2023	% 2022- 2023	2021	2022	2023	% 2022- 2023	2021	2022	2023	% 2022- 2023
Revisioner	153	118	92	-22%	44 845	38 879	37 186	-4%	197 846	229 979	306 781	33%
Eftergranskningar	241	160	159	-1%	18 002	9 979	20 532	106%	50 422	43 533	98 011	125%
Totalt	394	278	251	-10%	62 848	48 858	57 718	18%	107 670	122 672	174 532	42%

Tabell 12

Revisioner	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023
Andel revisioner som resulterat i ändringar	78%	86%	89%	3 procentenheter
Genomsnittlig genomströmningstid för revisioner, antal dagar	143	155	184	19%

resultat i debiteringar vid tidigare informationskontroller. Informationen analyseras och riskvärderas inom underrättelseverksamheten för att sedan delges för efterkontroll på aktuella företag. Utöver ovan nämnda signaler arbetar underrättelseverksamheten med datadriven analys i deklaraionsflödet. Genom att leta efter mönster och avvikelser kan riskområden identifieras för vidare analys och kontroll.

Under året har underrättelseverksamhetens arbete för att ta fram underlag till efterkontroller prioriterats ned till förmån för arbetet med sanktionerna mot Ryssland och Belarus. De underlag som har lämnats har dock hållit hög kvalitet och resulterat i att stora uppbördsbortfall kunnat undvikas. Det visar på betydelsen av en underrättelseverksamhet med god förmåga att identifiera risker. I närmare 90 procent av våra revisioner har vi upptäckt fel som lett till ändringar, vilket är högre än tidigare år. Detta visar att vi genomför våra kontroller där de behövs men samtidigt kan resultaten också vara en indikation på att det är många företag som gör fel och att fler efterkontroller kan behövas.

Under 2023 har antalet revisioner minskat medan antalet eftergranskningar är på samma nivå som föregående år. Den totala tiden för efterkontroller har ökat. En större andel av både revisionerna och eftergranskningarna har lett till ändring och antalet efterkontroller med ändring är något högre än 2022, trots att det totala antalet efterkontroller var mindre än 2022. Debiteringarna av både tull och andra skatter och avgifter är högre än 2022. Efterkontroller med resultat tar längre tid att genomföra än de utan resultat. Det beror på att arbetsmomenten är fler och tar längre tid att slutföra.

Antalet företag som begär ersättning för ombudskostnader har också ökat vilket har inneburit merarbete i flera ärenden. Skyldigheten att under vissa förutsättningar utöka granskningsperioden till fem år har lett till högre debiteringar, men det har även gjort att efterkontrollerna har blivit mer omfattande. Det har i sin tur medfört längre handläggningstider och fler timmar per kontroll. Antalet eftergranskningar är på samma nivå som 2022, men antalet timmar är betydligt högre. Fler av årets eftergranskningar har varit mer omfattande jämfört med 2021 och 2022 då det genomfördes ett relativt stort antal efter-

granskningar av varor som deklarerats som skyddsutrustning, för att säkerställa att villkoren för tullfrihet under pandemin varit uppfyllda. Dessa kontroller var mindre tidskrävande än vanliga eftergranskningar. Flera av årets eftergranskningar utgörs dessutom av större och mer komplexa ärenden, vilket är en av orsakerna till att färre timmar har kunnat läggas på revisioner. Eftergranskningar gällande punktskatter har i flera fall resulterat i mycket stora debiteringar. Ärendena tar lång tid på grund av komplex klassificering, förändrade regler avseende exempelvis alkoholskatt samt utredningar om ränta.

Under 2023 har personalomsättningen bland Tullverkets revisorer varit hög. Många erfarna revisorer har slutat sin anställning och Tullverkets efterkontrollverksamhet har anställt många nya medarbetare. Detta har påverkat handläggningstiderna och antalet timmar per kontroll, eftersom de nyrekryterade deltagit i arbetet med efterkontroller i inlärnings-syfte och mer erfarna revisorer har ägnat tid åt handledning.

Eftersom handläggningstiderna och nedlagd tid per efterkontroll har ökat behöver arbetet effektiviseras för att fler efterkontroller ska kunna göras framöver. För att kunna hantera stora datamängder används ett it-verktyg som förväntas bidra till en ökad effektivitet i ärendehantering.

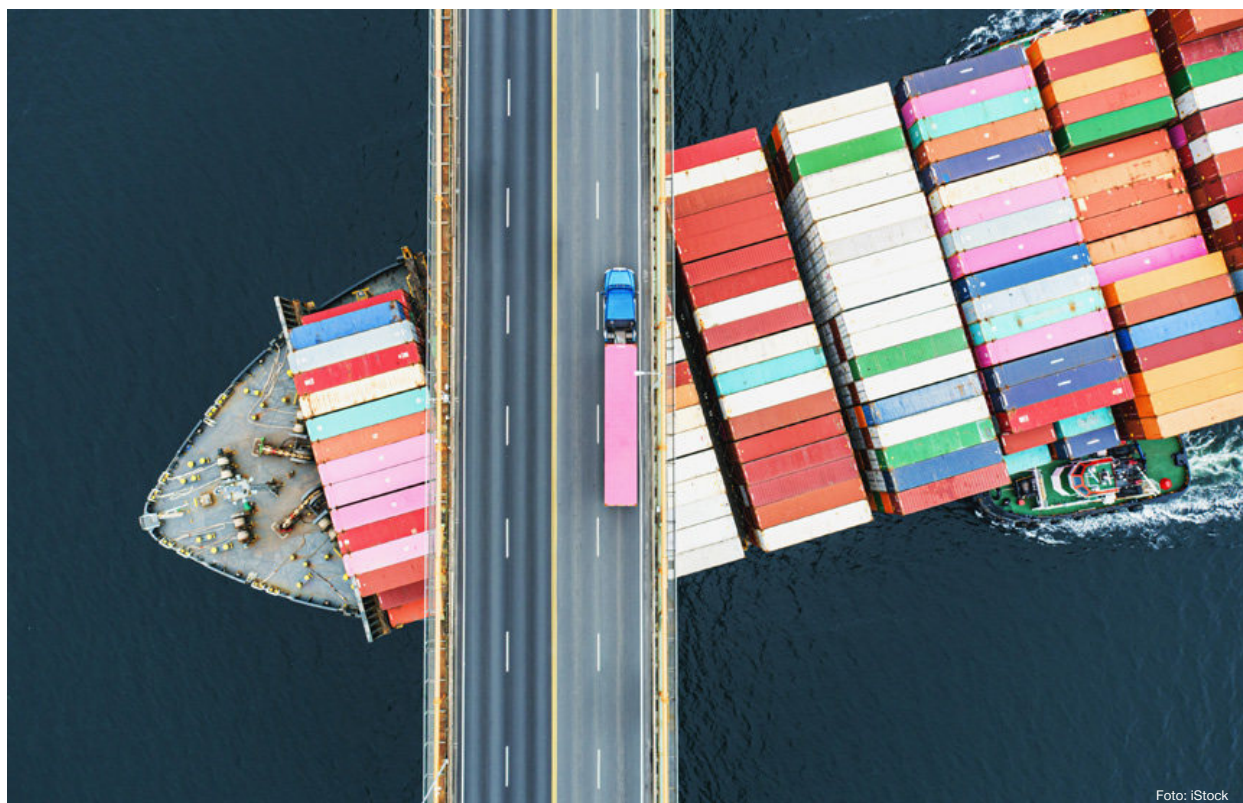

Foto: iStock

Tillstånds- och uppbördshantering

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Tullverket ska fastställa och ta ut tullar, skatter och avgifter så att en riktig uppbörd kan säkerställas¹.

Tullverket arbetar på olika sätt för att säkerställa uppbörden. Tullverket beviljar och övervakar de tillstånd som förenklar tullproceduren för företagen samt övervakar att företag betalar in debiterad uppbörd. Det är viktiga delar i arbetet för att motverka det totala skattefelet. Kontroller av tulldeklarationer är också ett sätt att säkerställa uppbörden, läs mer under kapitlet Kontroll.

Tillståndshantering

Företag kan ansöka om olika tillstånd för att förenkla sin tullhantering. För tillstånden gäller ett antal villkor och bestämmelser, och det

krävs att företagen har goda rutiner för sin tullhantering. Tullverkets tillståndsprövning medför därmed en kvalitetssäkring av företagens tullhantering och regelefterlevnad.

Antalet ansökningar och den tid Tullverket lagt ner på handläggningen är i samma nivå som 2022. Antalet timmar per ansökan är därmed samma som för 2022 men kostnaden per timme har ökat vilket medfört att styckkostnaden ökat.

Många tillståndstyper har lagstadgade krav på handläggningstider. Nästan alla tillståndsärenden handläggs inom den lagstadgade tiden.

För tredje året i rad har den genomsnittliga genomströmningstiden ökat för tillstånd att utfärda ursprungsintyg. Ökningen beror på att Tullverket har utökat övervakningen och kontrollen av redan utfärdade tillstånd. Genomströmningstiden har också påverkats av att nya medarbetare har behövt läras upp i de nya arbetsprocesserna.

¹) Förordning (2016:1332) med instruktion för Tullverket.

Genomströmningstiden för ansökningar om tillstånd till samlad garanti har också ökat något i jämförelse med 2022. Även för denna tillståndstyp beror ökningen på den utökade övervakningen av efterlevnaden av tillståndens krav och villkor.

Övervakning av tillstånd

Tullverket har en skyldighet att övervaka beviljade tillstånd. Övervakningarna omfattar både ett förebyggande och uppföljande arbete. Förebyggande övervakning genomförs genom att nya tillståndshavare kontaktas för att säkerställa att tillståndet fungerar som tänkt. Löpande övervakning genomförs för att kontrollera hur väl företagen följer de krav och villkor som är kopplade till respektive tillstånd. Om villkoren för tillståndet inte längre är uppfyllda kan tillståndet återkallas. Företagen kan också själva begära att tillstånd återkallas.

Tillståndet Authorised Economic Operator, AEO, innebär fördelar för företagen och bidrar till ökad säkerhet samt en effektiv och enhetlig tullhantering i EU. Det är därför viktigt att säkerställa att endast de företag som uppfyller kraven får de fördelar som erbjuds inom tillståndets ramar. En godkänd AEO-status gäller i hela EU och för närvarande finns cirka 300 aktörer med AEO-status i Sverige.

EU har utfärdat gemensamma riktlinjer för AEO för både tullmyndigheter och ekonomiska aktörer i syfte att säkerställa en enhetlig tolkning och tillämpning. I enlighet med EU:s riktlinjer för uppföljning av AEO har Tullverket under 2023 tagit fram en plan för övervakning som löper över flera år. Tullverket genomförde under 2023 en informationsinsats riktad till alla AEO-aktörer för att säkerställa att de förstått de krav och villkor som är kopplade till tillståndet. Informationsinsatsen har bidragit till att öka företagets insikt om hur viktigt det är att de ser till att tillståndet efterlevs. Övervakningen under 2023 resulterade i en del anmärkningar om efterlevnad och 16 AEO-tillstånd återkallades. Merparten av återkallelserna initierades av företagen själva.

Uppbördshantering

Tullverket säkerställer genom kontroller att företagen använder de olika tullförfarandena på korrekt sätt och att de betalar in den debiterade uppbörden. Vi utreder om återbetalning eller debiteringar ska göras. Det kan också behöva utredas vem som är betalningsskyldig.

Begäran om ändring

Deklaranter som själva upptäcker fel i lämnade tulldeklarationer kan ansöka om att få ändra uppgifter. Enligt tullagstiftningen ska en sådan begäran handläggas inom 30 dagar.

Genomströmningstiden för ärenden med begäran om ändring har nästan fördubblats sedan 2021 och är nu 27 dagar. Ökningen under 2023 beror på en stor mängd begärda ändringar från ett och samma företag, där saknade och felaktiga handlingar har medfört en längre handläggningstid. Genomströmningstiden för övriga ärenden har inte ökat.

Överklaganden av uppbördsärenden

Företag kan överklaga Tullverkets beslut om de anser att beslutet är felaktigt utifrån befintliga uppgifter. Antalet ärenden med överklagande har minskat under året. Framför allt har överklagandeärendena minskat gällande beslut i tulldeklarationer och beslut efter punktskattekontroller. Till största del beror minskningen på rättsutvecklingen efter Högsta förvaltningsdomstolens avgörande i HFD 2021. ref 54, som medförde att Tullverket avvisade deklarationer som inkommer i samband med utredning av bristande efterlevnad. Enligt nu gällande praxis får dessa beslut inte överklagas särskilt, utan först i samband med debiteringsbeslutet av tull och/eller mervärdesskatt. Det har lett till ett färre antal överklaganden. HFD har i en dom den 28 december 2023 i mål nr 3764-23 bedömt att Tullverkets avvisningsbeslut inte har någon påverkan på vilken myndighet som blir beskattningsmyndighet. Tullverket har efter domen upphört att avvisa deklarationer. Vi kommer hädanefter att överlämna fler ärenden till Skatteverket för debitering av mervärdesskatt, vilket kan leda till att antalet överklaganden minskar.

Tabell 13

Tillståndsansökningar	Antal				Timmar				Styckkostnad			
	2021	2022	2023	% 2022-2023	2021	2022	2023	% 2022-2023	2021	2022	2023	% 2022-2023
	2 245	1 864	1 878	1%	61 998	52 064	52 214	0%	18 309	18 910	20 241	7%

Tabell 14

Genomströmningstid tillståndsansökningar	2021	2022	2023
Andel tillståndsansökningar som handläggs inom lagstadgad tid	99,7%	99,8%	99,7%
Genomsnittlig genomströmningstid för ursprungssintyg (dagar)	28	35	39
Genomsnittlig genomströmningstid för ansökningar om samlad garanti (dagar)	42	47	50

Tabell 15

Genomströmningstid ärenden med begäran om ändring (dagar)	2021	2022	2023
	16	21	27

Tabell 16

Överklagade ärenden i uppbördsverksamheten	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023
Antal överklagade ärenden	557	796	521	-35%
Antal ärenden som avgjorts i förvaltningsdomstol	197	257	392	53%
Andel ärenden som lett till ändrat beslut vid domar	9%	14%	7%	-8

Tabell 17

Andel fastställda tullar, skatter och avgifter som inte har betalats till Tullverket ^{a)}	2021 ^{b)}	2022	2023	Förändring 2022-2023 i procentenheter
	0,20%	0,42%	0,21%	-0,21

a) Här redovisas det som inte inbetalats vid tidpunkten för årsbokslutet.

b) Från 2017 till och med 2021 är tullräkningar som har VI kod i TDS inte medräknade. Koden omfattar ärenden där deklaranten har fått anstånd eller uppskjutande av genomförande av tulltaxeringsbeslut i avvaktan på dom. Även tullräkningar med BP kod i TDS är exkluderade. I de ärendena har Tullverket beslutat om en senare betalningsdag i samband med uppdelad betalning.

Tabell 18

Slutliga uppbördsförluster fördelat per avgiftsslag (tkr)	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023
Tull	12 200	70	1 265	1 707%
Skatt	2 931	1 199	2 701	125%
Avgifter	4 806	559	1 393	149%
Totalt	19 937	1 828	5 359	193%

Andelen överklaganden som har lett till domar där förvaltningsrätten ändrat Tullverkets beslut minskade jämfört med 2022. I 16 överklaganden har domstolen ändrat Tullverkets beslut och i ytterligare 10 överklaganden har domstolen delvis ändrat Tullverkets beslut. Däremot har antalet domar från domstol totalt sett ökat. Det är en följd av den tillfälliga topp i antalet överklaganden under 2022 då Tullverket också lämnade över fler ärenden till domstol för avgörande.

Uppbördsförluster

Tullverket arbetar för att säkerställa att den uppbörd som debiterats betalas in. Det handlar om åtgärder som solvensbedömning, kreditvärdering, hantering av garantier, indrivning och utredningar kopplat till obetalda uppbördsfordringar.

Tullverket kontrollerar att företagen betalar sina tullräkningar i tid. Varje månad följer också Tullverket hur lång tid det tar för företagen att i genomsnitt betala sina tullräkningar (betalningsfristen). Företag som är sena med sina betalningar kontaktas och uppmanas att förbättra sina betalningsrutiner. Skulle de upprepat betala sent ifrågasätts deras tillstånd till betalningsanslåt, vilket innebär att de riskerar att få tillståndet återkallat. Om tillståndet blir återkallat kan företaget söka nytt tillstånd först efter en karenstid om tolv månader. Tullverket arbetar också för att säkerställa uppbörden genom betalningsbevakning till exempel av företag som har gått i konkurs.

Tullagstiftningen innehåller krav på att garanti ställs för tull och andra avgifter vid importtillfället. I slutet av 2019 inleddes ett arbete för att ersätta dagens it-stöd för hantering av uppbörd och garantier. Under 2021 driftsattes den första delen som omfattade ett nytt garanti-system. Det övergripande målet är att Tullverket ska ersätta dagens system för att fortsatt ha förmåga att ta in uppbörd med huvudsakligen automatiserad hantering från 2025.

Uppbördsförlusten under året, det vill säga andelen uppbörd som inte betalats in av det som har debiterats, ligger på en lägre nivå än 2022. Resultatet påverkas framför allt av åtta obetalda tullräkningar på över 1 miljon kronor vardera. Dessa åtta tullräkningar är fördelade på sju företag. Det totala värdet för dessa obetalda tullräkningar uppgår till nästan 27 miljoner kronor.

De fordringar som trots insatser inte har betalats efter fem år utgör Tullverkets slutliga uppbördsförluster och skrivs av.

Värdet på avskrivningar har ökat under 2023 jämfört med föregående år. Det avskrivna värdet under 2022 låg på en väldigt låg nivå. Under 2023 har 326 tullräkningar skrivits av. Medelvärdet på de avskrivna tullräkningarna är cirka 16 000 kronor och 11 tullräkningar som har skrivits av har ett värde på över 50 000 kronor.

Avskrivningarna har ökat väsentligt jämfört med föregående år och har nu återgått till en mer normal nivå.

Administrativa misstag

EU-kommissionen kan besluta om ett ekonomiskt krav om kommissionen anser att en medlemsstat inte följt tullagstiftningen så att tull inte har fastställts och betalats in korrekt, ett så kallat administrativt misstag. Kostnaderna för administrativa misstag belastar i viss utsträckning Tullverkets förvaltningsanslag.

Under 2023 återfördes sammanlagt 127 tkr till förvaltningsanslaget. Anledningen till återförandet är att Tullverket gjorde en felaktig omföring på 689 tkr mellan Tullverkets förvaltningsanslag och EU-anslaget under 2022.

Årets administrativa misstag består till största del av egenidentifierade administrativa misstag där Tullverket, genom utredningar i samband med avskrivningar av ärenden, konstaterat att vi brustit i vår skyldighet att säkra uppbörden. Totalt rör det sig om fyra ärenden med en summa på 416 tkr. Dessutom har 147 tkr omförts från förvaltningsanslaget som rör obetalda tullärenden från 2021.

Tabell 19

Inbetalat till EU-kommissionen för så kallade administrativa misstag (tkr)	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023
	1 655	2 611	-127	-105%

Brottsutredning och brottsförebyggande arbete

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Tullverket ska förebygga och motverka brottslighet i samband med in- och utförsel av varor. Tullverket ska delta i det myndighetsgemensamma arbetet mot den grova och organiserade brottsligheten. Tullverket ska bedriva viss utrednings- och åklagarverksamhet i fråga om brott mot bestämmelser om in- och utförsel av varor. Dessutom ska Tullverket bedriva viss verksamhet i fråga om rattfylleribrott¹.

Tullverket ska redovisa hur myndigheten har stärkt arbetet med att förebygga brottslighet i samband med in- och utförsel av varor. Tullverket ska också redovisa effekterna av myndighetens utökade möjligheter att ingripa mot brott, t.ex. när det gäller stöldgods som är på väg att föras ut ur landet².

I Tullverkets uppgift att bedriva brottsutredande verksamhet ingår att förebygga, förhindra och upptäcka brott samt att se till att den som har begått brott identifieras och lagförs. Tullverkets brottsutredningar ska vara av så hög kvalitet att de utgör ett bra stöd för åklagare som ska fatta beslut om att väcka åtal, utfärda strafföreläggande eller på annat sätt skada eller försvåra möjligheterna för brottslig verksamhet, till exempel genom att förverka brottsvinster.

Tullverkets arbete för att förebygga och motverka brottslighet redovisas i avsnittet Brottsförebyggande arbete på sidan 48.

Organiserad brottslighet

Tullverkets arbete mot organiserad brottslighet med bäring mot Sverige avser även brottslighet som begås utanför Sveriges gränser. Det arbetet bedrivs såväl i samverkan med andra myndigheter som genom Tullverkets egna ärenden.

1) Förordning (2016:1332) med instruktion för Tullverket.

2) Regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Tullverket.

Inriktningen för Tullverkets arbete, inklusive regeringens uppdrag mot den organiserade brottsligheten, är att lagföra eller på annat sätt skada eller försvåra de grovt kriminellas möjligheter att ägna sig åt kriminell verksamhet. Det handlar främst om att slå ut eller allvarligt skada kriminella nätverk som smugglar vapen och narkotika. De kriminella ägnar sig även åt olika former av ekonomisk brottslighet och därför förbättrar Tullverket sitt underrättelsearbete för att urskilja aktörer som ägnar sig åt denna typ av brottslighet. Underrättelsearbetet är centralt för att Tullverket ska kunna starta förundersökningar som leder till att kriminella nätverk kan slås ut eller allvarligt skadas. För att kunna starta ärenden mot strategiska personer inom kriminella nätverk är spaningsverksamhet och annan inhämtning avgörande.

Ett kriminellt nätverk räknas som utslaget eller allvarligt skadat när hälften av nätverkets identifierade medlemmar dömts till fängelse, varav hälften för grovt brott.

Tullverket har under året arbetat med flera stora ärenden rörande grov brottslighet som pågår under lång tid och med omfattande resurser. Det kräver mer arbete och tar mycket längre tid att slå ut ett väletablerat nätverk.

De brottsutredningar som bidragit till att Tullverket kunnat slå ut kriminella nätverk under 2023 inleddes till största delen under året innan. Det är för tidigt att se effekterna av de grova narkotikabeslag som gjordes under 2023.

Den myndighetsgemensamma definitionen av organiserad brottslighet är minst två personer som varaktigt över tid begår allvarliga brott i samarbete och i syfte att uppnå ekonomisk vinning. Majoriteten av de kriminella nätverk som Tullverket har identifierade eller slagit ut ägnar sig åt narkotikasmuggling.

Myndighetssamarbetet med krypterade chattar har haft stor betydelse i Tullverkets arbete för att slå ut kriminella nätverk. Totalt har 28 ärenden renderat i cirka 170 år fastställda fängelsedomar, där material från chattarna har varit en del av bevisningen. Det materialet kommer även fortsättningsvis att ha stort värde för Tullverkets operativa verksamhet eftersom den informationen ger Tullverket en förbättrad underrättelseslägesbild när det gäller fortsatt bekämpning av grov och synnerligen grov smuggling.

Under 2023 har antalet personer som lagförts för grov brottslighet minskat. Dessa domar har resulterat i 824 utdömda fängelseår vilket är högre än föregående år. Att det genomsnittliga antalet fängelseår per dömd har ökat jämfört med föregående år återspeglar de synnerligen grova narkotikasmugglingsärenden Tullverket har bedrivit under 2022 och 2023. Straffets längd påverkas av beslagens storlek, vilken roll den lagförda personen har i ett kriminellt nätverk och åklagarens yrkande.

Ett del i det brottsbekämpande arbetet är att komma åt de kriminellas ekonomiska utbyte av att begå brott. Förverkande av brottsvinster är därför en del av Tullverkets arbete mot organiserad brottslighet. Tullverket genomför i dessa ärenden tillgångsutredningar och beslagtar misstänkt utbyte av brott. Förverkande av tillgångar yrkas sedan av åklagare och beslutas av domstol. Enstaka ärenden kan få stor betydelse för Tullverkets resultat för ett enskilt år.

Arbetsmetoder och tvångsmedel

Tullverket har olika arbetsmetoder och tvångsmedel i sin verktygslåda i arbetet för att bekämpa den grova smugglingen. I detta avsnitt redogörs för några av dem eftersom de av olika orsaker varit i fokus under 2023.

Kontrollerad leverans är ofta en mycket framgångsrik arbetsmetod för att bekämpa den grova smugglingen eftersom den underlättar möjligheten att identifiera och slå ut nätverk istället för att enbart gripa en kurir vid gränsen. Vid kontrollerade leveranser byts varan, främst vapen eller narkotika ut mot en attrapp och transporten får fortsätta under bevakning. Efter en dom i Högsta domstolen³ ställs nu högre krav på Tullverket att bevisa smugglarens uppsåt redan innan varorna byts ut.

Tullverket bedriver sedan lång tid tillbaka verksamhet med hemliga tvångsmedel⁴ i egen regi och i egna lokaler. Tullverket arbetar kontinuerligt med att stärka den digitala förmågan till teknisk beviskring, en viktig faktor för vår förmåga att beivra brott.

Den 1 oktober 2023 började nya regler om preventiva och utökade hemliga tvångsmedel

3) HD dom B 5813-22 från den 14 april 2023.

4) Med hemliga tvångsmedel avses exempelvis hemlig avlyssning och övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning, hemlig rumsavlyssning och hemlig dataavläsning.

Tabell 20

Antal utslagna/allvarligt skadade kriminella nätverk ^{a)}	2021	2022	2023
Narkotikasmuggling	16	19	20
Alkoholsmuggling	5	2	2
Tobaksmuggling	1	0	0
Övrigt	0	0	0
Totalt	22	21	22

a) Arbetet med att skada och slå ut nätverk kan sträcka sig över flera år vilket påverkar jämförbarheten mellan åren.

Tabell 21

Antal identifierade kriminella nätverk	2021	2022	2023
Narkotikasmuggling	29	37	35
Alkoholsmuggling	6	3	5
Tobaksmuggling	1	1	0
Övrigt ^{a)}	1	0	3
Totalt	37	41	43

a) Ett nätverk gällande hundsmuggling och två gällande vapensmuggling 2023.

Tabell 22

Antal personer lagförda för grova brott	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Antal personer	207	238	225	-5%
Antal fängelseår	648	794	824	4%
Genomsnittligt antal fängelseår	3,1	3,3	3,7	10%

Tabell 23

Förverkat värde vid utbyte av brott	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Antal domar	28	27	28	4%
Förverkat värde (tkr)	7 703	6 419	4 509	-30%

Foto: Tullverket

att gälla. Preventiva tvångsmedel kan riktas mot personer som ingår i den grova organiserade brottsligheten redan innan ett faktiskt brott har begåtts. Det är för tidigt att se några effekter av dessa nya möjligheter då mycket arbete kvarstår med att förbereda och anpassa verksamheten för detta. Tullverket samarbetar också med andra brottsutredande myndigheter för att stärka den digitala förmågan i det brottsbekämpande arbetet med hemliga tvångsmedel.

Under 2022 moderniserades tvångsmedelsreglerna för anpassning till den digitala teknikutvecklingen. Möjlighet till genomsökning på distans, biometrisk autentisering och att kopiera handlingar infördes i lagstiftningen. En hel del interna förberedelser och åtgärder krävs, som exempelvis anpassning av systemstöd, innan de nya verktygen kan nyttjas fullt.

Genomsökning på distans är ett tvångsmedel som beslutas av förundersökningsledaren. Tullverket har haft en del ärenden under året som bedrivits som en pilot i begränsad omfattning för att komma fram till en praktisk tillämpning. Under året har Tullverket bland annat samverkat med andra myndigheter i frågan och tagit fram riktlinjer för arbetet och tvångsmedlet kan nu tillämpas i större skala.

Tullverket har under året även samverkat med andra myndigheter för att komma framåt avseende hanteringen av kopior av beslagtagna föremål i de delar där det inte tydligt framgår av lagtexten eller förarbetena hur hanteringen ska gå till rent praktiskt. Tullverket saknar i dagsläget systemstöd för att hantera kopior på ett tillfredsställande sätt men beaktar detta i kommande kravställningar på systemstödet (Bus). Frågor kring hantering av kopior kommer även att lyftas i Rättsväsendets digitalisering (RD).

Biometrisk autentisering innebär att en person på tillsägelse är skyldig att öppna ett avläsningsbart informationssystem genom biometrisk autentisering. Det innebär till exempel att om en misstänkt vägrar låsa upp sin mobiltelefon kan tulltjänstemannen genomföra upplåsningen genom ögonscanning, ansiktsgeometri, finger- eller handavtryck.

Det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet

Tullverket har deltagit i det myndighetsgemensamma arbetet mot den organiserade brottsligheten sedan starten 2009. De tolv myndigheterna⁵ samverkar i nationellt underrättelsecentrum (Nuc) och regionala underrättelsecenter (Ruc). Tullverket deltar även i regionala samverkansråd och i det operativa rådet⁶. Genom samverkan bidrar vi till att identifiera och lagföra individer som har stor negativ påverkan på samhället.

Med anledning av de många och stora beslagen av kokain i hamnar har Tullverket initierat en myndighetsgemensam insats mot svenska hamnar där fokus ligger på att förhindra smuggling av narkotika och identifiera företag som främjar brottslig verksamhet. Tullverket har haft möten om hamnar tillsammans med hamnarnas aktörer, Polismyndigheten och Kustbevakningen. Syftet med mötena är att diskutera säkerhetsfrågor och framtagande av en gemensam arbetsmetod.

Tullverket har under 2023 deltagit i totalt tre ärenden som beslutats av det operativa rådet. Den nedlagda tiden för de nationella insatserna har ökat (15 505 timmar 2023 mot 5 074 timmar 2022). Tullverket arbetar i dag huvudsakligen mot personer i nätverken som är involverade i smuggling av narkotika till Sverige. Ett av ärendena är ett omfattande myndighetsgemensamt ärende som leds av Tullverket. Tullverket deltar också i den myndighetsgemensamma insatsen mot den organiserade brottsligheten i Södertälje. Detta är ett långsiktigt arbete.

I ett ärende där Polismyndigheten och Tullverket samarbetat nära under flera års tid har fem personer dömts för synnerligen grovt narkotikabrott till sammanlagt drygt

5) Arbetsförmedlingen, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Migrationsverket, Polismyndigheten, Skatteverket, Säkerhetspolisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten.

6) Operativa rådet är polisens särskilda organisation mot grov och organiserad brottslighet, bildat 2002. Rådet som leds av NOA-chefen består av representanter från Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Skatteverket, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Tullverket. Även Riksåklagaren har en observatör i rådet. Operativa rådet ska bland annat initiera aktionsgruppsverksamhet inom polisen för att bekämpa grov och organiserad brottslighet.

40 fängelseår⁷. De fem dömda var delaktiga i att ha smugglat kokain från Brasilien till Europa. Utredningen visade en systematisk och välorganiserad grov brottslig verksamhet. Brottsligheten har bedrivits i en företagsliknande form med olika typer av verksamhet som både transport och försäljning av narkotika till andra kriminella nätverk. Genom detta ärende har vi fått en mycket tydlig bild av hur systematiskt brottsligheten är uppbyggd och hur inkomsterna av brottsligheten återinvesteras i ny brottslighet. Dessutom ledde det omfattande internationella samarbetet till mängder av utredningar mot personer i Sydamerika som inte har kunnat identifieras eller nås tidigare i brist på bevis. Kriminella nätverk har bland annat företag som importerar varor som inte är godkända för användning i Sverige, och genom att Tullverket har identifierat dessa sändningar har de kunnat stoppas och har inte kommit ut på den svenska marknaden. Detta har även bidragit till att minska möjligheterna för de kriminella nätverken att tjäna pengar på varor som inte är godkända.

Regeringssatsningar mot organiserad brottslighet

Under 2023 har regeringen haft tre övergripande processer parallellt på politisk nivå och med betydelse för Tullverket.

För det första sker regelbundna möten med regeringens Råd mot organiserad brottslighet⁸ som sammankallas av justitieministern och vars kärna utgörs av myndighetscheferna på de brottsbekämpande myndigheterna och Skatteverket. För det andra pågår det ett arbete med en nationell strategi mot organiserad brottslighet, även detta under ledning av justitieministern. Och för det tredje har en målbild beslutats för arbetet mot organiserad brottslighet för de myndigheter som lyder under finansministern.

Rådet mot organiserad brottslighet har möten varannan månad, ibland i en utökad krets med ytterligare myndigheter inbjudna, för att diskutera ett specifikt tema. Syftet är dels att regeringen ska få en överblick av vad som är på gång inom området, dels att myndigheterna kan komma med inspel gällande lagstiftningsbehov

eller andra åtgärder som kan skapa bättre förutsättningar för myndigheternas arbete.

Tullverket har också bidragit till regeringens strategi Motståndskraft och handlingskraft – en nationell strategi mot organiserad brottslighet⁹.

Under året togs en gemensam målbild för att intensifiera arbetet mot den kriminella ekonomin fram. Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten ska stärka insatserna för att motverka organiserad brottslighet genom sådana åtgärder som slår sönder den kriminella ekonomin. Hösten 2024 ska myndigheterna tillsammans ha uppnått följande:

- I större utsträckning stoppat att företag används som brottsverktyg inom organiserad brottslighet.
- Genomfört fler kontroller och avslutade brottsutredningar vad gäller företag och personer kopplade till organiserad brottslighet.
- Ökat insatserna för att spåra och återta brottsvinster.
- Genomfört en gemensam utbildningsinsats för att förebygga, upptäcka och hantera infiltration och otillåten påverkan.
- Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten har ökat deltagandet i den operativa verksamheten i myndighets-samverkan mot organiserad brottslighet.
- Motverkat falska betalningskrav.
- Ökat insatserna för att förebygga och motverka penningtvätt.

Myndigheterna redovisar utfallet för ett antal indikatorer var fjärde månad. Tullverket lämnade sin första redovisning den 15 december 2023.

Förundersökningar

Tullverkets brottsutredningsärenden varierar stort i komplexitet och kraven på rättssäkerhet och effektivitet är höga. Varje förundersökning kan innehålla en eller flera brottsmisstankar där Tullverket eller Åklagarmyndigheten tar beslut om fortsatta åtgärder. Antalet förundersökningar har minskat jämfört med 2022. Det beror på att beslagen varit färre till antalet men oftare lett till

7) Mål nr B 16739-22 Södertörns tingsrätt.

8) Ju2022/03633.

9) Skr. 2023/24:67.

förundersökningar av grova brott. Utredningar av grova brott och ärenden med frihetsberövade personer leds av allmän åklagare. Den genomsnittliga utredningstiden har ökat som en följd av ett antal komplexa utredningar gällande mycket grova narkotikabeslag med omfattande utredningsåtgärder. Alla förundersökningar inleds och avslutas inte under samma verksamhetsår. Kostnader per förundersökning som letts av Tullverket har ökat. Vidareutvecklingen av Tullverkets utredningsstöd har bidragit till ökningen liksom ökade kostnader för tolkar och en generell prisökning i samhället.

Utredning av ärenden av enkel beskaffenhet leds av Tullverkets egna förundersökningsledare. Antalet sådana ärenden har minskat jämfört med 2022. Antalet strafförelägganden som Tullverket har utfärdat är färre än föregående år. Det beror sannolikt på färre beslag i resandetrafiken där vi hittar många ärenden av enkel beskaffenhet som hanteras genom strafföreläggande. Andelen inledda förundersökningar som har slutredovisats är lägre än föregående år men i paritet med 2021. Det höga utfallet föregående år berodde bland annat på en satsning på att avsluta äldre öppna ärenden som genomfördes under 2022.

Väl underbyggda ärenden från Tullverket ska leda till att åklagare kan fatta beslut i ett ärende och lagföringskvoten är ett mått på de positiva lagföringsbeslut¹⁰ som Åklagarmyndigheten har fattat. Lagföringskvoten har minskat jämfört med föregående år vilket till viss del har påverkats av satsningen på att avsluta öppna ärenden. Den höga nivån tyder på att Tullverkets utredningsverksamhet håller en hög kvalitet.

Den genomsnittliga genomströmningstiden för samtliga brottsutredningar mäts från det att förundersökning inleds tills dess att ärendet slutredovisas till åklagare, strafföreläggande utfärdas eller förundersökningen läggs ner. Efter detta kan Tullverket inte alltid påverka ärendets fortsatta hantering. Genomströmningstiden har minskat vilket är en konsekvens av satsningen på att avsluta öppna ärenden.

När det gäller genomströmningstiden för ärenden av enkel beskaffenhet som Tullverket leder, använder vi en annan mätmetod än när vi mäter samtliga brottsutredningar. Vi mäter

tiden fram till att ärendet är helt avslutat, det vill säga inklusive administrativa moment efter att dom vunnit laga kraft. Andelen ärenden av enkel beskaffenhet som slutförts inom 140 dagar ligger på en högre nivå jämfört med 2022. Antalet öppna ärenden av enkel beskaffenhet och som är äldre än 140 dagar har också minskat kraftigt jämfört med föregående år till följd av ökade resurser och en effektiv förundersökningsledning.

Tullverket utvecklar it-stödet för brotts-hantering för att ersätta föråldrade system, för att uppfylla åtaganden i det myndighets-gemensamma arbetet med Rättsväsendets digitalisering (RD) och uppfylla kraven i såväl nuvarande som kommande lagstiftning.

Tullverkets nya system för brottsutredning (Bus) driftsattes 2021 och därefter har Tullverket genomfört integrationer med Domstolsverket, Åklagarmyndigheten, Polismyndigheten och Brottsförebyggande rådet. Integrationen innebär att Tullverket samlar hanteringen i ett enda system och kan utbyta information digitalt med de andra myndigheterna. Detta bidrar till snabbare men även säkrare hantering av uppgiftsutbyte. Bus kommer framöver att bli det system där strafföreläggande hanteras och det kommer också att ersätta nuvarande diariesystem. Därmed kommer flera av de äldre it-systemen att kunna avvecklas. Bus har sedan produktionssättningen levererat ny funktionalitet och förbättringar för handläggning av brottsutredningar.

Brister i Tullverkets beslagshantering kan leda till lägre rättssäkerhet, skadat förtroende och ökade kostnader. För att säkerställa att beslagshantering sker enligt gällande rutiner genomförs årligen slumpmässiga inventeringar. Andelen avvikelser som upptäckts vid inventeringarna är något fler än föregående år (fem avvikelser 2023 jämfört med tre stycken 2022). Avvikelsena bedöms inte ha påverkat rättssäkerheten eftersom samtliga har varit av mindre betydelse och huvudsakligen av administrativ karaktär.

I samband med att teambaserat arbetssätt infördes inom utredningsverksamheten identifierades ett behov av en ny roll, utredningsledare. Den rollen testas nu som en pilot i den operativa verksamheten och ska därefter utvärderas. Rollen som utredningsledare ska ge en tydligare ledning och styrning

10) Med positiva lagföringsbeslut avses Åklagarmyndighetens beslut om åtal, åtalsunderlåtelse, strafföreläggande och företagsbot.

Tabell 24

Förundersökningar (FU)	Antal				Timmar				Styckkostnad			
	2021	2022	2023	% 2022– 2023	2021	2022	2023	% 2022– 2023	2021	2022	2023	% 2022– 2023
FU ledda av Tullverket ^{a)}	7 466	5 879	5 020	-15%	109 916	112 343	103 198	-8%	9 982	13 472	15 644	16%
– varav narkotikabrottsutredningar	4 254	3 131	2 681	-14%	54 321	62 022	57 326	-8%	8 658	13 965	15 075	8%
FU ledda av allmän åklagare ^{a)}	1 264	987	1 308	33%	289 343	285 729	310 191	9%	155 201	204 092	180 470	-12%
– varav narkotikabrottsutredningar	473	343	414	21%	229 831	228 375	271 457	19%	329 441	469 401	462 264	-2%
Totalt	8 730	6 866	6 328	-8%	399 259	398 072	413 389	4%	31 008	40 874	49 714	22%

a) Omfattar tid direkt kopplad till utredningsarbete. Antal timmar har korrigerats för 2021 eftersom tullåklagarverksamhet saknades för FU ledda av Tullverket samt teknisk inhämtning för FU ledda av allmän åklagare. Utredningstiden ställs mot antalet inledda förundersökningar.

Tabell 25

Slutförda förundersökningar av brott	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Antal strafförelägganden utfärdade av Tullverket	1 655	1 470	1 139	-23%
Antal till Åklagarmyndigheten slutredovisade förundersökningar	1 965	2 089	1 315	-37%
Tullverkets egna stämningsansökningar	39	33	54	64%
Totalt	3 659	3 592	2 508	-30%
Andel slutredovisade förundersökningar av inledda förundersökningar ^{a)}	42%	52%	40%	-12
Lagföringskvot ^{b)}	62%	72%	67%	-4

a) Avser antal slutredovisade förundersökningar, strafförelägganden och Tullverkets egna stämningsansökningar.

b) Källa: Åklagarmyndigheten.

Tabell 26

Genomströmningstid brottsutredningar (dagar)	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Genomsnittlig genomströmningstid för ärenden på brottsutredning ^{a)}	115	159	96	-40%

a) Antal dagar ärenden varit på utredning, dvs. tiden från när utredningen inleddes till dess att utredningen är klarmarkerad och överlämnad till Åklagarmyndigheten, strafföreläggande utfärdats eller annan administrativ åtgärd.

Tabell 27

Förundersökningar av enkel beskaflenhet	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Andel förundersökningar av enkel beskaflenhet med högst 140 dagars genomströmningstid ^{a)}	89%	83%	89%	6 procentenheter
Antal öppna ärenden av enkel beskaflenhet äldre än 140 dagar	527	407	248	-159 dagar

a) Avser ärenden där Tullverket har rätt att leda förundersökningen och där utredningen är klar, dvs. är avslutad eller har lagakraftvunnen dom.

Tabell 28

Inventering av beslagsärenden	2021	2022	2023
Andel beslagsärenden utan avvikelser	98,3%	99,0%	98,8%

i pågående insatser och förväntas ge effekter i form av kortare häktnings- och handläggnings-tider.

Var tredje år skickar Tullverket ut en enkät till Åklagarmyndigheten för att göra en bedömning av kvaliteten och effektiviteten i brottsutredningsarbetet, kompetensen hos brottsutredare och förundersökningsledare samt nöjdheten med samarbetet mellan myndigheterna. Enkäten ger också underlag för förbättrings-åtgärder. De senaste undersökningarna genomfördes 2018 och 2021. Nästa undersökning kommer att genomföras 2024. Tullverket har dock löpande kontakt med Åklagarmyndigheten både på nationell nivå och områdesnivå där vi utvärderar och försöker optimera vår samverkan.

Rattfylleribrott

Tullverket ska bedriva viss verksamhet i fråga om rattfylleribrott. Genom att utföra kontrollerna och utreda misstankar om rattfylleri bidrar Tullverket till trafiksäkerheten.

Tullverket utför rattfyllerikontroller när vi gör tullkontroller. När vi har den tekniska utrustningen på plats utför vi normalt utandningsprov vid varje tullkontroll av motor-drivet fordon med förare. Utandningskontrollerna utförs med hjälp av ett sållningsinstrument och får göras utan misstanke.

Under 2023 har Tullverket utfört fler rattfyllerikontroller än föregående år. Antalet förare som stoppats från vidare färd eftersom de varit påverkade av alkohol eller droger är något färre än under 2022. Det är framför allt antalet rattfulla förare under påverkan av droger som har minskat.

De misstankar om rattfylleribrott som uppstår vid dessa kontroller utreds av Tullverket och vi har slutredovisat fler sådana ärenden till allmän åklagare under 2023 än 2022.

Brottsförebyggande arbete

Tullverkets olika delar samverkar och bidrar till det brottsförebyggande arbetet som leds av en myndighetsövergripande funktion. Funktionen samordnar och följer upp det brottsförebyggande arbetet och arbetar aktivt med att sprida kunskap om detta arbete såväl internt som externt. Tullverket arbetar kunskaps- och målgrupps-

baserat i det brottsförebyggande arbetet. Genom att ha en god omvärldsbevakning kan vi göra rätt prioriteringar och planera åtgärder som ger önskvärda effekter inom både uppbörds- och restriktionsarbetet.

Tullverkets brottsförebyggande arbete sker framför allt på tre sätt:

- En viktig del i att verka brottsförebyggande är att arbeta för att öka förutsättningarna för, och viljan, att göra rätt. Det gör vi genom att arbeta med vägledning och attitydpåverkan för att öka kunskapen hos allmänhet och företag samt stärka normer om att följa lagar och regler. Väsentliga delar i detta arbete är information, dialog och opinionsbildning.
- Tullverkets synlighet och kontroller skapar förtroende för vår förmåga att säkerställa att reglerna följs, men detta har också en preventiv och brottsförebyggande effekt.
- Vi samverkar, nationellt och internationellt, med myndigheter, näringsliv och andra organisationer för att dela och bygga kunskap om brottsförebyggande arbete.

I november genomfördes en intern intranäts-baserad temavecka om det brottsförebyggande arbetet med olika aktiviteter och information för Tullverkets samtliga medarbetare. Syftet var primärt att öka kunskapen om att brottsförebyggande arbete utförs inom olika delar av verksamheten och kan bedrivas på flera olika sätt.

Vägledning och attitydpåverkan

Tullverket genomför en mängd olika kommunikationsinsatser i syfte att ge ökad kunskap hos allmänhet och företag och stärka normer om att följa lagar och regler.

Tullverket deltar också i olika aktiviteter som har brottsförebyggande effekt. Det är till exempel efter inbjudan till lokala mässor eller utställningar. Inom ramen för Samverkan mot tullbrottslighet (SMT) bedriver Tullverket också brottsförebyggande arbete i form av vägledning till företag.

I våra sociala medier bjuder Tullverket in till direkt dialog med allmänheten. Vi informerar om vilka regler som gäller, lyfter fram resultat från vår verksamhet och visar på effekter av myndighetens arbete.

Vår närvaro på sociala medier har växt under året. I slutet på 2023 var det cirka 86 000 konton som följde oss i sociala medier, en ökning med 18 procent jämfört med 2022. På Facebook har vi nått 2,7 miljoner konton och på Instagram närmare 1 miljon konton.

Inlägg om alkohol skapar stort engagemang, men vi ser också i kommentarsfälten att det finns en okunskap kring vilka regler som gäller för privatpersoner som för in alkohol i Sverige från ett annat EU-land. Vi har därför under året skapat flera inlägg och hållit en livesändning

på ämnet. Frågor om alkoholvaror är också frekventa i Tullsvår. Det mest spridda inlägget på Facebook under 2023 handlade om en man som dömdes för att organiserat sålt smuggelsprit och ett medelålderspar som dömdes för att ha köpt alkohol från honom. Inlägget nådde över 1,5 miljoner konton.

En särskild insats har gjorts för att öka kunskapen om vilka regler som gäller när man reser med hund och katt. Vi har skickat informationskort till distriktsveterinärer och erbjudit olika aktörer text med länk till Tull-

Tabell 29

Rattfyllerikontroller ^{a)}	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Antal genomförda rattfyllerikontroller	15 930	63 141	86 923	38%
Antal inledda förundersökningar rattfylleri	426	650	614	-6%
– varav rattfylleri under påverkan av alkohol	234	428	453	6%
– varav grovt rattfylleri under påverkan av alkohol	33	54	46	-15%
– varav rattfylleri under påverkan av narkotika ^{b)}	155	163	113	-31%
– varav grovt rattfylleri under påverkan av narkotika ^{b)}	4	5	2	-60%
Antal till Åklagarmyndigheten slutredovisade förundersökningar gällande rattfylleri	126	289	328	13%

a) Tullverket saknar underlag som möjliggör uppdelning efter kön.

b) Fr.o.m. 18 maj 2021 kan Tullverket särskilja grovt rattfylleri under påverkan av narkotika.

Foto: Tullverket

verkets webbplats med information om reglerna. Flera av dem publicerade sedan detta på sina webbplatser.

Tv-serien "Gränsbevakarna Sverige" fortsätter att skapa intresse för Tullverkets verksamhet. Under året har tv-serien, som speglar delar av Tullverkets vardag, fortsatt att sändas och har fortsatt höga tittarsiffror. Många människor kan nås av informationen om tullregler och programmet bidrar till att verka brottsförebyggande och bygga förtroende för Tullverket. Parallellt med att tv-serien sänts har Tullverket spridit kunskap, i till exempel sociala medier, om de ämnen som förekommit i programmen. Tullverket har sett ett ökat intresse från flygresenärer att göra rätt vid ankomst till Sverige genom att välja röd gång i tullfiltret och ställa frågor.

Under året har digitala informations-skyltar satts upp vid tullfiltret på Arlanda och på klareringsexpeditionen vid Hån. Det är en försöksverksamhet med syftet att vi på ett snabbt och mer flexibelt sätt ska kunna ge en mer enhetlig information i samband med gränspassagen.

Tullverkets tipstelefonnummer, 90 114, är en kanal för tips från allmänheten, näringslivet och samhället i stort, och ger viktiga bidrag till Tullverkets underrättelse- och kontrollverksamhet. Vi arbetar kontinuerligt med att sprida kunskap om tipstelefonnumret, bland annat genom att

informera i sociala medier, annonsera i diverse branschtidningar och upplysa om möjligheten att tipsa Tullverket, även anonymt, i olika kontakter med vårt näringsliv.

Samverkan mot tullbrottslighet (SMT) är en frivillig överenskommelse som Tullverket erbjuder företag att teckna. Som en del i en SMT-överenskommelse utarbetar Tullverket och företaget tillsammans brottsförebyggande åtgärder i kampen mot den organiserade och gränsöverskridande brottsligheten. Tullverket informerar företag om vad de bör reagera på i sina flöden utifrån de risker vi löpande identifierar. Genom dessa kontakter får Tullverket information eller tips som vi kan använda oss av i vårt underrättelsearbete och i våra tullkontroller. Tillsammans kan vi upptäcka, stoppa och förhindra flödet av illegala varor i det legala flödet.

SMT-verksamheten utgör ofta en dörröppnare för övriga Tullverket. Under året har Tullverket prioriterat SMT-verksamheten genom en ökad nationell styrning och förstärkning av resurser. Detta har möjliggjort en spridning av relevant information och goda arbetssätt till flera andra delar av myndigheten som i sin tur har kunnat utnyttja de tillfällen då vi är i kontakt med näringslivet. Tullverkets revisions- och tillståndsverksamhet har till exempel informerat företag om risker och hot för att utnyttjas som brottsverktyg i samband med företagsbesök.

Tipsa oss om smuggling och tullbrott. Ring:

90 114

Tillsammans stoppar vi det vid gränsen.

Genom att också vända oss till branschorganisationer, delta på konferenser med brottsförebyggande teman och delta på externa utbildningar och kurser kopplat till varuflöden når vi ut med vår information till betydligt fler företag än antalet formella överenskommelser.

Företag som brottsverktyg har varit ett tema för våra föredrag under 2023. Vi vänder oss till olika aktörer i varuflödeskedjan, exempelvis transportörer, speditörer och lagerhotell.

En ny målgrupp under året har varit samverkan med bankväsendet. SMT höll under våren en information för ett nätverk mot penningtvätt hos banker och under hösten hölls en information för en storbanks avdelning mot penningtvätt där handelsbaserad smuggling diskuterades, vilket i princip är detsamma som handelsbaserad penningtvätt.

Med anledning av de mycket stora narkotika-beslag som gjorts i hamnar har SMT haft mycket fokus på Sveriges hamnar och dess operatörer som är viktiga samverkanspartners.

Synlighet och kontroller

Tullverkets synlighet och kontrollverksamhet har också en preventiv och brottsförebyggande effekt.

Under året har Tullverket genomfört en så kallad samordnad informations- och kontrollinsats (SKI) avseende varor som immaterialrätt och produktsäkerhet. Metoden SKI innebär att Tullverket under en avgränsad tid fokuserar på ett visst riskområde och kan förebygga nya fel genom att både genomföra informationsinsatser och riktade kontroller. Förfalskade varor innebär ofta att produktsäkerhetskraven inte är uppfyllda vilket kan leda till negativa effekter för liv, hälsa och miljö för konsumenterna. Företagen drabbas av intrång i immaterialrätt och osund konkurrens och samhället i stort drabbas både av förlorade skatteintäkter och ökade kostnader. Kontrollinsatserna under SKI:n ledde till ingripanden och stora mängder produkter som inte uppfyllde produktsäkerhetskraven stoppades. Det var till exempel leksaker, elektronik och skönhetsprodukter samt cirka 3 800 kilo parfym.

Tullverket har sedan några år successivt infört fast kamerabevakning vid vissa gränsövergångar för att få bättre förutsättningar att selektera

fordon för kontroll i det täta trafikflödet. Tullverket har fasta kameror¹¹ på elva platser. Fasta kameror ökar våra möjligheter att identifiera kontrollobjekt, men fungerar också brottsförebyggande. Under 2023 avlästes 9 827 941 skyltar jämfört med 8 815 780 skyltar 2022. Under året har en ny lagstiftning implementerats och vi har nu möjlighet att arkivera och behandla uppgifter från kamerabevakningen i upp till sex månader efter insamlandet men Tullverket saknar kapacitet att spara uppgifterna.

Nationell myndighetssamverkan

Tullverket deltar sedan starten 2005 i samverkansrådet mot terrorism som under 2023 fick regeringens uppdrag att intensifiera den operativa samverkan¹².

Tullverket deltar i myndighetsgemensamt skjutvapencenter (internationell benämning: National Firearms Focal Point, NFFP) med Polismyndigheten. Tullverkets perspektiv är att minska tillförsel och införsel av vapen till kriminella nätverk i Sverige. Inom centret pågår ett antal operativa ärenden med internationell koppling.

Tullverket har tillsammans med Polismyndigheten, Tullverket och Åklagarmyndigheten genomfört ett regeringsuppdrag att stärka arbetet för att minska tillgången till illegala vapen och motverka vapensmugglingen till Sverige¹³. Uppdraget slutredovisades den 26 juni 2023.

Under året startade Tullverket ett uppdrag för att öka kunskapsutbytet internt avseende vapensmuggling. Inrättandet av regionala kunskapsnav syftar till att öka Tullverkets förmåga att bekämpa smuggling och illegal införsel av vapen. Detta ska öka samverkan och informationsutbyte inom myndigheten och leda till bättre resultat.

Tullverket ingår i det nationella forumet för sprängämnessäkerhet som leds av MSB¹⁴. Myndigheterna fick i oktober 2023 ett

11) Så kallade ANPR-kameror = Automatic Number Plate Recognition, dvs. kameror som automatisk läser av passerande fordons registreringsnummer och jämför dem med Tullverkets register.

12) Ju2023/01781.

13) Ju2022/02633.

14) Övriga myndigheter som deltar är Försvarmakten, Försvarets materielverk, Jordbruksverket, Kustbevakningen, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Totalförsvarets forskningsinstitut, Trafikverket och Transportstyrelsen.

regeringsuppdrag¹⁵ att intensifiera och utveckla arbetet med att förebygga och förhindra illegala sprängningar. I uppdraget ingår bland annat att utifrån gemensam lägesbild vidta åtgärder för att stärka efterlevnaden av befintliga regelverk och att föreslå åtgärder för att stoppa illegal hantering av sprängämnen. Att identifiera och reducera sårbarheter som gör att sprängmedel hamnar i kriminella kretsar ingår i uppdraget. En delredovisning skedde den 12 januari 2024. Uppdraget slutredovisas senast den 1 oktober 2024.

Tullverket och Polismyndigheten har under 2023 beslutat att permanenta samverkan gällande underrättelsearbete mot narkotika för att säkerställa en gemensam bild av narkotikamarknaden i Sverige och den övergripande bilden av narkotikasmugglingen till och genom Sverige.

Tullverket lämnar mycket information till andra myndigheter (svenska och utländska) vilka leder till exempelvis fysiska beslag, brottsutredningar, upptaxeringar, indragna bidrag, återtagande av brottsvinster, gripanden av efterlysta personer, näringsförbud och andra åtgärder. Detta att myndigheter delar information med varandra är ett viktigt bidrag i hela det brottsbekämpande arbetet som myndigheter och länder gör tillsammans. Tullverkets information har bidragit till att andra myndigheter och länder har kunnat göra beslag av bland annat 28 kg amfetamin, 523 kg marijuana, 424 kg cannabisharts, 427 kg kokain, 11 skjutvapen och 4 miljoner cigaretter.

Tullverket har i uppdrag¹⁶ att stödja genomförandet av politiken inom alkohol, narkotika, droger, tobak och nikotin samt spel om pengar (ANDTS). Tullverkets arbete inom området har ett brottsförebyggande perspektiv, men förebygger också ohälsa. Folkhälsomyndigheten har i uppdrag att arbeta med nationell samordning och samverkar med många aktörer och myndigheter. Tullverket ingår i samverkan som en särskild utpekad myndighet. Tullverket deltar på nationell nivå under Folkhälsomyndighetens ansvarsområde och i olika regionala forum där länsstyrelserna är samman kallande. Tullverket arbetar även tillsammans med Systembolaget inom området att begränsa tillgången till smuggelsprit. Tullverket ingår också

i arbetet Samverkan mot alkohol och droger i trafiken (Smadit)¹⁷ där personer som ertappats för ratt- eller drograttfylleri får ett erbjudande om vårdkontakt.

I ANDTS- strategin för 2023 har Länsstyrelsen, Läkemedelsverket och Folkhälsomyndigheten fått i uppdrag av regeringen att sprida information om riskerna med att använda lustgas för berusning. Under 2022 omhändertog Tullverket en transport med över 8 000 behållare av lustgas som nu utreds av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) avseende reglerna för transport av farligt gods.

Tullverkets laboratorium identifierar nya substanser som kan missbrukas eller användas för att tillverka illegala substanser, så kallade narkotikaprekursorer. Sådana rapporteras kontinuerligt till EMCDDA¹⁸, VSN¹⁹ och NADiS²⁰ och leder bland annat till att missbruksmönster upptäcks. Folkhälsomyndigheten hemställer till regeringen om beslut om narkotikaklassning. Under 2023 beslutade regeringen att narkotikaklassa flera substanser som framför allt säljs i webshoppar, bland annat cannabinoider som använts både i livsmedel som godis och i e-cigaretter, så kallade vejar.

Tullverket har deltagit även i Läkemedelsverkets regeringsuppdrag²¹ Låghaltiga beredningar med tetrahydrocannabinol (THC) och angränsande områden som slutredovisades den 29 september 2023²². Regeringsuppdraget har analyserat svårigheter med att avgöra om låghaltiga THC-produkter ska omfattas av undantaget av narkotikaklassning för så kallad industrihampa. Rapporten konstaterar att narkotikalagstiftningen blivit central i många diskussioner om konsumentprodukter som innehåller låghaltiga THC-beredningar. Olika bedömningar riskerar att leda till inkonsekvens i reglerna. Till exempel började CBD-oljor som inte fick säljas som livsmedel att säljas som kosmetiska produkter. Läkemedelsverket

17) Samverkan mot alkohol och droger i trafiken (Smadit) är ett samarbete mellan Trafikverket, Transportstyrelsen, Polismyndigheten, Socialstyrelsen, Kriminalvården, Kustbevakningen, Tullverket, länsstyrelser, regioner och kommuner.

18) EMCDDA = European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction.

19) VSN = Varningssystem Narkotika.

20) NADiS = Nätverket för den Aktuella Drogssituationen i Sverige.

21) S2020/05657, S2021/08111.

22) Läkemedelsverket dnr 1.1.8-2022-0003247.

15) Fö2023/01615.

16) S2021/03341, S2021/03343.

föreslår därför att den samrådsgrupp som inrättades under uppdraget permanentas för att fortsätta möjliggöra samverkan mellan ansvariga myndigheter inom respektive produktområde och rättsvårdande myndigheter.

Tullverket deltar i regeringens uppdrag att analysera hur odling och hantering av industrihampa kan säkerställas samtidigt som möjligheten att kringgå narkotikalagstiftningen förhindras²³. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2024.

Tullverket ingår i den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrott²⁴. Regeringen gav i juni 2022 tio myndigheter i uppdrag att utveckla ytterligare åtgärder mot brottslighet inom avfallsområdet²⁵. Uppdraget pågår till den 1 mars 2026 och omfattar olika deluppdrag. Myndigheterna ska fortsätta att utveckla den tidigare etablerade samverkan och lämna eventuella nödvändiga författningsförslag för att underlätta samverkan och strukturerat informationsutbyte mellan myndigheter inklusive kommunala tillsynsmyndigheter. Myndigheterna ska också identifiera eventuella behov av ytterligare förebyggande och andra åtgärder mot illegal avfallshantering. Naturvårdsverket lämnade en delredovisning till regeringen den 23 februari 2023.

Tullverket samverkar med marknadskontrollmyndigheterna när det gäller kontroll av produktsäkerhet och deltar i regeringens uppdrag att genomföra den nationella strategin för marknadskontroll²⁶. Swedac lämnade en första delredovisning till regeringen den 14 juli 2023. Två av de prioriterade områden som utpekats för att nå strategins mål är effektivare kontroller och utökat samarbete. Särskilt har frågorna att hitta effektiva former för kontroll av e-handel samt samarbetet med Tullverket lyfts fram. Uppdraget löper till den sista december 2025.

23) S2023/01138.

24) Övriga myndigheter är Naturvårdsverket, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Kustbevakningen samt Länsstyrelserna i Skåne län, Västra Götalands län, Stockholms län, Gävleborgs län och Norrbottens län.

25) M2022-00531.

26) UD2022/10071: Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Energimyndigheten, Folkhälsomyndigheten, Kemikalieinspektionen, Konsumentverket, Läkemedelsverket, MSB, Naturvårdsverket, Post- och telestyrelsen, Swedac, Transportstyrelsen och Tullverket.

Internationell samverkan

Informationsutbyte och samarbete med andra brottsbekämpande myndigheter inom EU och relevanta länder utanför EU är en förutsättning för att kunna förebygga och bekämpa gränsöverskridande brottslighet. Den internationella samverkan har ökat under året.

Tullverket har två tjänstemän utstationerade på Europol: en nationell expert i den operativa verksamheten och en ordinarie tullsambandsman som är placerad vid svenska desken tillsammans med sambandsmän från Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. Tullverket har även en gemensam sambandsman på EFEC²⁷, desken för ekonomisk brottslighet, tillsammans med Skatteverket, Ekobrottsmyndigheten och Finanspolisen. Tullverket har också en utstationerad tjänsteman som nationell expert och teknisk attaché på Världstullorganisationen (WCO).

Inom det nordiska polis- och tullsamarbetet (PTN) utstationerar myndigheterna gemensamma sambandsmän och driver gemensamma nordiska projekt för bekämpning av grov brottslighet med gränsöverskridande karaktär. Sambandsmännen representerar samtliga fem nordiska länderna i stationeringslandet.

Efter beslut 2022 utökades antalet PTN-sambandsmän under 2023 från en till tre. Utöver PTN-sambandsmannen i Berlin utstationerades nya PTN-sambandsmän i Belgrad och Warszawa. Utöver de fyra sambandsmännen har Tullverket också en kontaktman i Danmark som samverkar med dansk polis och tull.

Gemensamt för alla sambandsmän är att de ger ett tydligt bidrag både till det brottsförebyggande och det brottsutredande arbetet. Inom ramen för det brottsförebyggande arbetet gäller det främst underrättelser om misstankar om kommande brottslighet, men även strategisk information om trender och tendenser i stationeringsländerna som på sikt kan påverka även Sverige. När det gäller den brottsutredande verksamheten är det huvudsakligen stöd i olika förundersökningar i form av informationsinhämtning, utredningsåtgärder och snabba operativa åtgärder, till exempel kontrollerade leveranser.

Under 2023 har sambandsmännen bidragit med avgörande information i ett flertal

27) European Financial and Economic Crime Centre.

större ärenden, både underrättelseärenden och förundersökningar. Genom att finnas på plats i stationeringsländerna underlättar sambandsmännen ett snabbt informationsutbyte mellan berörda parter, vilket ger ökade möjligheter till framgång. På så sätt är det kontaktskapande arbetet i stationeringslandet med berörda myndigheter helt centralt.

Tullverkets resultat i containerflödet för 2023 har varit mycket bra med omfattande beslag av kokain. Ytterligare beslag har gjorts i bland annat Hamburg efter att Tullverket delat information med tyska tullmyndigheten. Stora beslag gjordes också i våra nordiska grannländer. Ett nordiskt samarbete kring containerflödet startades inom ramen för Europolsamarbetet som en följd av detta.

Tullverket deltar även aktivt i EU:s plattform för samarbete mot organiserad brottslighet, Empact²⁸. Empacts brottsprioriteringar för åren 2022–2025 omfattar bland annat

- kriminella högrisknätverk
- människohandel
- framställning, olaglig handel och distribution av cannabis, kokain, syntetiska droger, nya psykoaktiva substanser och heroin
- punktskattebrott
- immaterialrättsbrott, varu- och penningförfalskning
- miljöbrott
- handel med skjutvapen.

När det gäller Empact-arbetet mot illegal handel med skjutvapen deltar samtliga 27 medlemsstater samt flera EU-byråer som Europol och Frontex samt EU-kommissionen. Arbetet syftar till att stärka den gemensamma underrättelsebilden när det gäller illegal tillförsel och smuggling av skjutvapen, men omfattar även utbildning och andra kunskapshöjande aktiviteter liksom genomförande av gemensamma operativa insatser.

Tullverket deltar även i internationell samverkan genom UNODC²⁹ med olika aktiviteter avseende smuggling av skjutvapen.

Lagstiftningsarbete

Tullverket arbetar kontinuerligt med att påverka lagstiftningen för att förhindra och försvåra smuggling och annan brottslighet som myndigheten har att förebygga och bekämpa. Under 2022 lämnades förslag på en ny tullbefogenhetslag som innebär att regleringen av Tullverkets befogenheter inom den brottsbekämpande verksamheten och kontrollverksamheten blir mer överskådlig, ändamålsenlig och enhetlig. Regleringen kommer att ge bättre förutsättningar för Tullverket att utföra sitt uppdrag på ett effektivt sätt. Utredningen har fortsatt sitt arbete under 2023 och har bland annat arbetat med att göra en översyn av det tullrättsliga sanktionssystemet samt utrett Tullverkets möjligheter att angripa utförsel av stöldgods. Tullverket har under 2023 prioriterat att bistå utredningen på olika sätt samt att planera för genomförandet av förslaget till ny tullbefogenhetslag.

Det har under året genomförts ytterligare ändringar i lagstiftning som berör Tullverkets brottsbekämpande arbete. Bland annat har möjligheterna att använda hemliga tvångsmedel utökats. Tullverket har också fått utökade möjligheter att lagra uppgifter om fordon som har samlats in genom kamerabevakning i gränsnära område.

Ytterligare lagförslag som påverkar Tullverkets brottsbekämpande arbete är under beredning. Det gäller exempelvis en ny förverkandelagstiftning som bland annat innehåller förslag om en ny förverkandeform, självständigt förverkande av egendom som härrör från brottslig verksamhet. Det finns också förslag om ytterligare möjligheter att använda hemliga tvångsmedel. Tullverket deltar även i andra utredningar som ser över lagstiftning på det brottsbekämpande området. Utredningarna handlar bland annat om förbättrade möjligheter att utbyta information med brottsbekämpande myndigheter, en översyn av vapenlagstiftningen samt en översyn av de osjälvständiga brottsformerna som bland annat har koppling till arbetsmetoden att byta ut narkotika vid så kallade kontrollerade leveranser. Även frågan om fler brottsutredande myndigheter, till exempel Tullverket, ska få möjlighet att bistå Kronofogdemyndigheten vid utmätning på distans är under utredning.

28) European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats.

29) United Nations Office on Drugs and Crime.

Foto: Göteborgs Hamn

Uppbörd

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Tullverket ska fastställa och ta ut tullar, skatter och avgifter så att en riktig uppbörd kan säkerställas¹.

Skillnaden mellan de fastställda och de teoretiskt riktiga beloppen för skatter och avgifter (skattefelet) ska vara så liten som möjligt. Tullverket ska bedöma skattefelets storlek och i vilken grad skattefelet har förändrats².

Den uppbörd som Tullverket tar in påverkas av vilken typ av varor som importeras till Sverige, från vilka länder de importeras samt omfattningen och värdet av varorna.

Värdet på varuimporten från länder utanför EU har minskat med ungefär 69 miljarder kronor jämfört med 2022. Den allmänna prisökningen som var den huvudsakliga orsaken till förra årets stora ökning har nu börjat stanna av. Den

höga inflationen har också bidragit till minskad köpkraft, både bland företag och privata hushåll. Konsumtionen har minskat och man investerar inte i samma takt som tidigare. Rysslands invasionskrig mot Ukraina samt ökade spänningar mellan Kina och USA har också stor påverkan på världshandeln. Handelssanktionerna blir fler och alltmer omfattande. Exempelvis har många svenska företag helt slutat handla med Ryssland, till stor del på grund av de tvingande sanktionerna, men också för att de av andra skäl inte vill eller kan fortsätta ha Ryssland som handelspartner. Importen från Ryssland har totalt sett minskat med cirka 90 procent, vilket är den procentuellt sett största minskningen inom hela EU³. Många aktörer söker nya handelspartner eller tar hem produktion för att säkra sina leveranskedjor. Eftersom tullar tas ut på varor från handel med länder utanför EU har förändringarna ovan stor påverkan på den uppbörd som Tullverket tar in.

Förändringen av importvärdet överensstämmer inte alltid med förändringen av den totala

1) Förordning (2016:1332) med instruktion för Tullverket.

2) Regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Tullverket.

3) Kommerskollegium Analys: Handeln med Ryssland, 2023.

uppbörden. Detta beror på att tullsatserna varierar för olika typer av varor, vilket land de importeras från och om det finns förmånsbestämmelser eller tullkvoter med mera. I diagram 3 syns för 2023 en tydlig förändring i relationen mellan det totala importvärdet och den tull som Tullverket debiterat. Från att under flera år i princip ha ökat eller minskat i relation till varandra har nu den debiterade tullen andelsmässigt minskat mer än importvärdet. Detta är troligen främst en konsekvens av förändrade handelsmönster.

Totalt bedrev närmare 78 000 företag import under 2023, vilket är en minskning jämfört med föregående år då antalet var cirka 82 000. Under 2021 var antalet nästan 88 000. Det innebär att antalet importföretag minskat rejält sedan 2021.

Det totala exportvärdet är 980 miljarder kronor vilket är en ökning med 3 procent jämfört med 2022. I dagsläget finns ingen tull på exporterade varor vilket gör att uppbörden inte påverkas.

Debiterad och inbetald uppbörd

Uppbörden består av tull, skatter och andra avgifter som Tullverket debiterar för importerade varor. En del av avgifterna tar Tullverket in för andra myndigheters räkning, till exempel Jordbruksverkets avgifter för växtskyddskontroll.

Den totala debiterade uppbörden har under 2023 nästan fördubblats jämfört med föregående år. Tull som normalt sett är det största avgifts-slaget minskade dock vilket är en naturlig konsekvens eftersom det totala importvärdet också minskat under året. Den stora ökningen avser avgiftslaget skatt där ett enskilt ärende ledde till debiteringar på nära 10 miljarder kronor i alkoholskatt. Dessa debiteringar beskrivs mer nedan i texten om debiteringar efter efterkontroll. Debiterade avgifter ligger i princip på samma nivå som föregående år.

Den tull som Tullverket tar in påverkas som tidigare nämnts av vilka varor som importeras och i vilka länder de har sitt ursprung. I tabellerna 32 och 33 visas debiterad tull utifrån de ur tullsypunkt största varugrupperna och ursprungsländerna.

Textilvaror är den klart viktigaste varugruppen när det gäller den tull som Tullverket debiterar. Tullavgifterna för textilvaror är generellt sett

höga, vanligtvis 12 procent av varornas värde. Under 2023 har den debiterade tullen på textilvaror minskat medan andra ur tullsypunkt viktiga varugrupper, som till exempel maskiner och apparater ligger på liknande nivåer som föregående år. Den minskade andelen debiterad tull från textilvaror är en bidragande orsak till att total debiterad tull minskat under 2023.

När det gäller handel med de länder som har störst påverkan på den tull som debiteras, ser topplistan ut som föregående år. De stora skillnaderna finns i andelen tull per land. Varor med ursprung i Kina står för den största andelen av debiterad tull men under 2023 har debiteringarna i detta flöde minskat. Import från Kina innebär ofta relativt höga tullavgifter för till exempel textilvaror. Dessutom är det vanligt att höga antidumpingstullar debiteras vid import av vissa varor från Kina. Företagsklimat, politisk stabilitet och geografisk närhet blir alltmer viktigt för svenska företag. Många företag tar i dag det säkra före det osäkra och minskar sin import från Kina till förmån för andra asiatiska länder, som Indien och Thailand. Detta får konsekvenser både för andelen debiterad tull från Kina och för den totalt debiterade tullen eftersom import från dessa länder i mycket högre utsträckning möjliggör tullnedsättning.

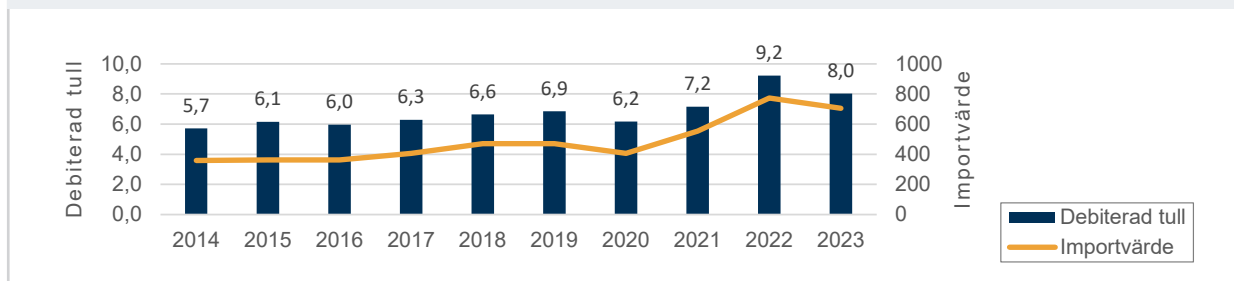
Under 2023 har debiteringarna efter Tullverkets kontroller totalt sett ökat med drygt 4 000 procent i jämförelse med 2022. Det är debiterad alkoholskatt som står för den största delen av debiteringarna efter tullkontroll (se förklaring till den stora ökningen på sidan 58), men tullmedel har också ökat jämfört med 2022. Vi har en hög träffsäkerhet i våra kontroller och många av kontrollerna leder också till höga debiteringar.

Debiteringarna efter deklara-tionskontroller ligger ungefär på samma nivå som under 2022. En stor del av debiteringarna i samband med kontroll av importdeklarationer avser felaktiga yrkanden på preferenstull. För lågt deklarerat värde eller felaktiga ursprungsintyg är också vanliga felaktigheter som lett till debiteringar under året. Den största delen av debiteringar i samband med deklara-tionskontroller kommer dock från kontroller i samband med transit och lagring. Det handlar vanligtvis om bristande efterlevnad av tullagstiftningen till följd av

Diagram 3

Debiterad tull och importvärde (mdkr)

Tabell 30

Import- och exportvärde (mdkr)	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Importvärde	554	774	705	-9%
Exportvärde	793	949	980	3%

Tabell 31

Debiterad uppbörd (tkr), totalt samt fördelat på avgiftsslag	2021		2022		2023		Förändring 2022–2023
	tkr	%	tkr	%	tkr	%	
Tull	7 161 627	87,5%	9 224 928	88,8%	8 027 930	41,6%	-13,0%
Skatt	991 383	12,1%	1 126 995	10,8%	11 249 091	58,3%	898,1%
Avgifter	32 115	0,4%	36 540	0,4%	34 497	0,2%	-5,6%
Totalt	8 185 125		10 388 463		19 311 518		85,9%

Tabell 32

Tull per vara (mnkr) ^{a)}	2021		2022		2023			
	Topplista varor	Tull Andel	Topplista varor	Tull Andel	Topplista varor	Tull Andel		
1. Textilvaror	1 827	26%	Textilvaror	2 425	26%	Textilvaror	1 756	22%
2. Maskiner, apparater m.m.	1 080	15%	Maskiner, apparater m.m.	1 296	14%	Animaliska produkter	1 252	16%
3. Animaliska produkter	847	12%	Animaliska produkter	1 117	12%	Maskiner, apparater m.m.	1 237	15%
4. Fordon	721	10%	Oädla metaller	791	9%	Fordon	720	9%
5. Plast- och gummivaror	612	9%	Fordon	757	8%	Oädla metaller	613	8%

a) Varor grupperade enligt Tulltaxan avdelningar.

Tabell 33

Tull per ursprungsland (mnkr)	2021			2022			2023		
	Topplista ursprungsland	Tull	Andel	Topplista ursprungsland	Tull	Andel	Topplista ursprungsland	Tull	Andel
1. Kina	3 700	52%	Kina	5 090	55%	Kina	4 009	50%	
2. Norge	852	12%	Norge	1 091	12%	Norge	1 222	15%	
3. USA	798	11%	USA	945	10%	USA	736	9%	
4. Ryssland	299	4%	Indien	375	4%	Indien	365	5%	
5. Indien	291	4%	Thailand	261	3%	Thailand	226	3%	

undandragande vid tullövervakning.

Punktskattekontrollerna har resulterat i högre debiteringar under 2023. Tullverket kan utföra dessa kontroller på väg, i postförsändelser, på lager samt genom efterkontroller för att kontrollera att villkoren för införsel av punktskattepliktiga varor som alkohol och tobak är uppfyllda.

De kontroller som ligger till grund för årets extrema ökning är efterkontroller. Ett enskilt ärende sticker ut med debiteringar på nära 10 miljarder kronor i alkoholskatt. Bakgrunden är att det förekommer att registrerade skatteupplagshavare brustit i skyldigheten att registrera import av punktskattepliktiga varor på ett korrekt sätt. Detta får till följd att Tullverket är beskattningsmyndighet vid importtillfället och inte Skatteverket. Eftersom företagen brustit i registreringen har Tullverket, för att säkerställa att inget skattebortfall uppstått, genomfört kontroller i efterhand och debiterat alkoholskatt. I praktiken innebär detta ett nollsummespel i merparten av dessa ärenden, eftersom de flesta av sändningarna varit registrerade i företagens skatteupplag och det gör att Skatteverket återbetalar den punktskatt Tullverket debiterat. För att motverka liknade felaktigheter i framtiden har kompletterande spärrar införts i deklara-tions-systemet. Det innebär att förmågan att korrigera liknade ärenden vid importtillfället ökar och därmed minskar behovet att resurskrävande utredningar görs i efterhand. Under året har Tullverket även genomfört efterkontroller inriktade på andra punktskatter än alkohol och de har lett till stora debiteringar, till exempel kemikalieskatt, energiskatt och nikotinskatt.

Även debiteringarna av tull har ökat rejält i våra efterkontroller. Totalt handlar det om en ökning på cirka 34 procent i våra efterkontroller. Det är främst fel i klassificering, tullvärde och tillstånd till särskilda förfaranden som lett till höga debiteringar av tull vid efterkontroller under 2023. Vid exempelvis kontroller av tillstånd till slutanvändning resulterade ett ärende i debiteringar på drygt 6,9 miljoner kr och ett annat med drygt 2,3 miljoner kr. Närmare 90 procent av årets tullrevisioner har lett till ändringar. Ovanligt många efterkontroller har i år resulterat i debiteringar över en miljon kronor. Resultaten visar att underrättelsebaserade urval gör skillnad i våra kontroller.

Den totala inbetalda uppbörden fortsätter att öka. Under 2023 betalades drygt 19,3 miljarder kronor in till Tullverket vilket är 8,5 miljarder kronor mer än föregående år. Tullmedel har minskat med 1,3 miljarder kronor och detta beror främst på den värdemässigt minskade importen. Förändrade handelsmönster har också haft viss påverkan. Tullmedel står normalt för den största delen av den inbetalda uppbörden men i år hamnar den inkomsttiteln efter alkoholskatt.

Under 2023 minskade den inbetalda mervärdesskatten med 166 miljoner kronor jämfört med föregående år. I normalfallet är Skatteverket beskattningsmyndighet för denna skatt. Tullverket debiterar dock mervärdesskatt när deklaran-ten inte är registrerad till mervärdesskatt eller när en tullskuld uppstått på grund av bristande efterlevnad av tullagstiftningen och det enligt tullagstiftningen saknas en ingiven tulldeklaration. Under 2022 inbetalades stora summor mervärdesskatt som avsåg debiteringar som gjorts tidigare år samt tre större tullinitierade debiteringar gällande bristande efterlevnad av tullagstiftningen. Under 2023 har inte motsvarande summor influtit vilket bidragit till årets minskning.

Gemensamt för punktskatterna för alkohol-, tobaks- respektive energisvaror är att majoriteten av importerna av denna typ av varor sker med uppskovsförfarande där skatten debiteras av Skatteverket. I fall där importören av någon anledning saknar möjlighet till uppskovsförfarande debiterar Tullverket dessa skatter. Generellt påverkas denna inkomsttitel mycket av enstaka ärenden. De större avvikelserna som kan förekomma är ofta föranledda av att Tullverket genomfört kontroller på ärenden med stora värden och höga punktskatter.

Den inbetalda alkoholskatten uppgår till drygt 10 miljarder kronor. Där utgörs nästan 10 miljarder kronor av ett enskilt ärende, se förklaring till det ärendet i texten ovan om debiteringar efter efterkontroll.

Inkomsttiteln tobaksskatt omfattar både tobaks- och nikotinskatt och den uppgår till nästan 110 miljoner kronor. Den totala summan av tobaksskatt omfattar flera debiteringar. Ingen influten debitering motsvarar dock de inbetalningarna som gjordes under 2022 då närmare 80 miljoner kronor inflöt i två enskilda

ärenden vilket förklarar minskningen 2023.

Inbetald energiskatt har minskat med nästan 190 miljoner kronor. Under 2023 har en större debitering genomförts vid en kontroll i efterhand där importören saknade registrering för uppskovsförfarande.

Skattefelet

Skattefelet är skillnaden mellan den uppbörd som fastställs av Tullverket och den uppbörd som skulle ha fastställts om alla uppgifter hade redovisats korrekt i samband med införseln till Sverige. Skattefelet uppstår till följd av den handel som inte har deklarerats alls eller som har deklarerats felaktigt.

Den uppbörd som Tullverket fastställer består av flera olika avgifter, främst tullavgifter, mervärdesskatt och andra nationella skatter som exempelvis punktskatterna alkoholskatt och

tobaksskatt. Tullmedel utgör närmare 90 procent av den uppbörd som Tullverket fastställer. För mervärdesskatt och punktskatter utgör den skatt som Tullverket fastställer vid import, normalt en relativt liten andel av de totala skatteintäkterna. De höga belopp av debiterad skatt som Tullverket fastställt i några ärenden under 2023, har i princip kunnat betalas tillbaka till företagen i den senare hanteringen hos Skatteverket. Bidraget till skattefelet för dessa uppbördsslag bedöms därmed vara relativt litet. Skatteverket redovisar skattefelet för dessa skatteslag. Tullverket avgränsar därför huvudsakligen sin redovisning av skattefelet till den del som avser tullmedel, vilket kallas för tullfel.

I dag utgår det inte några tullavgifter eller andra skatter vid export från Sverige varför Tullverkets redovisning avser tullfelet vid import av varor.

Tabell 34

Debiterat efter tullkontroller (tkr)	Tullmedel				Skatt och andra avgifter ^{a)}				Totalt			
	2021	2022	2023	% 2022–2023	2021	2022	2023	% 2022–2023	2021	2022	2023	% 2022–2023
Deklarationskontroller	54 931	65 390	53 755	-18%	27 830	85 899	67 090	-22%	82 760	151 289	120 845	-20%
Punktskattekontroller	-	-	-	-	735	1 633	3 317	103%	735	1 633	3 317	103%
Efterkontroller	87 076	72 912	97 423	34%	3 021	27 130	10 213 793	37 547%	90 096	100 042	10 311 216	10 207%
– varav tullrevisioner	62 744	58 106	66 178	14%	1 860	24 095	5 725	-76%	64 604	82 201	71 903	-13%
Totalt debiterat	142 006	138 302	151 178	9%	31 585	114 662	10 284 200	8 869%	173 591	252 964	10 435 378	4 025%

a) Exklusive moms och tulltillägg.

Tabell 35

Inbetald uppbörd fördelat på inkomstitlar (tkr)					Förändring 2022–2023
Benämning	Inkomstitel	2021	2022	2023	
Tullmedel	9471	7 118 524	9 362 032	8 047 870	-14,0%
Mervärdesskatt	9411	869 892	956 861	790 720	-17,4%
Tobaksskatt	9424	103 352	149 693	109 869	-26,6%
Alkoholskatt	9425	17 091	22 575	10 095 879	44 621,0%
Energiskatter	9428	31 545	195 058	124 396	-36,2%
Kemikalieskatt	9438	52 619	79 915	48 687	-39,1%
Skattetilägg ^{a)}	9811	27 009	21 047	22 726	8,0%
Övrigt ^{b)}	–	20 184	12 068	97 719	709,8%
Totalt		8 240 216	10 799 249	19 337 868	79,1%

a) Under inkomstiteln Skattetilägg redovisas tulltillägg.

b) Under Övrigt redovisas inkomstitlarna 2397, 2712, 2714, 2811, 9432, 9452, 9472 och 9821.

Tullfelet

Tullfelet är skillnaden mellan de fastställda och de teoretiskt riktiga beloppen avseende tull. De faktorer som påverkar storleken av den tull som ska betalas vid import är

- tullvärdet för de importerade varorna, eftersom tullbeloppet fastställs som en procentandel av detta värde (värdetull)
- varornas ursprungsland, eftersom varor med vissa ursprung kan omfattas av förmånsbehandling som innebär tullfrihet eller tullnedsättning alternativt högre avgifter i form av antidumpnings-, tilläggs- eller utjämningsstullar
- varornas klassificering, eftersom olika varutyper har olika tullsatser.

Varornas klassificering i kombination med ursprunget fastställer den tullsats som ska tillämpas på tullvärdet. Tullsatsen för olika varutyper och ursprungsländer kan förändras flera gånger per år.

Det finns flera risker för att tullfel ska uppstå i importflödet. Felen kan uppstå genom misstag eller vara medvetna. De sätt som en importör kan använda för att undvika att betala tull genom att medvetet göra felaktigheter i deklarationen är att

- undervärdera, det vill säga att deklarerat ett lägre värde för de importerade varorna än det faktiska värdet, ofta i kombination med att förfalskade handelsdokument visas upp
- uppges felaktiga uppgifter om ursprung, det vill säga att ett felaktigt ursprungsland deklarerat för de importerade varorna
- felaktig klassificering, det vill säga att en produktklassificering med lägre tullsats deklarerat
- en kombination av ovanstående.

En importör kan också bedrägligt utnyttja en tullbefrielse genom att begära undantag för varor som inte är berättigade till det. Slutligen kan varor också föras in i landet utan att över huvud taget deklarerat.

De många faktorer som påverkar korrekt tull och den stora föränderligheten i faktorerna bidrar till svårigheterna att genomföra analyser över såväl storleken på, som förändringen

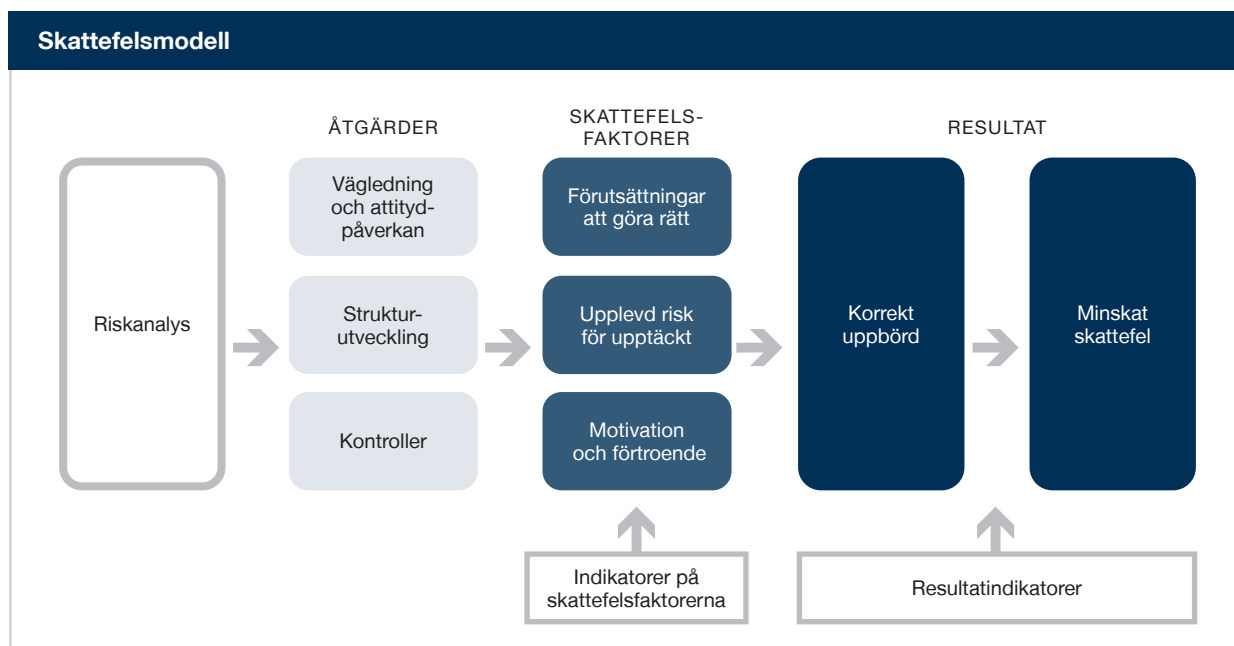
av, tullfelet. Sverige är inte ensam inom EU att inte ha beräknat det totala tullfelet. Varken kommissionen eller någon annan enskild medlemsstat har gjort några sådana beräkningar. EU benämner tullfelet som tullgapet och definierar det som skillnaden mellan det teoretiska importtullbelopp som bör uppbäras för hela ekonomin och det faktiska importtullbelopp som uppbärs i praktiken. Eftersom tull utgör en intäktskälla för att finansiera EU:s budget är det viktigt för EU att korrekta tullar fastställs. I en rapport från 2017⁴ konstaterade Europeiska revisionsrätten (ECA) att "alla gap i uppbörden av tullar måste kompenseras genom högre bidrag från medlemsstaternas bruttonationalinkomst (BNI), som i slutändan måste betalas av EU:s skattebetalare". Kommissionen medger att någon uppskattning av tullgapet inte har gjorts men att de regelbundet identifierar och begär in ersättning för förlorade tullmedel från medlemsstaterna.

Skattefelsmodellen

Tullverket använder en modell med en effektkedja för att åskådliggöra Tullverkets arbete med att minska skattefelet. Modellen beskriver hur Tullverkets åtgärder inom Vägledning och attitydpåverkan, Strukturutveckling samt Kontroller påverkar tre skattefelsfaktorer som i sin tur bidrar till ett resultat i form av korrekt uppbörd och minskat skattefel. Skattefelsfaktorerna är Förutsättningar att göra rätt, Upplevd risk för upptäckt samt Motivation och förtroende. Skattefelsfaktorerna är sådana som Tullverket delvis kan påverka men de påverkas även av omständigheter som ligger utanför Tullverkets kontroll.

Tullverket följer upp skattefelsfaktorernas utveckling genom ett antal indikatorer per faktor. Även resultatet följs upp genom att följa ett antal resultatindikatorer. Indikatorernas förändring kan indikera i vilken riktning skattefelet utvecklas även om en sammanvägd kvantitativ förändring inte är möjligt att beskriva med hjälp av dessa.

4) Europeiska revisionsrättens särskilda rapport nr 19 2017: Importförfaranden: brister i den rättsliga ramen och oändamålsenlig tillämpning påverkar EU:s ekonomiska intressen.

Tabell 37

Indikatorer för skattefelsfaktorerna	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Förutsättningar att göra rätt				
Företagens upplevelse av information och vägledning (index) ^{a)}	69	–	–	–
Andel korrekta deklarationer ur uppbördssynpunkt enligt skattnig	95,4%	95,0%	95,5%	0,5 procentenheter
Antal deklarationer som ändrats av Tullverket (styck)	9 971	6 997	6 019	-14%
Genomsnittlig väntetid hos Tullsvaret (minuter)	10:35	10:07	08:27	-1:40
Upplevd upptäcktsrisk				
Antal tulldeklarationer kontrollerade genom dokumentkontroll (styck)	41 302	46 866	105 573	125%
Antal tulldeklarationer kontrollerade genom varuundersökning (styck)	4 541	4 342	4 788	10%
Debiterad tull efter tullkontroller (tkr) ^{c)}	142 006	138 302	151 178	9%
Andel revisioner som resulterar i ändringar	78%	86%	89%	3 procentenheter
Andel företag som anser det troligt att Tullverket upptäcker fusk ^{a)}	74%	–	–	–
Andel företag som anser sig utsatta för konkurrens av fuskande företag ^{a)}	12%	–	–	–
Motivation och tillit				
Kantar Publics anseendeindex (index)	40	39	44	13%
NKI (nöjd-kund-index) ^{a)}	74	–	–	–
Andel klagomål på bemötande	46%	57%	58%	1 procentenhet

a) Mäts vart tredje år.

b) Skattnigen är en beräkning som görs av SCB och som förhåller sig till den totala uppbörden respektive totalt antal deklarationer för helåret.

c) Indikatorn justerad 2023. Tidigare totalt debiterat efter tullkontroller (exkl. moms). Nu endast debiterad tull för 2021, 2022 och 2023.

Förutsättningar att göra rätt

Tullverkets åtgärder med vägledning och attitydpåverkan bidrar till att öka förutsättningarna för och viljan att göra rätt. Tullverkets åtgärder med strukturutveckling bidrar till förmågan att göra rätt när vi utvecklar de it-system som används av såväl deklareranter som Tullverket. Vi kan till exempel införa valideringar i systemen och e-tjänsterna för att minska risken för att felaktiga uppgifter lämnas. Även Tullverkets kontrollerande åtgärder bidrar till förutsättningarna att göra rätt genom att felaktigheter blir korrigerade och förhoppningsvis inte upprepas.

Tullverket genomför regelbundet en kundnöjdhetsundersökning till företag, se vidare under kapitlet om förtroende och samma villkor, sidan 82. De senaste undersökningarna genomfördes 2018 och 2021. Företagens upplevelse av information och vägledning har haft ett indexvärde över 60 i de två senaste undersökningarna (index 69 år 2021; index 65 år 2018). Svarsfrekvensen var betydligt lägre i 2021 års undersökning varför resultatet får betraktas som osäkert. Nästa undersökning kommer att genomföras 2024.

Tullverket har initierat färre ändringar av tulldeklarerationer än föregående år. Andelen deklarerationer utan uppbördsfel i Tullverkets årliga slumpmässiga kvalitetsmätning var något högre än 2022.

Den genomsnittliga väntetiden hos Tullverkets upplysningstjänst Tullsvår har minskat jämfört med 2022

Baserat på utvecklingen av indikatorerna är Tullverkets bedömning att skattefelsfaktorernas utveckling är oförändrad och ett fortsatt arbete med vägledning och strukturutveckling är väsentligt för att ge företagen så goda förutsättningar som möjligt.

Upplevd upptäcktsrisk

Tullverkets kontrollerande åtgärder bidrar mest till en upplevd upptäcktsrisk. Även åtgärder med strukturutveckling bidrar till en upplevd upptäcktsrisk. Fler och förbättrade valideringar av tulldeklarerationerna ökar möjligheten att upptäcka fel när automatiska kontroller utförs i systemen. Regeländringar som utvidgar Tullverkets möjligheter att utföra kontroller är ett annat exempel som leder till ökad upptäcktsrisk.

Foto: Mette Ottosson

Antalet importdeklarationer ökar för varje år och Tullverket behöver därför öka antalet manuella kontroller vilket är resurskrävande. Under 2023 genomförde Tullverket betydligt fler dokumentkontroller än föregående år och även antalet varuundersökningar ökade. Även om ökningen av dokumentkontroller i huvudsak avsåg efterlevnad av sanktionsregler så har kontrollerna ändå medfört att uppbördsfel har kunnat upptäckas samt haft en preventiv effekt.

Under 2023 har debiteringarna av tull efter Tullverkets kontroller totalt sett ökat i jämförelse med föregående år. Det är i princip Tullverkets efterkontroller som har lett till de ökade debiteringarna. Av Tullverkets genomförda revisioner under 2023 är andelen som lett till en ändring⁵ högre än föregående år. Det visar på en träffsäker underrättelseverksamhet inom Tullverket men det kan också vara en indikation på att många företag idag deklarerar felaktiga uppgifter.

I Tullverkets kundnöjdhetsundersökning 2021 svarade 74 procent av företagen att de ansåg det troligt att Tullverket skulle upptäcka om ett företag i deras bransch fuskade med tullavgifter. Endast 12 procent av de företag som besvarade enkäten ansåg att deras företag i stor utsträckning är utsatta för konkurrens från företag som fuskar i branschen. Nästa undersökning kommer att ske 2024 och först då kan en förändring av företagets uppfattning följas och bedömas.

Baserat på indikatorernas utveckling är Tullverkets bedömning är att utvecklingen av skattefelsfaktorn upplevd upptäcktsrisk är positiv.

Motivation och tillit

Att allmänhet och företag har förtroende för att Tullverket utövar sitt uppdrag korrekt, rättssäkert och rättvist är viktigt för allmänhetens och företagets motivation att göra rätt och betala rätt tull, skatt och andra avgifter. Både det faktum att Tullverket utför åtgärder och hur Tullverket utför dessa åtgärder påverkar förtroendet och tilliten. Hur Tullverket bemöter allmänhet och företag får en stor påverkan vid ett direkt möte med myndigheten men också genom andrahands-

information om hur andra har blivit bemötta.

Genomsnittet bland statliga myndigheter i Kantar Publics årliga undersökning av allmänhetens tilltro till och intryck av myndigheter låg på 37 och 50 anses som ett högt värde. Tullverkets anseendeindex låg på 44 för 2023 att jämföra med index 39 för 2022 samt index 40 för 2021.

I Tullverkets kundnöjdhetsundersökning 2021 var företagets övergripande nöjdhet (nöjd-kund-index, NKI) med Tullverket högre (NKI 74) än vid föregående undersökning 2018 (69). Ett NKI runt 70 får betraktas som tillfredsställande. Dock var svarsfrekvensen betydligt lägre 2021 jämfört med den föregående undersökningen varför ökningen måste betraktas som osäker. Nästa undersökning kommer att ske 2024.

Endast en dryg promille av Tullverkets fysiska kontroller leder till ett skriftligt klagomål. Tullverket använder måttet andel klagomål på bemötande som en indikator på hur företag och allmänhet upplever kontakten med Tullverket. Andelen bör vara så låg som möjligt men avser oftast ett mindre antal klagomål. Av tabell 57 framgår att antalet skriftliga klagomål var 99 stycken under 2023 och av dem innehöll 57 stycken klagomål på bemötande.

Baserat på indikatorernas utveckling är Tullverkets bedömning att skattefelsfaktorn motivation och tillit visar på en positiv utveckling.

Resultatindikatorer

Tullverket följer upp åtgärdernas påverkan på tullfelet genom att följa utvecklingen av två indikatorer som utgör beräkningar av tullfelets storlek. Den första är en skattning som bygger på Tullverkets årliga kvalitetsmätning och den andra är en skattning som utgår från statistiska importvärden.

I Tullverkets årliga kvalitetsmätning kontrolleras i efterhand uppgifter som företag har lämnat i importdeklarationerna. Kontrollerna omfattar 1 200 slumpmässigt utvalda deklarerationer. De vanligaste felen som företagen gör är felaktigt statistiskt värde och felaktig varukod. De fel som upptäcks åtgärdas och korrekta avgifter tas ut av företaget.

Utifrån resultaten gör sedan Statistikmyndigheten SCB en skattning av andelen rätt

⁵ Med ändring menas att en debitering eller återbetalning har gjorts i ärendet.

Tabell 38

Resultatindikatorer för tullfelet	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Skattat tullfel efter kvalitetsmätning av importdeklarationer (tkr)	82 058	287 870	107 032	-63%
Skattat tullfel utifrån underrapporterat importvärde (tkr) ^{a)}	–	232 809	197 803	-15%

a) Utvecklad metod som tillämpas från och med 2022.

debiterad uppbörd. Denna skattning används sedan för att bedöma tullfelets storlek och dess förändring. 2023 års kvalitetsmätning skattar tullfelet till 1,1 procent vilket motsvarar 107 032 tkr (konfidensintervall med 95 procent säkerhet 38 017–176 047 tkr). I mätningen för 2022 skattades tullfelet till 3,1 procent motsvarande 287 870 tkr och för 2021 till 1,2 procent motsvarande 82 058 tkr. Årets skattning visar på en minskning av tullfelet i jämförelse med år 2022.

Tullverket beräknar också tullfelet enligt en modell som tagits fram i samarbete med Statistikmyndigheten SCB. Modellen beskrivs närmare under kapitlet Mätmetoder, sidan 106. Underlaget för beräkningen var 2022 års importstatistik och den innebar att det underrapporterade värdet av importerade varor uppskattades till 2,11 procent av den totala importen att jämföra med 1,93 procent vid 2021 års mätning och 1,73 procent vid 2016 års mätning. Den utvecklade modellen under 2023 innebär också att Tullverket kan göra en varuviktad beräkning vilket innebär en mer tullavgifts-inriktad beräkningsmodell som också beaktar att den genomsnittliga tullsatsen kan skilja sig stort mellan olika varugrupper. Modellen tar också hänsyn till att olika varugrupper importeras i olika omfattning.

Utan en varugrupsviktad beräkningsmodell, det vill säga med motsvarande beräkningar som gjorts tidigare år, skulle det totala tullfelet för 2023 beräknas uppgå till cirka 170 miljoner kronor (181 miljoner kronor 2022; 137 miljoner kronor 2021). Med den varugrupsviktade beräkningsmodellen uppgår istället det beräknade tullfelet för 2023 till cirka 198 miljoner kronor (cirka 233 miljoner kronor 2022), vilket Tullverket bedömer vara en mer rättvisande beräkning. Även denna skattning visar på en minskning av tullfelet från föregående år.

Uppdrag utveckling metod skattefel

Regeringen gav Tullverket i uppdrag att analysera och beskriva hur vår metod för att bedöma och redovisa skattefelets storlek kan utvecklas. Uppdraget redovisades till regeringen den 21 februari 2024. En bärande del av uppdraget avser en översyn av den kvalitetsmätning som Tullverket använder för kvalitetsmätning av importdeklarationer. Kvalitetsmätning-metoden behöver uppdateras och anpassas till förändringar avseende lagstiftning, uppgiftslämning och it-stöd. Dessutom har ett flertal ytterligare tulldeklarationstyper som är eller kommer att vara relevanta för kvalitetsmätningen tillkommit. Tullverkets målsättning är att använda den uppdaterade metoden 2026 då det första helåret för hantering av import-tulldeklarationer i det nya it-stödet Tess är 2025. I detta utvecklingsarbete kommer Tullverket att samarbeta med SCB.

I uppdraget har Tullverket även mer detaljerat redovisat samarbetet med SCB för utvecklingen av metoden för beräkning av det underrapporterade värdet av handeln och den efterföljande beräkningen av tullfelet som redovisats ovan.

Tullverkets bedömning av tullfelet

Skillnaden mellan de fastställda och teoretiska beloppen för skatter och avgifter kan inte med säkerhet mätas och Tullverket kan inte med säkerhet uttala sig om graden av tullfelets förändring. Det är osäkert hur tullfelets förändring påverkas av andra faktorer som ligger utanför Tullverkets påverkan.

Tullverkets två mätningar av tullfelet skattar att storleken ligger på nivån 1,0–2,3 procent av uppbörden avseende tull. Det motsvarar cirka 100–200 mnkr i nominellt värde beräknat på det statistiska importvärdet under 2023.

Foto: Tullverket

Beslagtagna, omhändertagna och stoppade varor

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Tullverket ska redovisa resultatet av kontrollverksamheten avseende smuggling av narkotika, vapen och explosiva varor samt storskalig eller frekvent illegal införsel av alkohol och tobak. Av redovisningen ska även framgå hur myndigheten har balanserat insatserna inom dessa områden mot insatserna på övriga risk- och restriktionsområden¹.

I detta kapitel redovisar vi den del av resultatet från underrättelseverksamheten och kontrollverksamheten som lett till beslag eller omhändertagande av varor. Vi redovisar även resultatet för kontroller där Tullverket har stoppat varor från att föras in eller ut ur Sverige, men där beslut om åtgärder för varorna har fattats av en annan myndighet.

Narkotika och dopningsmedel

Enligt Europol är narkotikamarknaden den största illegala marknaden inom EU. Sverige är i allt väsentligt att betrakta som ett mottagarland för narkotika. Det innebär att merparten av den narkotika som konsumeras i Sverige smugglas hit. Sverige är dessutom transitland för olika typer av narkotika till vissa länder i Europa och andra delar av världen. I Sverige är missbruk av cannabis och narkotiska läkemedel vanligast följt av kokain och amfetamin

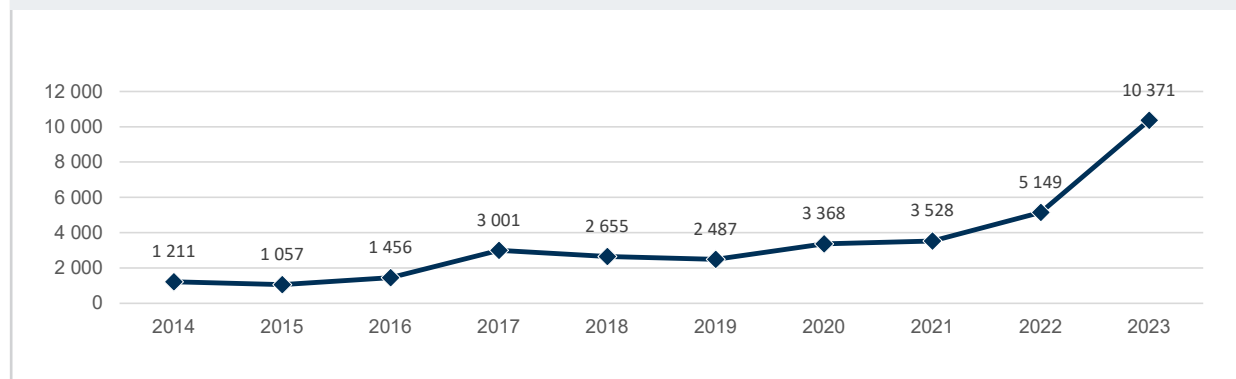
Samhällsnytta narkotika och dopningsmedel

Tullverkets beslag av narkotika och dopningsmedel leder till en effekt som motsvarar ett samhällsekonomiskt värde som motsvarar kostnaderna av missbruk. Värdet av beslagen omräknat till samhällsnytta enligt Tullverkets modell² är det högsta utfall Tullverket haft

1) Regleringsbrev för budgetår 2023 avseende Tullverket.

2) Se avsnittet Samhällsnytta i kapitlet Mätmetoder, sidan 107.

Diagram 4
Samhällsnytta narkotika och dopning (mnkr)

Tabell 40

Antal beslag narkotika och dopningsmedel

	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
	6 999	5 997	5 379	-10%

Tabell 41

Beslagtagna mängder narkotika och dopningsmedel	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Heroin (kg)	1	8	11	35%
Opium (kg)	13	21	11	-49%
Amfetamin inkl. metamfetamin (kg)	332	549	1 170	113%
Kokain inkl. kokablåd (kg)	261	822	1 303	59%
Cannabis (kg)	3 299	2 304	7 252	215%
Kat (kg) ^{a)}	1 547	1 259	1 020	-19%
Ecstasy (tabl.)	25 499	35 266	50 966	45%
Övrig narkotika inkl. narkotiska läkemedel (tabl.)	1 805 150	3 739 991	2 129 009	-43%
Övrig narkotika inkl. narkotiska läkemedel (kg)	329	261	276	6%
Övrig narkotika inkl. narkotiska läkemedel (l)	45	62	26	-59%
Totalt narkotika (tabl.)	1 830 649	3 775 257	2 179 975	-42%
Totalt narkotika (kg)	5 781	5 225	11 043	111%
Totalt narkotika (l)	45	62	26	-59%
Dopningsmedel (tabl.)	148 346	128 854	121 246	-6%
Dopningsmedel (kg)	3	6	18	199%
Dopningsmedel (l)	9	19	14	-25%

a) Varav torkad kat 1 380 kg 2021, 1 030 kg 2022 och 860 kg 2023.

och en dubbling jämfört med 2022. Antalet synnerligen grova smuglingsbrott avseende narkotika har ökat markant jämfört med tidigare år, bland annat till följd av bättre underrättelseinformation och teknisk utrustning. Beslagen av cannabis, amfetamin och kokain utgör cirka 96 procent av samhällsnyttan för 2023.

Beslag av narkotika och dopningsmedel

Det totala antalet beslag av narkotika- och dopningspreparat har minskat jämfört med 2022. Det är framför allt antalet beslag av narkotiska läkemedel som har minskat men även antalet beslag av amfetamin har påverkat utfallet. Det är främst beslag av narkotika från resenärer som minskat. Tullverket har under året haft en medveten styrning mot den storskaliga narkotikasmugglingen vilket leder till att de mindre beslagen är färre. Mängden narkotika, mätt i ton, har däremot ökat med över 100 procent, från 5 ton till drygt 11 ton.

Heroin

Antalet beslag av heroin har minskat under de senaste åren medan mängden beslagttaget heroin har ökat men från låga nivåer. Två beslag i resenärflödet under 2023 står för merparten av den beslagtagna mängden. Flest beslag görs i post- och kurirflödet.

Det finns uppgifter från olika håll i Europa om att marknaden för heroin minskar. Heroin är dock fortsatt Europas mest använda illegala opioid. Förbud mot odling av vallmo i Afghanistan

trädde i kraft under 2022 och kommer att leda till en brist på opium och därigenom även heroin. Det finns inga indikationer i nuläget på att den svenska marknaden har påverkats av förbudet ännu.

Opium

Mängden beslagttaget opium har minskat jämfört med 2022 medan antalet beslag ligger på ungefär samma utfall. De största beslagen har skett i resandeflödet.

Sedan odlingsförbudet av vallmo trädde i kraft har 95 procent av opiumfälten förstörts av talibanerna enligt uppgifter från UNODC. Detta har medfört att priserna på opium gått upp och det kommer med stor sannolikhet att synas även på den svenska marknaden på sikt.

Amfetamin

Antalet beslag av amfetamin är färre jämfört med 2022 men däremot har den beslagtagna mängden ökat markant. Ett stort beslag som gjordes efter eget uttag har genererat bra underrättelseinformation som resulterat i ytterligare flera stora beslag av amfetamin. Den största andelen av allt beslagttaget amfetamin under 2023 har tagits i Helsingborgs hamn och bestått av två beslag i lastbilsflödet på sammanlagt 385 kg och ett beslag på 100 kg i personbilsflödet. Även beslag vid Öresundsbron står för en stor del och där har ett beslag på 246 kg gjorts i en lastbil.

Diagram 5
Heroin (kg)

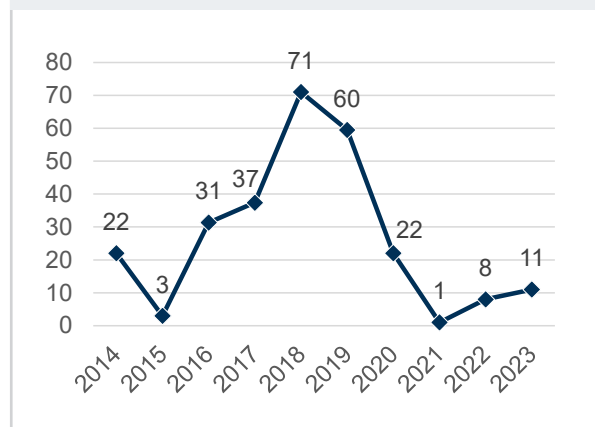
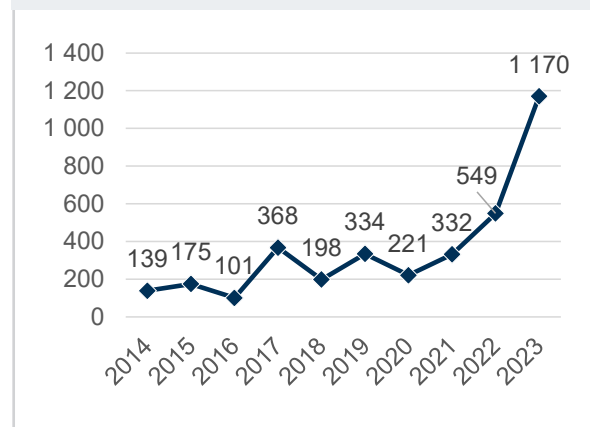

Diagram 6
Amfetamin inkl. metamfetamin (kg)

Flest beslag görs i personbilar och i post- och kurirflödet, även om antalet beslag har minskat under 2023. Sverige bedöms fortfarande vara ett transitland för amfetamin till Finland och Norge.

Det bedöms som att tillgången på amfetamin på den svenska marknaden är god, och det finns inget som tyder på en minskning.

Även den beslagtagna mängden metamfetamin har ökat jämfört med 2022. Totalt har 8,2 kg tagits i beslag under 2023 att jämföra med 1,2 kg 2022. Marknaden för metamfetamin i Sverige bedöms vara relativt liten jämfört med Norge och Finland.

Kokain

Antalet beslag av kokain har ökat något jämfört med tidigare år och den beslagtagna mängden har ökat betydligt. Ökningen beror på att flera stora beslag gjorts, till exempel flera stora beslag i containrar i Helsingborgs hamn med totalt 834 kg kokain. Stora beslag har också gjorts i Göteborg, 238 kg på ett lastfartyg 51 kg i en container. Sändningarna har kommit från Sydamerika, i flera fall från Ecuador.

Av den totala mängden kokain har 66 procent beslagtogs i Helsingborg. I samtliga av dessa beslag är modus gemensamt och förhållandevis ovanligt, vilket indikerar att det är en och samma aktör som bedrivit smuglingen. Hypotesen stärks av att endast ett beslag i containerflödet gjorts sedan maj 2023, efter beslagen i Helsingborg. Även de beslag som har gjorts utomlands där Sverige har varit mottagarland har minskat kraftigt sedan dess. Detta tyder på att de aktörer som Tullverket och andra brottsbekämpande myndigheter arbetat mot antingen upphört med smuglingen eller bytt modus, mottagarland eller mottagande hamn i Sverige.

Tullverket beslagtar kokain i alla flöden. En viktig distinktion mellan beslag i de olika flödena, utöver mängderna, är renheten på kokainet. Kokainet som vi beslagtagit i containrar och i hamnar har en renhetsgrad på 82–94 procent, vilket indikerar att det kommer direkt från Sydamerika utan att ha blandats ut på vägen.

Utvecklingen med ökad beslagsmängd ska även ses i perspektivet av att mängden kokain som smugglas till Europa har ökat stadigt under de senaste åren och allt större beslag har gjorts. Att beslagen med Sverige som mottagarland

utvecklas i en liknande riktning är inte oväntat.

Bruket av kokain i samhället ökar och därmed finns en ökande efterfråga. Även det faktum att den genomsnittliga renhetsgraden i brukarled (runt 60 procent) är konstant, och med ett sjunkande pris, tyder på att det finns en stor införsel av kokain till Sverige trots att den beslagtagna mängden har ökat kraftigt under de senaste åren.

Cannabis

Antalet beslag av cannabis är något färre än 2022 men den beslagtagna mängden har ökat med 215 procent. Flest beslag görs i personbilar och bussar samt i post- och kurirflödet.

Det är framför allt mängden cannabisharts som har ökat och under 2023 har 14 beslag av cannabisharts och cannabis varit på över 200 kg. Det största beslaget, på 698 kg cannabisharts, gjordes i en lastbil i Helsingborg. Ytterligare ett antal mycket stora beslag av cannabisharts har gjorts i lastbilsflödet i bland annat Helsingborg, Trelleborg och vid Norgegränsen. Stora beslag har också gjorts i personbilsflödet, bland annat ett beslag i Eda på 245 kg cannabisharts.

Det finns inget entydigt svar på varför mängderna beslagtagen cannabis har ökat så mycket, men en förklaring skulle kunna vara att det skickas större laster med cannabis eftersom ungefär lika många beslag görs som tidigare. Delar av dessa skulle troligen vidare till Norge eller Finland. Under 2023 upptäcktes också ett nytt modus i hur lasterna göms, vilket också skulle kunna vara en anledning till att fler större beslag gjorts eftersom dessa inte upptäcktes i samma utsträckning tidigare. En annan möjlig anledning är också att flera av de stora beslagen har tagits i Helsingborg, en hamn som kanske upplevts som mindre riskabel och att man därför vågat köra större laster den vägen.

Både i Sverige och internationellt är cannabis den vanligast förekommande och brukade illegala drogen. I Europa blir det allt tydligare vilken viktig roll Spanien spelar både som transitland men också som producent av cannabis. Enligt EMCD-DA utgörs 77 procent av den totala beslagtagna mängden cannabis inom EU av cannabis som kommer från Spanien.

Trenden med ett ökande varierat utbud av olika cannabisprodukter fortsätter runt om i

Diagram 7

Kokain (kg)

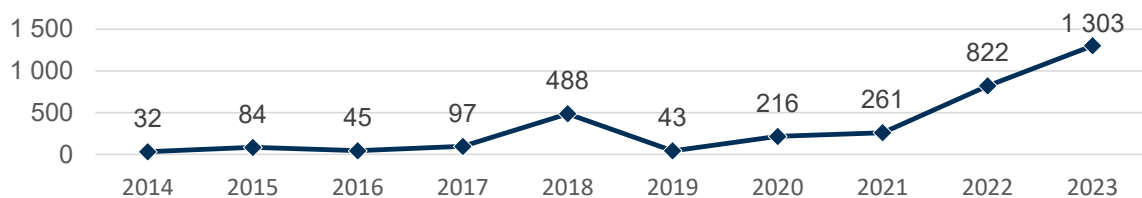
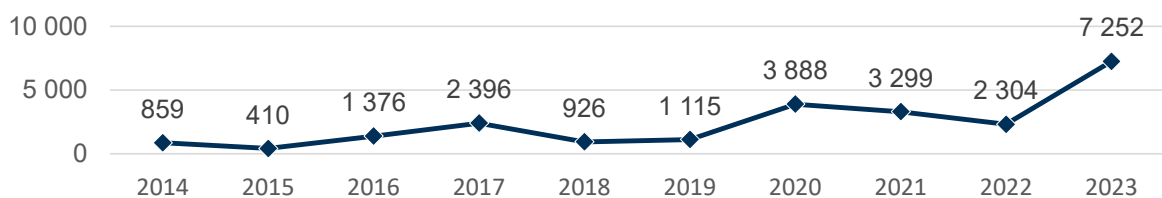

Diagram 8

Cannabis (kg)

Europa där extrakt och ätbara produkter med varierande THC-halt dyker upp på narkotikamarknaden. Även i Sverige breddas marknaden med nya cannabisprodukter och det som sker på den europeiska marknaden är en indikation på vilka produkter som kommer även till Sverige.

Vi kan inte se att de stora beslag som gjorts under 2023 påverkat marknaden i någon större utsträckning. Priset på cannabis förefaller inte ha förändrats trots stora beslag under året. Det indikerar att marknaden är förhållandevis opåverkad med fortsatt god tillgång och goda möjligheter att ersätta det som förlorats genom beslag. Marknaden karaktäriseras också sannolikt av en utbredd konkurrens som pressar priserna. Internetpriserna för cannabisharts i Sverige under 2023 är lägre än i flera stora europeiska länder, vilket också säger något om tillgång och efterfrågan i Sverige.

Ecstasy (MDMA)

Både mängden beslagtagna tabletter och mängden pulver med Ecstasy (MDMA) har minskat jämfört med 2022. Statistiskt sätt har mängden tabletter ökat men det beror delvis på att tabletter som under 2022 först varit klassificerade som övrig narkotika sedan visat sig vara ecstasytabletter.

Flest beslag tas i post- och kurirflödet och det är även i detta flöde som det största beslaget har gjorts under året, drygt 15 000 tabletter som skickats från Nederländerna.

Marknaden för MDMA verkar vara relativt stabil i hela Europa och inga större förändringar har setts under de senaste åren. Nederländerna är ett stort produktionsland och de flesta MDMA-produkterna på den europeiska marknaden kommer därifrån.

Övrig narkotika inklusive narkotiska läkemedel

Den totala beslagtagna volymen narkotiska tabletter har minskat betydligt jämfört med 2022 och även antalet beslag har minskat. Under 2022 gjordes flera stora beslag på sammanlagt cirka 1,8 miljoner tabletter, vilket fick ett stort genomslag i statistiken. Under 2023 består det största beslaget av cirka 477 000 tabletter, påträffat i lastbilsflödet. Det finns ingen indikation på att

marknaden för narkotiska läkemedel har minskat.

Flest beslag görs i post- och kurirflödet. Alprazolam är ett vanligt förekommande preparat. Även Polismyndigheten har sett en ökning och de tar nu mer alprazolam i beslag än tramadol.

Beslag av tramadol har minskat kraftigt jämfört med tidigare år. Det största beslaget togs i en personbil och bestod av cirka 129 000 tabletter. Flera länder har under de senaste åren narkotikaklassat tramadol, vilket kan ha påverkat marknaden genom att det är svårare att få tag på tramadol inom Europa. Tramadolmarknaden verkar vara relativt oförändrad i Sverige, efterfrågan ligger konstant och priserna är stabila.

Antalet beslag av syntetiska katinoner ligger på ungefär samma nivå som 2022 medan den beslagtagna mängden nästan har halverats jämfört med 2022. Under 2022 gjordes ett beslag på nästan 60 kg och under 2023 uppgick det största beslaget till 15 kg. Allra flest beslag samt störst mängd beslagas i post- och kurirflödet. Under 2023 så har även Polismyndigheten noterat att den syntetiska katinonen 3-CMC inte längre förekommer i samma utsträckning som tidigare. Däremot har man indikationer på att 3-CMC-tillverkning förekommer i Sverige och i vissa områden är bruket fortfarande utbrett. Att inhemsk tillverkning förekommer kan förklara minskningen av mängden beslagtagna syntetiska katinoner. Sannolikt har syntetiska katinoner etablerat sig på den svenska marknaden och kommer att vara ett inslag i normalbilden av narkotikabruk.

Dopningsmedel

Antalet beslag av dopningspreparat har varit relativt konstant över åren. Mängden i pulverform har ökat i år medan beslagtagna tabletter och dopningsmedel i flytande form har minskat något.

De flesta beslag som görs verkar vara avsett för eget bruk, utifrån mängden i beslaget. Samtidigt finns en stor inhemsk marknad för dopningspreparat där distributionen främst sker genom lokala säljare eller via postgång inom Sverige.

Vapen och explosiva varor

Både antalet beslag av, och mängden, skjutvapen och vapendelar har minskat jämfört med 2022, medan mängden start- och gasvapen ligger på samma nivå. Flest beslag av skjutvapen görs vid husrannsakingar i samband med brottsutredningar följt av beslag i post- och kurirflödet. Under 2023 har många vapen som beslagtogs i post- och kurirflödet varit pistoler, men även blankpistoler, stommar och hagelgevär har beslagtogs. Sändningarna har främst kommit från Europa (Frankrike, Tyskland, Polen och Italien) men även från USA. Vissa av mottagarna

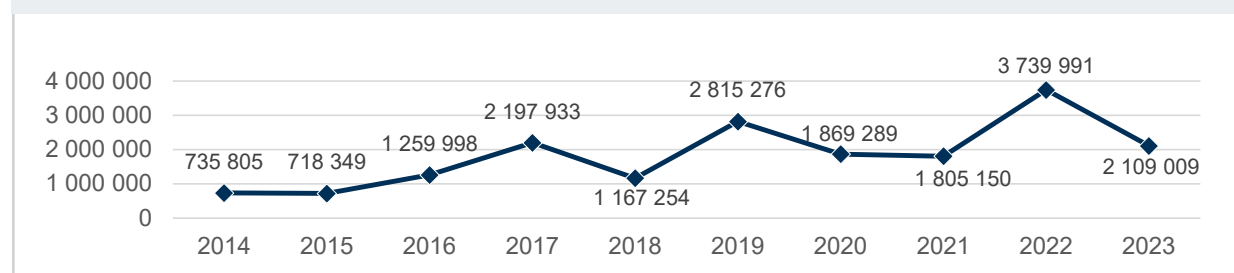
har kopplingar till kriminella nätverk. Det finns indikationer på att man använder målvakter som mottagare för försändelser som innehåller vapen.

Sett till de vapentyper som är vanligast förekommande i gängkonflikter – pistoler, konverterade start- och gasvapen samt automatvapen – är det beslagen av pistoler som minskat, från 37 stycken under 2022 till 27 stycken 2023. Under 2022 hade dock Tullverket ett ärende som omfattade smuggling av 15 pistoler i personbil.

Antalet beslag av start- och gasvapen ligger på samma nivå som 2022. Det faktum att flera länder i Europa har infört någon form av licens-

Diagram 9

Övrig narkotika inkl. narkotiska läkemedel (tabl.)

Tabell 42

Beslag av vapen och explosiva varor	Antal beslag			Mängd			Enhet
	2021 ^{a)}	2022	2023	2021 ^{a)}	2022	2023	
Skjutvapen	52	36	31	85	64	41	st
Start- och gasvapen ^{b)}	23	19	14	30	23	22	st
Vapendelar ^{c)}	27	15	17	165	120	48	st
Explosiva varor	113	151	190	22 138	48 940	42 912	st
Andra vapen, ammunition m.m.	0	1	4	0	1	13	kg
	1 677	1 261	836	9 420	18 581	3 092	st

a) Från 2021 så är hävda (återlämnade) beslag exkluderade.

b) Som kan konverteras till skjutvapen.

c) Vapendelar som omfattas av 1 kap. 3 § vapenlagen (1996:67) samt 3D-printade vapendelar.

Tabell 43

Vapen och explosiva varor, övriga avvikelser ^{a)}	Antal sändningar			Mängd			Enhet
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	
Andra vapen, ammunition m.m. ^{b)}	1	0	0	3 186	0	0	kg
	23	38	22	1 357	1 302	1 404	st
Explosiva varor	8	1	6	83 436	126	50 096	kg

a) Under avvikelser redovisas upptäckta avvikelser i samband med kontroll och där beslag inte görs.

b) Andra vapen, ammunition m.m. inkluderar farliga föremål.

krav för start- och gasvapen kan ha lett till att kriminella i Sverige har hittat nya marknader för att införskaffa dessa typer av vapen.

Beslagen av de allra grävsta vapnen har däremot ökat under 2023. Under året beslagtogs Tullverket fyra stycken automatvapen och ett pansarskott.

Tullverket har under 2023 fortsatt att utveckla sin samverkan med Polismyndigheten inom ramen för Nationellt skjutvapencenter. Tullverket och Polismyndigheten har gemensamt samverkat med utländska myndigheter vilket har bidragit till att två betydande utländska källor till illegal vapendistribution slagits ut under 2023. Dessa källor har förfogat över hundratals illegala vapen, såväl pistoler som automatvapen.

Vapen smugglas sannolikt in till Sverige i samtliga flöden Tullverket arbetar i. Merparten av vapnen som tas i beslag av Tullverket och Polismyndigheten har sannolikt sitt ursprung i Europa. Det eskalerande skjutvapenvåldet i Sverige har sannolikt ökat marknaden för insmuggling av vapen. Trots att vapen återanvänds i flera brott finns det ett behov bland de kriminella av att tillföra nya vapen till den illegala marknaden. Vapen som har sitt ursprung i den legala inhemska marknaden och stölder av vapen står troligen för en liten del av tillförseln av nya vapen på den illegala marknaden.

Hybridvapen, som består av en kombination av fabrikstillverkade delar och egentillverkade delar, har fått fäste i kriminella miljöer i Sverige och i beslagen kan man se att stommar till vapen smugglas in till Sverige. Även vapen från illegala fabriker förekommer i större andel på den illegala marknaden och utvecklingen av 3D-printning vad gäller både delar samt hela vapen, har blivit vanligare. Tullverket har hanterat ärenden med 3D-printade vapen och vapendelar de senaste åren. Även här kan skillnader i lagstiftning inom olika EU-länder utnyttjas av de kriminella aktörerna.

I redovisningen av andra vapen inklusive ammunition ingår bland annat elpistoler, tårgas, pepparsprej, knogjärn och knivar. Både antal beslag och den totala mängden har minskat. Under 2022 ingick ett beslag av ammunition (8 597 stycken) i redovisningen vilket delvis förklarar utfallet.

Både antalet beslag av explosiva varor och mängden, uttryckt i kilogram, har ökat jämfört med 2022, medan mängden i styck har minskat. Varorna som beslagtogs är främst så kallade bangers, lysraketer, fyrverkerier, rökbomber/ rökgranater, krut och facklor.

Användandet av explosivämnen och så kallade IED:s (improviserad explosiv anordning) har ökat markant under 2023. Mycket av de sprängämnena som används av de kriminella nätverken har sitt ursprung i den legala marknaden samt stölder från byggarbetsplatser.

Alkohol och tobak

Alkohol- och tobaksprodukter förs in illegalt i Sverige både organiserat och storskaligt, men även under sken av att vara för privat bruk men där syftet egentligen är att produkterna ska säljas vidare. Tullverket samverkar med Polismyndigheten, Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten i gemensamma insatser och operativa ärenden för att bekämpa den illegala införseln.

Tullverket kontrollerar att villkoren för införsel för eget bruk är uppfyllda och utreder om det föreligger skyldighet att betala svensk punktskatt. Detta utförs i enlighet med befogenheterna i lagen om punktskattekontroll (LPK). Varorna omhändertas av Tullverket till dess skattskyldigheten fastställs och kan sedan komma att återutföras eller förverkas. En kontroll kan även övergå i misstanke om smuggling och då tas varorna i beslag. Skulle åtal för smuggling ogillas eller förundersökningen läggas ned kan varorna omhändertas på nytt och utredningen av skattskyldighet kan fortsätta.

Skattebortfall alkohol och tobak

Alkohol- och tobaksvaror som har tagits i beslag är varor där alkohol- eller tobaksskatt skulle ha tagits ut vid en legal införsel. Skattebortfallet för de beslagtagna varorna kan därför beräknas, läs mer under Samhällsnytta i kapitlet Mätmetoder, sidan 107.

Variationen i det beräknade skattebortfallet över tid beror på hur stora mängder alkohol- och tobaksvaror som har beslagtogs. Vilken typ av vara det rör sig om påverkar också beräkningen

Tabell 44

Antal beslag och omhändertaganden av alkohol och tobak	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023
Beslag alkohol	985	581	360	-38%
Beslag tobak	1 338	1 010	607	-40%
Omhändertaganden alkohol och tobak	462	611	780	28%
Totalt	2 785	2 202	1 747	-21%

Tabell 45

Beslagtagna mängder alkohol och tobak	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023
Sprit (l)	68 179	29 419	16 933	-42%
Starköl (l)	124 509	61 370	37 685	-39%
Vin (l) ^{a)}	23 889	10 271	3 827	-63%
Cigaretter (st)	12 698 649	5 579 957	13 537 244	143%
Övrig tobak (kg) ^{b)}	17 541	6 328	2 155	-66%
Övrig tobak (l) ^{c)}	13	166	26	-85%

a) I vin ingår alkohol: 1 127 liter 2021, 394 liter 2022 och 88 liter 2023.

b) I övrig tobak ingår snus, röktoak, vattenpiptobak och nikotinhaltiga produkter.

c) Vätska till e-cigaretter, tillgänglig statistik från 2018.

Tabell 46

Omhändertagna mängder alkohol och tobak	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023
Sprit+alkoläsk (l)	20 180	22 190	16 848	-24%
Vin+cider (l)	19 080	27 671	14 840	-46%
Starköl (l)	139 598	138 307	83 928	-39%
Cigaretter (st)	64 920	469 772	73 431	-84%
Tobak (kg)	1 363	1 212	1 213	0%

Foto: Tullverket

eftersom det är olika skattesatser för olika varor. Skattebortfallet för alkohol- och tobaksvaror är något högre jämfört med 2022.

Alkohol

Tullverket har gjort betydligt färre beslag av alkohol under 2023 än tidigare år. Även den totala mängden alkohol som har tagits i beslag eller omhändertagits har minskat. Av Tullverkets totala beslagtagna mängd alkohol dominerar starköl som utgör 65 procent, följt av spritdrycker, 29 procent, samt vin och alkoholisk, 6 procent. Tullverket har haft ett stort ärende gällande alkohol 2023 där 7 300 liter sprit beslagtogs i Stockholms län. Antalet beslag av alkohol har minskat mest i personbilar jämfört med tidigare år. Den så kallade myrtrafiken från Tyskland har sannolikt minskat. Detta beror sannolikt på att det inte är samma lönsamhet i att köra alkohol i mindre paketbilar längre upp i landet på grund av högre drivmedelspriser och svagare krona. Tullverket behöver stärka underrättelsebilderna på området.

Enligt Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) har den andel av den totala alkoholkonsumtionen som utgörs av köp av smugglad alkohol minskat från 5,7 procent 2019 till 2,0 procent 2022. Troliga orsaker till att köp av smugglad alkohol har minskat är enligt CAN högre bensinpriser, svag svensk krona och prisökningar i Tyskland och Danmark³.

Cigaretter

Den beslagtagna mängden cigaretter har ökat jämfört med 2022 och ligger på samma nivå som under 2021. Däremot har antalet beslag fortsatt att minska. Mängden beslagtagna cigaretter utgörs till stor del av två stora beslag. Det ena var på 7,6 miljoner cigaretter som beslagtogs i en trailer i Trelleborg och det andra beslaget omfattade 3,5 miljoner cigaretter och togs i en lastbil i Kapellskär. Flest beslag görs bland flygresenärer.

Det finns indikationer på att smuggling av cigaretter förekommer i norra Sverige och norsk tull har gjort beslag av cigaretter som ankommit till Sverige via Finland. Det finns även misstankar om att illegal tillverkning av cigaretter

förekommer i Sverige, men det saknas bekräftade uppgifter om det.

Enligt CAN har både andelen dagligrökare och mängden cigaretter de röker minskat i Sverige under en lång tid. På 20 år har andelen dagligrökare halverats i Sverige och är numera den lägsta inom EU⁴.

Övrig tobak

Både antalet beslag och beslagtagna mängd övrig tobak har minskat rejält under 2023. Det är framför allt i post- och kurirflödet som mängden beslagtagna tobak har minskat, men några stora beslag på totalt 3,4 ton röktoke har gjort i det flödet under året. Underrättelseelaget inom området behöver stärkas ytterligare.

Trenden för konsumtionen av tobaksvaror i samhället är svagt nedåtgående. Nya produkter som innehåller nikotin, såsom e-cigaretter och vitt snus, men även upphettade tobaksvaror har tagit marknadsandelar från traditionella tobaksprodukter. Försäljningen av e-vätskor har ökat med 350 procent från 2021 till 2022 samtidigt som 25 procent av all snusförsäljning utgörs av vitt snus 2022⁵.

Det kan vara svårt för Tullverket att upptäcka brottslighet kopplat till att råtoke förs in, bland annat för att användas i illegal tillverkning av vattenpipstobak och möjligen även cigaretter. Det kan bland annat bero på att råtoke kommer från andra EU-länder och att det då inte finns samma krav på dokumentation. Sverige har också höga skatter på tobaksvaror vilket gör att det kan vara lönsamt för kriminella aktörer att smuggla råtoke hit. Tullverket slog under året ut en illegal fabrik som tillverkade vattenpipstobak i Värmland. Mängderna tobak som togs i beslag motsvarade undandragna skatter på närmare två miljoner kronor. Under 2023 väcktes åtal för grov olovlig befattning med punktskattepliktig vara och två personer dömdes till fängelse i totalt 1 år och 11 månader.

3) Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN 2022, Alkoholkonsumtionen i Sverige 2001–2022, Rapport 221.

4) Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN 2023, Den totala konsumtionen av cigaretter och snus i Sverige 2003–2022, Rapport 224.

5) Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN 2023, Den totala konsumtionen av cigaretter och snus i Sverige 2003–2022, Rapport 224.

Diagram 10

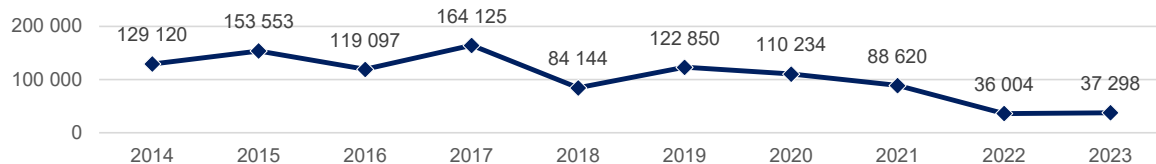
Skattebortfall alkohol- och tobaksbeslag (tkr)

Diagram 11

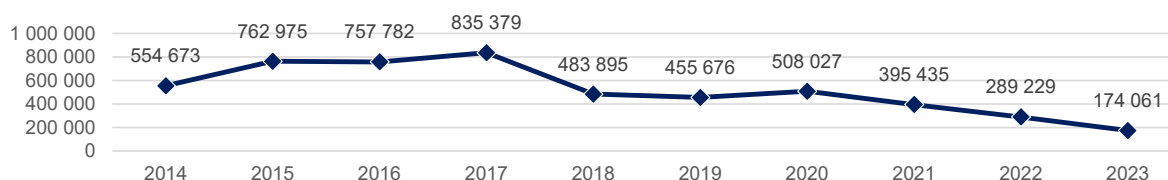
Beslagtagna och omhändertagna alkohol (liter)

Diagram 12

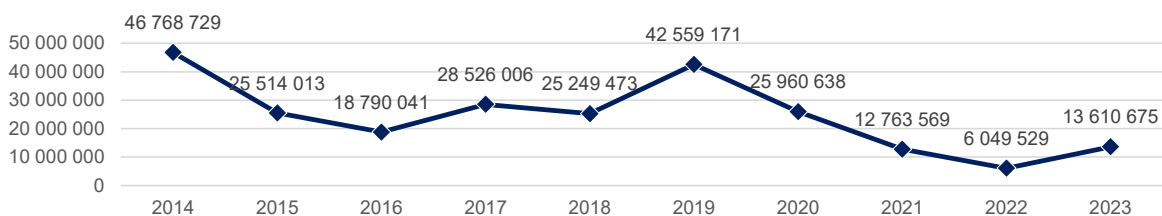
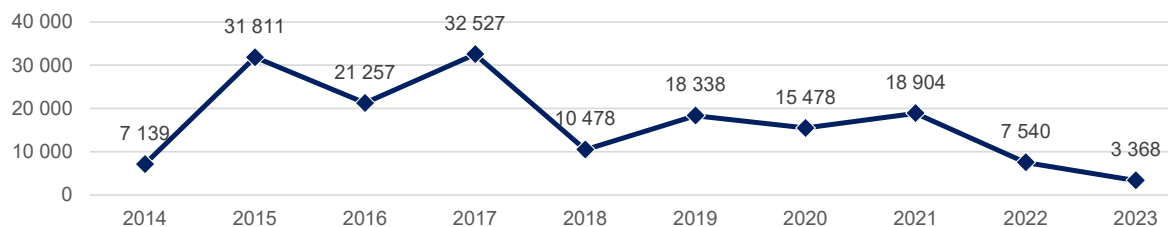
Beslagtagna och omhändertagna cigaretter (st)

Diagram 13

Beslagtagna och omhändertagna övrig tobak (kg)

Produktsäkerhet och immaterialrätt

Produkter som faller under immaterialrättsintrång eller produktsäkerhet är ett globalt problem. De negativa effekterna är stora för konsumenternas liv och hälsa och för miljön, men även för de företag som drabbas ekonomiskt av intrång och osund konkurrens. Tullverket prioriterar att ingripa mot produkter som utgör en direkt fara för konsumenten. Vi har medverkat i marknadskontroller genom att göra varuundersökningar och samverka med marknadskontrollmyndigheter (MKM) och näringslivet.

Under 2023 har Tullverket gjort 195 ingripanden rörande produktsäkerhet, vilket är en ökning jämfört med 2022. Totalt har cirka 760 000 produkter kontrollerats och av dessa har fel påträffats i cirka 600 000 artiklar som då belagts med importförbud. Förutom artiklarna stoppades även cirka 300 kubikmeter felaktigt plywood vilket motsvarar 180 000 kg plywood som har återexporterats ur EU. Detta var ett resultat av samverkan med Boverket. Antalet stoppade artiklar har minskat jämfört med 2022. Det beror på att det under 2022 gjordes ett mycket stort ingripande på drygt 2,3 miljoner leksaker.

De produkter som har stoppats för bristande produktsäkerhet är leksaker, e-cigarett, plywood, parfym och andra kosmetiska produkter samt lustgas. Importen av lustgas har fortsatt under 2023 och totalt har fem sändningar stoppats, varav tre inte fick frigöras.

Kina är det producentland som fortfarande är överrepresenterat för avvikande produkter. Produkterna har påträffats i både container- och kurirflödet. Under året har en sändning som innehöll 3,8 ton parfym och andra skönhetsprodukter stoppats. En analys visade att 113 av de runt 400 produkterna innehöll antingen Lyral eller Lilial, allergiframkallande ämnen som är förbjudna inom EU. Läkemedelsverket beslutade att förbjuda importören att släppa ut parfymerna på EU:s inre marknad.

Antal immaterialrättsingripanden har ökat något jämfört med 2022 och antalet artiklar har ökat kraftigt, från drygt 18 000 till mer än 88 000. Det är den näst högsta siffran under de senaste fem åren och visar att handeln med kopior och förfälskningar fortfarande är ett stort problem. En orsak till att antalet artiklar ökat kan vara de så

kallade särskilda kontrollinsatserna (SKI) som har genomförts under två perioder under året.

De vanligaste immaterialrättsvarorna som har stoppats är kläder, skor, väskor, mobiltelefoner och mobiltelefonutrustning. En ny typ av vara som har stoppats under 2023 är presentartiklar med motiv från ett antal rockband. De allra flesta ingripanden sker i kurirflödet och containerflödet och Kina är fortfarande det vanligaste ursprungslandet vid införseln av kopior.

Andra restriktionsvaror

Läkemedel

Antalet beslag av andra läkemedel än narkotiska från länder utanför EU har minskat liksom även mängden beslagtagna tabletter. Mängden beslagtagna läkemedel i pulverform och flytande form har ökat jämfört med 2022. Beslagen av läkemedel görs framför allt i post- och kurirflödet men även hos flygresenärer.

Illegal handel med djur och växter

Internationellt bedöms illegal handel med djur och växter vara ett av de mest vinstgivande brottsområdena. Tullverket samverkar med flera myndigheter, bland annat Polismyndigheten och Jordbruksverket, gällande artskydd och då främst Cites⁶.

De beslagtagna mängderna har ökat i antal men minskat i antalet kilo jämfört med 2022. Beslagen består till exempel av hälsoprodukter i form av tabletter som innehåller otillåtna växter och/eller djur. Beslagen görs i huvudsak i postflödet eller hos resenärer som anlänt med flyg. Utöver beslag kan ärenden innefatta andra former av myndighetsingripanden i syfte att säkerställa att illegal handel inte förekommer.

Hundar

Tullverket utför kontroller vid gräns för att säkerställa att hundar har rätt dokumentation för att kunna föras in i Sverige, till exempel hundpass och vaccinationsintyg. Om brister finns kan Tullverket stoppa införseln. Tullverkets kontroller utförs på uppdrag av Jordbruksverket och det

6) Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora.

Tabell 48

Antal ingripanden med anledning av immaterialrätt eller produktsäkerhet	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Produktsäkerhet, antal ingripanden	174	121	195	61%
Immaterialrätt, antal ingripanden	338	247	266	8%
Immaterialrätt, antal artiklar	12 945	18 118	88 391	388%

Tabell 49

Beslag av andra restriktionsvaror	Antal beslag			Mängd			Enhet
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	
Läkemedel m.m.	426	355	223	62 901	249 834	165 634	st
	37	26	17	3	2	4	l
	23	19	16	38	3	26	kg
	46	26	20	7	1	4	kg
Hälsofarliga varor	57	29	19	182	60	119	l
	32	10	12	758	3 358	13 031	st
Sprutor och kanyler	192	130	139	18 861	10 027	12 534	st
Utrotningsshotade djur, växter och produkter av dessa, inkl. Cites ^{a)}	5	3	2	14 572	6	1	kg
	20	11	19	2 551	426	982	st
Levande djur	6	1	2	32	28	2	st
	50	45	23	3 535	1 120	345	kg
Livsmedel	2	0	0	2	0	0	l
	3	0	1	5	0	282	st
	10	2	3	5 155	20	1 172	l
Övriga varor ^{b)}	2	3	8	1	18	183	kg
	7	2	4	294	35	11	st
Totalt	918	662	508				

a) Av mängden i kilo under 2021 står ett beslag för 14 570 kg. Beslaget gäller teak från Myanmar vilket är förbjudet att importera enligt FLEGT timmerförordning. Beslaget är återlämnat till importör med försäljningsförbud.

b) Omfattar mineraliska och kemiska produkter samt narkotikaprekursorer.

Tabell 50

Stoppade varor efter tullkontroll	Antal avvikelser			Mängd			Enhet
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	
Läkemedel m.m.	401	95	74	10 503	5 446	21 124	kg
Avfall ^{a)}	55	71	47	626 666	1 042 538	596 950	kg
Växter samt produkter av djur och växter, inkl. Cites ^{b)}	21	12	14	85 720	50 343	43 007	kg
	0	0	4	0	0	23	st
Levande djur	7	10	5	34	14	5	st
Livsmedel	95	20	23	370 812	149 139	19 595	kg
Övriga varor ^{c)}	128	40	35	196 059	191 355	100 770	kg
Totalt	707	248	202				

a) Endast export.

b) Inkluderar avvikelser i kraven på sundhetscertifikat som intygar att sändningen uppfyller krav på att växter, växtprodukter och andra föremål inte för med sig otillåtna växtskadegörare.

c) Övriga varor redovisas endast som kg.

är Jordbruksverket som fattar beslut om vad som ska hända med en hund som Tullverket har stoppat: återutförelse, karantän eller avlivning. Att förhindra olovlig införelse av hundar är en viktig uppgift för Tullverket, både för att stävja organiserad brottslighet och för att minska risken för att smittsamma sjukdomar, som till exempel rabies, kommer in i landet.

Under 2023 har Tullverket stoppat 326 hundar jämfört med 2022 när 552 hundar stoppades. Antalet hundar som stoppades ökade markant under pandemin och i samband med att många människor kom till Sverige från Ukraina i och med den ryska invasionen. Tullverket har dock uppmärksammat ett nytt modus i och med att dräktiga tikar har stoppats. Det styrker misstanken om att det numera i Sverige finns valpfabriker, där säljaren ska kunna visa upp både tik och valp för köparen. Under 2023 dömdes två personer till fängelse för grova brott till följd av försäljning av insmugglade hundar från Polen där hundar sålts som födda i Sverige⁷. Tullverket har sedan ökningen av insmugglade hundar hösten 2020 haft en nära samverkan med Jordbruksverket, distriktsveterinärerna samt flera företag och organisationer. Tullverket har via massmedia och sociala medier informerat om faran med att köpa hundar som inte uppfyller införelsebestämmelserna, vilket kan ha haft en viss påverkan på minskningen av stoppade hundar.

Livsmedel

Både mängden beslagtagna livsmedel och antalet beslag har minskat. Däremot har mängden livsmedel som stoppats ökat till 7,9 ton jämfört med 7,6 ton under 2022. Tullverket kan se att en mindre mängd av köttprodukter har stoppats och där kan tv-serien "Gränsbevakarna Sverige" haft en påverkan. Däremot har en större mängd

mejeriprodukter stoppats. Det kan bero på att resenärer försöker föra in produkter som är billigare att köpa i andra länder.

Under en lokal kontrolloperation stoppades både livsmedel som inte deklarerats och som deklarerats på felaktiga varukoder och därmed undandragits från kontroll. Eftersom den svenska ingrediensförteckningen på produkterna inte överensstämde med originalspråket kan detta även vara märkningsbrott enligt livsmedelslagen (2006:804). Varorna omhändertogs och förstördes.

Avfall

Antalet sändningar med avfall som stoppats efter riskbaserade kontroller har sjunkit under 2023 jämfört med 2022 som var ett rekordår. Anledningen till minskningen är att Tullverket inte har kunnat avsätta lika stora resurser för dessa kontroller under 2023 eftersom arbetet med EU-sanktionerna mot Ryssland och Belarus har varit resurskrävande. Under året har Tullverket stoppat exporten av 47 sändningar med sammanlagt 597 ton avfall. Dessutom stoppades 13 sändningar på totalt 225 ton avfall i import- och transitflödena under en insats längs Norgegränsen. Insatsen ingick i Världstullorganisationens (WCO:s) kontrolloperation Demeter IX.

7) Helsingborgs TR dom i mål B6277-21.

Foto: Maria Fäldt

Förtroende och samma villkor

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Tullverket ska tillhandahålla information och god service så att allmänhet och företag har goda förutsättningar för att kunna fatta långsiktiga och hållbara beslut¹.

Allmänhet och företag ska ha förtroende för Tullverket och alla ska ges samma möjligheter och villkor vid kontakter med myndigheten².

Det är viktigt att alla som kommer i kontakt med Tullverket får ett korrekt och gott bemötande. Det råder nolltolerans för all form av diskriminering och kränkande särbehandling, både vad gäller den interna arbetsmiljön i Tullverket och i vårt bemötande av allmänhet och företag. Utgångspunkten är att alla medarbetare agerar enligt den statliga värdegrunden och

andra ramverk. Vi utformar våra arbetsätt nära dem det berör så att vi bäst förebygger risker i vardagen.

Service ska vara en naturlig del i den ordinarie verksamheten och alla medarbetare ska vara trygga i servicerollen vid myndighetsutövning. Vi vill ge service som skapar förutsättningar för allmänhet och företag att göra rätt och följa de regler som gäller vid in- och utförsel av varor.

Viljan att följa lagar och regler genom att exempelvis betala rätt tull, skatt och andra avgifter påverkas positivt av att allmänhet och företag har ett högt förtroende för Tullverket.

Vägledning och attitydpåverkan

Tullverket genomför flera olika kommunikationsinsatser för att öka förutsättningarna för och viljan att göra rätt. Det ska vara enkelt för allmänhet och företag att göra rätt redan vid första kontakten med Tullverket. Kommunikationsinsatserna ska öka kunskapen

1) Förordning (2016:1332) med instruktion för Tullverket.

2) Regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Tullverket.

hos allmänhet och företag och även stärka normer kring efterlevnad av lagar och regler.

Webbplatsen tullverket.se är navet för Tullverkets externa kommunikation. Där ska besökaren ha tillgång till den information, de kontaktmöjligheter och de tjänster som besökaren behöver för att kunna sköta sin tullhantering. Webbplatsen hade drygt tre miljoner besök under 2023. Det är en ökning med drygt 8 procent i jämförelse med 2022. En förklaring till den ökade trafiken är att tv-serien "Gränsbevakarna Sverige" fortsätter att skapa intresse för Tullverkets verksamhet. Genom webbplatsen uppfyller Tullverket de krav som ingår i regeringsuppdraget³ att vara behörig myndighet enligt förordningen om en gemensam digital ingång samt de EU-rättsakter som har beslutats med stöd av förordningen.

Arbetet pågår löpande med att förbättra både presentationen och innehållet på webbplatsen. Under 2023 har informationen om tullvärde setts över och förtydligats. Det pågående arbetet med att översätta hela webbplatsen till engelska för att möta nya krav från EU och behov i samhället har fortsatt under 2023 och bedöms bli färdigt under 2024.

För att få människor att hitta till tullverket.se har vi under året arbetat med sökordskampanjer med annonser i sökmotorer utifrån de vanligaste frågorna till Tullverkets upplysningstjänst Tullsvaret. Det har till exempel handlat om var ett paket befinner sig (hos oss eller hos transportören), vad som gäller när du ska ta med hund eller katt in i Sverige och om näthandel.

Ytterligare en insats för att öka allmänhetens kunskap och kännedom om resebestämmelser är att vi har annonserat i media, både traditionella printannonser och så kallat betalt redaktionellt innehåll. Vi har till exempel annonserat i jakt-tidningar om regler för att ta in vapen i Sverige och i tidningar som riktar sig till djurägare har vi annonserat om införselregler för hund och katt. Ett syfte har också varit att öka kännedomen om våra e-tjänster som finns på respektive område. Sannolikt avlastar detta Tullsvaret och andra delar av verksamheten från enklare frågor från allmänheten.

Arbetet med att utveckla e-tjänster som kan ersätta pappersblanketter har fortsatt under året men inga nya e-tjänster har publicerats. Skälet är att en lösning för elektronisk identifikation ännu inte finns på plats.

Samverkan med näringslivet

För att utvecklingen inom tullområdet ska vara så effektiv som möjligt behöver Tullverket ha väl fungerande former för samråd med näringslivet i flera frågor. Tullverket har valt ett samrådsförfarande med olika former av dialog. Detta stärker också förtroendet för myndigheten och underlättar för oss att planera kommunikationsinsatser som utgår från allmänhetens och näringslivets behov.

Tullverket har under året haft dialogmöten med systemleverantörer, expressaktörer, den externa referensgruppen för flygaktörer och med den externa referensgruppen för implementering av den nya tullkodexen. En ny extern referensgrupp för sjöaktörer har bildats och två möten har genomförts med denna gruppering. Dessutom har ett dialogmöte med flygbolag som ankommer till Sverige med flygförsändelser också genomförts. Under året har också dialogmöten med järnvägsaktörer genomförts med anledning av övergången till transiteringsförfarandet för järnvägstransporter. Vid alla dessa möten diskuterades pågående utvecklingsarbete av nya system och processer samt kommande förändringar för olika aktörer i näringslivet.

Tullverkets digitala nyhetsbrev Tullnytt fick ny design och nytt format under året. Syftet är att utformningen ska bli mer tillgänglig och informationen i utskicken lättare att till sig för mottagarna. Tullverket har under året också arrangerat fem Tullnytt live, direktsända digitala samtal om tullfrågor där deltagarna har möjlighet att ställa frågor.

Intresset för årets tulldagar var mycket stort. Tullverket arrangerar tulldagarna tillsammans med Transportindustriförbundet och handelskamrarna i Stockholm, Göteborg och Malmö. Höstens tulldagar genomfördes på plats i Malmö, Göteborg och Stockholm samt digitalt. Totalt deltog cirka 1 480 personer varav 180 digitalt.

Tullverket erbjuder externa kurser och

3) I2021/02831.

informationsinsatser för företag och näringsliv för att öka kunskapen om tullhantering och öka deras förutsättningar för att göra rätt från början. I utbudet finns både lärarledda kurser, självstudiekurser, webbseminarium och informationsinsatser. Under året har dessa insatser nått över 7 000 personer.

I april publicerades en ny extern kurs, introduktion i tullkunskap. Kursen är en kostnadsfri självstudiekurs för den som behöver en introduktion i tullhantering vid handel med länder utanför EU. Kursen har haft 398 deltagare under året.

Externa informationsinsatser i form av korta webbseminarium har fortsatt att locka många deltagare. Under 2023 har vi haft 12 tillfällen med sammanlagt 686 deltagare.

Tillgänglighet

Tillgängligheten för import- och exportsystemen är viktiga för företagen. Tullverket håller en mycket hög driftsäkerhet över tid. Vid akuta störningar i drift har driftinformation publicerats

snabbt och driftsstoppen har varit kortvariga vilket troligstvis bidragit till att antalet samtal till it-support minskat. En annan orsak till minskningen är att externa användare får bättre hjälp i e-tjänsterna och därför inte har samma behov av att kontakta Tullverket. Däremot har övergången till Tess import vid årsskiftet inneburit en ökning av samtal under slutet av 2023.

Antalet frågor till Tullsvaret har ökat något under 2023 jämfört med 2022. Det som lett till fler frågor är i huvudsak införandet av ny tullhantering för standardtulldeklarationer och EU:s sanktionspaket mot Ryssland och Belarus. Ökningen av samtal skedde framför allt i slutet av året. Samtalslängden per samtal har också ökat vilket speglar att frågorna ofta är komplexa. Väntetiderna har totalt sett minskat under 2023 jämfört med 2022, trots att väntetiderna blev längre i slutet av året.

Vi har kunnat effektivisera samtalshandlingen genom att vi har rekryterat fler medarbetare och samordnat Tullverkets nationella växel och Tullsvaret på ett bättre sätt.

Tabell 51

Tillgänglighet till import- och exportsystem	2021	2022	2023
	99,83%	99,78%	99,87%

Tabell 52

Antal samtal till it-support ^{a)}	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
	7 014	5 246	4 450	-15%

a) Systemet saknar uppgifter om fördelning per kvinnor och män.

Tabell 53

Antal frågor till Tullsvaret ^{a)}	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
E-post	19 731	15 454	18 404	19%
Telefonsamtal	105 958	85 267	83 616	-2%
Totalt	125 689	100 721	102 020	1%

a) Systemet saknar uppgifter om fördelning per kvinnor och män.

Tabell 54

Genomsnittlig väntetid i Tullsvaret (minuter och sekunder)	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 [mm:ss]
	10:35	10:07	08:27	-01:40

Förtroendemätningar

Det finns ett starkt samband mellan mediernas rapportering och medborgarnas kännedom om, och förtroende för, Tullverket. Mediernas intresse för Tullverket var stort under 2023. Det beror på ett medvetet proaktivt pressarbete där ett antal pressaktiviteter om stora händelser har uppmärksammats extra mycket i media. Som exempel kan nämnas den omfattande kokainsmugglingen i Helsingborgs hamn och halvårsstatistik över narkotikabeslagen. Totalt har det publicerats cirka 14 300 artiklar där Tullverket omnämns. Det är en ökning med cirka 2 600 artiklar sedan föregående år. Räckvidden för publiciteten under 2023 var 1,87 miljarder lästillsfällena, vilket är en ökning med cirka 450 miljoner lästillsfällena jämfört med föregående år.

Samhällsutvecklingen med den grova gängkriminaliteten har också bidragit till att intresset för Tullverkets brottsbekämpande uppdrag, befogenheter och resurser har uppmärksammats mer i medierna.

Anseendeindex

Kantar Publics årliga anseendeundersökning mäter allmänhetens tilltro till, och intryck av, svenska myndigheter och varje myndighet bedöms av slumpmässigt utvalda personer via en webbaserad enkät. Resultatet av undersökningen visar på vikten av mediernas rapportering för allmänhetens kännedom om, och förtroende för, Tullverket.

I Kantar Publics undersökning Anseendeindex 2023 fick Tullverket ett index på 44, vilket är det högsta resultatet myndigheten har fått hittills. Snittet bland myndigheter är 37 och ett anseendeindex över 50 är att betrakta som högt. Enligt undersökningen anser allmänheten att Tullverkets styrkor är att vi arbetar för jämställdhet mellan män och kvinnor, vi har duktiga medarbetare och vi är en myndighet man gillar och respekterar. Tullverkets utvecklingsområden är bland annat att visa handlingskraft och vara nyskapande och framtidsinriktade. Anseendeindexet bland kvinnor är högre än män och den skillnaden är större än 2022 men mindre än 2021.

Nöjd kund-index

Tullverket genomför var tredje år en kundnöjdhetsundersökning till företagskunder. Den senaste undersökningen genomfördes 2021. Företagens övergripande nöjdhet med Tullverket (nöjd-kund-index, NKI) har legat på ett värde runt 70 (NKI 74 år 2021; NKI 69 år 2018) vilket får anses vara tillfredsställande. Svarefrekvensen var betydligt lägre 2021 jämfört med 2018 och därför måste resultatet betraktas som osäkert. Nästa mätning kommer att genomföras 2024.

Bemötande

Tullverket har som mål att alla som är i kontakt med Tullverket upplever ett korrekt och gott bemötande. Gott bemötande bidrar till att allmänhet och företag får förtroende för Tullverket.

Tullverket arbetar löpande och medvetet med bemötandefrågor både ur ett internt och externt perspektiv. I våra grundutbildningar lägger vi stort fokus på bemötande, liksom i det dagliga arbetet. För att underlätta implementeringen av den bemötandepolicy som beslutades förra året har vi tagit fram en ny digital utbildning i bemötande samt spelat in ett webbseminarium med diskussionsfrågor som kan användas som underlag vid till exempel arbetsplatsträffar.

Klagomål och skadestånd

Klagomål och skadeståndsärenden uppkommer oftast i samband med Tullverkets arbete med kontroller samt vid ingripanden och utredning av brott. Det är en följd av att det är då vi utövar långtgående befogenheter i kontakt med allmänhet och företag. Antalet inkomna skriftliga klagomåls- och skadeståndsärenden har legat på drygt 200 per år de senaste åren. Sett till det stora antalet kontroller som Tullverket utför varje år är det endast en mycket liten andel av kontrollerna som leder till ett skriftligt klagomål. Detta tyder på att vi i hög grad klarar att ge ett gott bemötande även i integritetskänsliga kontrollsituationer. Verksamheten följer löpande upp bemötandefrågor på bland annat ledningsmöten, arbetsplatsträffar och kompetensutvecklingsdagar samt i samband med enskilda händelser.

Klagomål och synpunkter på hur Tullverket utför sin verksamhet utreds alltid som en konsekvens av förvaltningslagens serviceskyldighet och besvaras skriftligt. När vi utreder skriftliga klagomål och synpunkter på hur Tullverket utför sin verksamhet kan vi dra lärdom av den kritik som är befogad och därmed förbättra vårt arbete. Under 2023 inkom 159 klagomåls- och skadeståndsärenden rörande tullkontroller, främst kontroller av varor som förts in av resenärer, i fordon eller i post- eller kurirförsändelser. 41 ärenden hade en koppling till brottsutredningsarbete och rörde genomförda tvångsmedel som till exempel husrannsakan. Ett fåtal klagomålsärenden har rört Tullverkets hantering i samband med tulldeklarationer.

Klagomål gällande Tullverkets bemötande handlar främst om personer som känner sig kränkta och misstänkliggjorda och där kontrollen inte har lett till att något illegalt påträffats. Under året har drygt hälften av årets inkomna klagomål berört bemötande i någon form. 22

klagomål innehöll också uppgifter om upplevd diskriminering.

En större del av klagomålen gällande bemötande, 49 av 57 ärenden, är kopplade till Tullverkets fysiska kontroller i resandeflödena för flyg, bil, buss, färja och tåg.

Tullverket kan inte längre redovisa någon statistik över klagomåls- och skadeståndsärenden fördelat på kön. Det beror på att Tullverkets hantering av dessa ärenden under åren hanteras genom nytt systemstöd. Tidigare har Tullverket gjort en manuell bedömning av klagandens kön.

Mer allmänna klagomål som framförs till Tullverket hanteras i första hand av Tullverkets kundombudsman (Kuno). Under 2023 tog Kuno emot 44 samtal (70 stycken 2022; 90 stycken 2021). Av dessa var 9 stycken klagomål på bemötande, framför allt vid gränskontroller. 12 samtal handlade om ersättningsanspråk för föremål som skadats eller förlorats i samband med kontroller. Övriga inkomna samtal, 23 stycken, handlar ofta om allmänna frågor om tjänste-

Tabell 55

Anseendeindex	2021	2022	2023
<i>Källa: Kantar Public</i>			
Totalt	40	39	44
– bland kvinnor	48	43	50
– bland män	34	36	40

Tabell 56

Klagomåls- och skadeståndsärenden	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Totalt antal	234	205	210	2%
– varav avseende tullkontroll	160	148	159	7%
– varav andel avseende fysiska kontroller ^{a)}	0,16%	0,16%	0,16%	0 procentenheter

a) Antal fysiska kontroller av resenärer, transportmedel och postpaket. Utfallet 2021 justerat.

Tabell 57

Klagomålsärenden	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Totalt antal	109	94	99	5%
– varav avseende bemötande	50	54	57	6%
– varav andel avseende bemötande	46%	57%	58%	1 procentenhet

mäns befogenheter. Samtal i kategorin övrigt kan också handla om frågor som ligger utanför Tullverkets ansvar och kontroll, till exempel var ett paket befinner sig, försvunnet bagage och bagagehantering eller klagomål på speditörer eller ombud.

När någonting har gått sönder i samband med en tullkontroll lämnas alltid skriftlig information ut om den inträffade skadan och hur kontakt tas med Tullverket för att begära skadestånd. De skadeståndsärenden som kommer in till Tullverket avser vanligen ersättning för skadad eller försvunnen egendom. De ärenden som Tullverket har betalat ut ersättning för har till exempel handlat om skadade dörrar vid husrannsakan, skada i samband med tullkontroll av varor, hävda beslag eller försvunnen egendom. Sammantaget har Tullverket betalat ut 496 564 kronor i ersättning under 2023 vilket är en ökning jämfört med föregående år (162 733 kronor 2022 och 428 087 kronor 2021).

Bemötandemätning

Tullverket har under tidigare år genomfört undersökningar av hur resenärer upplever vårt bemötande och om vi bemöter resenärer olika beroende på kön. Undersökningarna har bestått av iakttagande observationer och uppföljande enkät- eller intervjufrågor till resenärer. Undersökningarna har genomförts av en från Tullverket fristående aktör. Under 2023 har en ny upphandling skett av utförare för bland annat dessa undersökningar. Nästa undersökning kommer att genomföras 2024.

De tidigare årens undersökningar har inte påvisat några större skillnader i hur Tullverket har bemött kvinnor respektive män.

Jämförelser mellan kvinnor och män från kontroll till lagföring

Män är generellt överrepresenterade i brottsstatistiken. Det är därför inte förvånande att andelen män är högre än andelen kvinnor i Tullverkets kontakter med enskilda individer, från kontroller till lagföring. Tullverket följer dock fördelningen och en större förändring skulle kunna tyda på osakliga skillnader som kan behövas analyseras djupare.

Kontroller fördelat på kön

Tullverket har inte system för att kunna dokumentera samtliga utförda fysiska kontroller fördelade på kön och därför görs en manuell mätning under en månad per år för att få en bild av fördelningen av kvinnor respektive män vid våra kontroller. Denna mätning ger oss dock ingen säker bild av fördelningen av kön bland resenärer generellt.

Undersökningen genomfördes i november 2023. Antalet personer som kontrollerades är något lägre än föregående år. Merparten av kontrollerna gjordes mot resenärer som anlänt med flyg, personbil vid landgräns eller färja. I dessa trafikflöden har vi kontrollerat något fler kvinnor jämfört med övriga flöden. Även tidigare år har andelen kvinnor som kontrollerats varit högre bland buss- och flygresenärer jämfört med övriga trafikflöden. Någon närmare analys av utfallet är svår att göra eftersom det är många faktorer som kan påverka. Tullverket styr inte selektering av kontrollobjekt efter kön utan efter riskprofilering. Resultatet ger ingen indikation på osaklig fördelning mellan könen.

Brottsmisstankar fördelat på kön

Fördelningen mellan brottsmisstankar riktade mot kvinnor respektive män i Tullverkets förundersökningar ligger på ungefär samma nivå som föregående år. Könsfördelningen av brottsmisstankarna varierar beroende på i vilket trafikflöde beslagen gjorts. Vi ser en viss ökning av kvinnor som misstänkta under 2023, framför allt inom trafikslagen buss och tåg, men även som mottagare av postförsändelser. Andelarna kvinnor respektive män överensstämmer i princip med fördelningen av andelen kvinnor respektive män som kontrollerats av Tullverket i mätningarna vid fysiska kontroller.

Lagföring fördelat per kön

Den nationella kriminalstatistiken från Brottsförebyggande rådet, Brå, redovisar fördelningen av beslut om lagföring från tullåklagare totalt samt fördelat per kvinnor och män. Statistiken för 2023 är inte tillgänglig förrän i maj 2024. Under 2022 fattade tullåklagare 1 263 beslut om lagföring. 10 procent av de lagförda var

Tabell 58

Kontroller per trafikflöde Resenärer	2021			2022			2023 ^{a)}		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Buss vid landgräns	34%	66%	438	30%	70%	360	27%	73%	147
Flyg	27%	73%	1 907	29%	71%	1 751	34%	66%	1 833
Färja	15%	85%	519	22%	78%	427	22%	78%	322
Personbil vid landgräns	17%	83%	1 548	16%	84%	980	14%	86%	702
Personbil vid färja	13%	87%	1 163	16%	84%	1 308	14%	86%	1 138
Buss vid färja	21%	79%	77	23%	77%	118	24%	76%	51
Tåg	21%	79%	284	19%	81%	151	21%	79%	160
Total fördelning	21%	79%	5 936	22%	78%	5 095	24%	76%	4 353

a) Punktmätning gjord under november, personer över 15 år.

Tabell 59

Resenärer	2021		2022		2023 ^{a)}	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Buss	13%	87%	18%	82%	24%	76%
Flyg	19%	81%	17%	83%	17%	83%
Personbil	9%	91%	9%	91%	8%	92%
Färja	23%	77%	17%	83%	16%	84%
Persontåg	12%	88%	13%	87%	16%	84%
Post	21%	79%	21%	79%	24%	76%
Övrigt	25%	75%	9%	91%	15%	85%
Total fördelning	21%	79%	16%	84%	19%	81%

a) Antal män respektive kvinnor per inledd förundersökning.

Foto: Mette Ottosson

kvinnor och 90 procent var män, vilket motsvarar fördelningen mellan kvinnor och män över tid. Män är överrepresenterade i den typ av brottslighet Tullverket utreder och Tullverket kan inte se någon osaklighet i skillnaden mellan andel lagförda män och kvinnor även om andelen män här är något högre än andelen män som Tullverket har kontrollerat.

Andelen kvinnor som dömts för grova brott som Tullverket utrett har ökat något men det är väldigt få till antalet och svårt att dra några slutsatser utifrån utfallet.

Vid en jämförelse av fördelningen mellan kvinnor och män som dömts till påföljd för samtliga brott som Tullverket har utrett är

fördelningen ungefär densamma, 10 procent kvinnor och 90 procent män. Totalt har antalet påföljder ökat vilket speglar att hela rättsprocessen tar tid och att de påföljder vi ser 2023 till viss del härrör från beslag och brottsutredningsarbete som skett under 2022. Fördelningen mellan kön varierar något beroende på påföljd. Andelen kvinnor har minskat i flera påföljds-kategorier men andelen kvinnor som har dömts till penningböter har ökat. Dock har det totala antalet utdömda penningböter minskat. Antalet påföljder i form av fängelse och dagsböter har ökat totalt sett. Antalet och andelen kvinnor som har dömts till fängelsestraff har dock minskat.

Tabell 60

Antal lagföringsbeslut av tullåklagare^{a) b)}

Källa: Brå, Sveriges officiella kriminalstatistik

	2020	2021	2022
Totalt	1 155	1 488	1 263
– varav kvinnor	110	163	132
– varav män	1 045	1 325	1 131

a) Med lagföringsbeslut avses fällande domslut i tingsrätten, godkänt strafföreläggande eller åtalsunderlåtelse.

b) Brå:s officiella statistik för 2022 publiceras först efter att denna årsredovisning har lämnats in till regeringen.

Tabell 61

Dömda för grova brott, fördelat per kvinnor och män	2021		2022		2023		Förändring 2022–2023 i procentenheter
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	
Kvinnor	20	9,6%	27	11,3%	31	13,8%	2,5
Män	188	90,4%	211	88,7%	194	86,2%	-2,5
Totalt	208		238		225		

Tabell 62

Påföljder fördelade per kvinnor och män	2021			2022			2023		
	Totalt antal	Andel kvinnor	Andel män	Totalt antal	Andel kvinnor	Andel män	Totalt antal	Andel kvinnor	Andel män
Annan påföljd	287	21%	79%	347	12%	88%	420	10%	90%
Dagsböter	1 142	9%	91%	1 428	9%	91%	1 817	10%	90%
Frikänd	168	27%	73%	114	24%	76%	130	27%	73%
Fängelse	559	12%	88%	372	9%	91%	418	6%	94%
Penningböter	272	14%	86%	205	14%	86%	95	20%	80%
Totalt	2 428	13%	87%	2 466	10%	90%	2 880	10%	90%

Verksamhetsutveckling

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Tullverket ska redovisa de viktigaste verksamhets- och it-utvecklingsinsatserna som har genomförts under året.

Redovisningen ska göras utifrån förväntad nytta, påverkan på myndighetens sätt att utföra sina uppgifter och när effekten förväntas uppstå.

Vidare ska myndigheten redovisa vilka större framtida utmaningar som har identifierats, men där något utvecklingsarbete ännu inte inletts. Tullverket ska även redovisa de effekter som uppkommit under året som härrör från verksamhetsutveckling som genomförts under året eller tidigare¹.

Viktigaste verksamhets- och it-utvecklingsinsatserna

Implementering av ny tullkodex inom EU

Nya Tullkodexen är en EU-gemensam lagstiftning som antogs hösten 2013 och implementeras i medlemsländerna under åren 2016–2025. Det utvecklingsarbete som krävs för att uppfylla tullkodexen omhändertar Tullverket inom ramen för programmet Elektronisk tull (ET). Dessa förändringar kommer också att öka Tullverkets möjligheter att effektivare fullgöra sitt uppdrag att kontrollera varuflödet. Det innebär även att näringslivet får en mer digitaliserad, harmoniserad och effektiv tullhantering.

Arbetet med implementeringen av den nya tullkodexen är omfattande och komplext och står under perioden fram till 2025 för en mycket stor del av Tullverkets utvecklingsinsatser. Det påverkar också flera olika delar av verksamheten.

1) Regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Tullverket.

För att kunna hålla tidpunkterna i lagstiftningen har annat utvecklingsarbete fått prioriteras ner.

- Arbetet med implementering av importkontrollsystemet ICS2 har fortsatt under 2023 med bland annat utökad riskhantering avseende flygflödet. Hela systemlösningen som ska hantera samtliga transportslag ska vara i drift i slutet av 2025. Arbetet är mycket komplext med många berörda externa intressenter.
- Anpassningen till ny importprocess fortsätter enligt plan och under året har lågvärdesändningar och särskilda förfaranden satts i produktion. Näst på tur är förenklad deklaration och kompletterande deklarationer där förberedelserna har pågått under året. Planerad driftsättning är i september 2024. Registrering i deklaratens bokföring ska vara fullt ut implementerad vid utgången av 2024. Arbetet med centraliserad klarering för import har påbörjats under året och det beräknas vara klart i mitten av 2025. När centraliserad klarering är införd kommer det att bli möjligt för en ekonomisk operatör att centralisera sin

tullklarering genom att lämna alla sina tulldeklarationer till en och samma tullmyndighet i EU, oavsett var varorna finns fysiskt när de ska frigöras.

- Arbetet med att förbereda för omläggning av hela exportprocessen har pågått för fullt under året och ska vara klart till utgången av 2024, med undantag för registrering i deklaratens bokföring, anmälan om återexport samt summarisk införseldeklaration som planeras att bli färdigt under 2025.
- Under året har också ett intensivt arbete med en systemförnyelse inom transitområdet pågått. Det ska vara klart i början av 2024.
- Det har pågått ett arbete under året med att lägga grunderna för den digitala hanteringen av anmälan om transportmedels och varors ankomst samt deklaration för tillfällig lagring. Anmälan om varors ankomst för flyg infördes vid utgången av 2023. Därefter följer de övriga delarna och transportslagen under 2024/2025.

Digitalisering av den brottsbekämpande verksamheten

Tullverket och andra brottsbekämpande myndigheter får utökade förmågor och verktyg för att bekämpa den organiserade brottsligheten. Detta påverkar Tullverkets analyskapacitet och ställer nya krav. Mycket arbete läggs på att bereda inhämtad information så att den kan struktureras och analyseras. Det är viktigt att det inte går för lång tid från det att material hämtas in tills dess att slutsatser kan lämnas. Därför måste Tullverket kontinuerligt arbeta med att stärka den digitala förmågan till teknisk bevis-säkring samt stärka förmågan att analysera de informationsmängder som når myndigheten. Det är avgörande för förmågan att beivra brott.

Tullverkets arbete för att digitalisera den brottsbekämpande verksamheten samlas i programmet Digital brottshantering. Målet är att Tullverkets it-stöd ska leva upp till åtagandena i det myndighetsgemensamma arbetet Rättsväsendets digitalisering (RD). Syftet med RD är att uppgifter kan utbytas digitalt mellan myndigheter vilket ger en effektivare handläggning och ökad kvalitet.

Under året har Tullverket fortsatt att utveckla det nya systemstödet för brottsutredning, Bus, med integrationer mot Åklagarmyndighetens och Polismyndighetens system. Systemet är också integrerat med Brottsförebyggande rådet vilket ger ett betydligt bättre statistikunderlag än tidigare. Systemet kommer att utvecklas vidare framöver, dels med gränssnitt för att hantera delar i brottsprocessen som i dag hanteras i andra system, dels fler integrationer med andra myndigheter men också fortsatt anpassning till ändringar i lagstiftningen.

Uppbörd och garantier

Under året har arbetet fortsatt med att utveckla Tullverkets verksamhetsstöd för hantering av uppbörd. De kritiska delarna av Tullverkets uppbördsreskontra, Ture, kommer att vara införda runt årsskiftet 2024–2025 när det nuvarande tulldatasystemet TDS ska vara avvecklat. Arbetet med att ta fram och införa en ny uppbördsreskontra kommer att fortsätta även efter 2024 för att uppnå de effekter som Tullverket eftersträvar.

Tullverket ska löpande redovisa och betala tullmedel till EU-kommissionen och under 2023 har Tullverket driftsatt den del av Ture som omhändertar redovisningen till EU (EU-reskontran). Tidigare har Tullverkets handläggning bestått av mycket manuell handläggning. Nu har denna handläggning automatiserats i hög utsträckning och det har lett till stora tidsvinster. Arbete som tidigare i genomsnitt tog tre arbetsdagar har ersatts med ett fåtal knapptryckningar. Den tid som lades på att manuellt räkna ut vilka belopp som ska redovisas och betalas till EU kan nu användas till andra kontroller.

Under 2021 driftsattes ett system och en ny e-tjänst för hantering av företagens garantier inom uppbördsverksamheten. Det underlättar företagets hantering av garantier och Tullverkets övervakning.

En verksamhetsförändring med stöd av nya uppbörds- och garantisystem medför att Tullverket kan hantera garantier enligt kraven i EU:s gemensamma tullagstiftning vid övergång till fri omsättning. Detta ska även minska riskerna för fel i redovisningen till EU, kostnaderna för administrativa misstag och de genomsnittliga ledtiderna i inrivningsprocessen.

Byte och modernisering av verksdiarium

Tullverket byter sedan flera år successivt system för verksdiarium. Syftet är att få en effektivare och digitaliserad ärendehantering som är rätts-säker och enhetlig, där Tullverket uppfyller lagkraven på hantering av personuppgifter. Under 2023 har handläggning och diarieföring av Tullverkets personalärenden och ärenden som är relaterade till processen Hantera juridik flyttats till Tullverkets nya diarium. Arbetet med ärenden kopplade till klareringsverksamheten har fortsatt.

Av totalt 23 ärendetyper har 9 flyttats till det nya diarium. Ärenden registrerade i det nya diariumet stod i november månad för 84 procent av det totala antalet registrerade ärenden. Tullverkets samtliga ärendetyper beräknas vara överflyttade i slutet av 2025.

För varje ärendetyp som hanteras enligt det nya arbetssätt som systemet medför ser vi betydande effekter i verksamheten. Handläggningstiderna har kortats och

hanteringen sker på ett mer enhetligt och transparent sätt vilket även underlättar prioriteringar och möjliggör ett flexibelt användande av tillgängliga resurser.

Tullverkets arbete med att digitalisera de blanketter som ofta är starten på ett ärende, har fortsatt under 2023.

Införande av e-arkiv

Tullverket inför ett e-arkiv för att bevara och tillgängliggöra digital information över tid utifrån arkivförfattningar, EU:s dataskyddsförordning (GDPR), registerlagstiftning och verksamhetsbehov. I vissa fall är e-arkiv en förutsättning för att kunna avveckla äldre system.

Basplattan för systemet eArkiv har varit i drift sedan december 2018 och anslutning av cirka 30 verksamhetssystem och informationsmängderna i dem till eArkiv sker successivt. Under 2023 har tre anslutningar genomförts. Det pågår en utredning om behovet av digital arkivering av information som har mycket högt skyddsvärde (MHS).

Tullverkets val av lösning för eArkiv, Open source, har väckt stort intresse hos andra myndigheter. Flera andra myndigheter, bland annat Polismyndigheten och Försäkringskassan, arbetar vidare med den lösning Tullverket har valt. Det innebär att vi kan samverka och hitta lämpliga samarbetsområden och lösningar som kan effektivisera arbetet inom respektive myndighet.

Större framtida utmaningar

För Tullverket innebär den ökande digitaliseringen bland annat ett ökat behov av systemutveckling och nya leverantörsavtal. Det ställer även krav på att öka förmågan i säkerhetsarbetet vilket i sin tur leder till ökade kostnader.

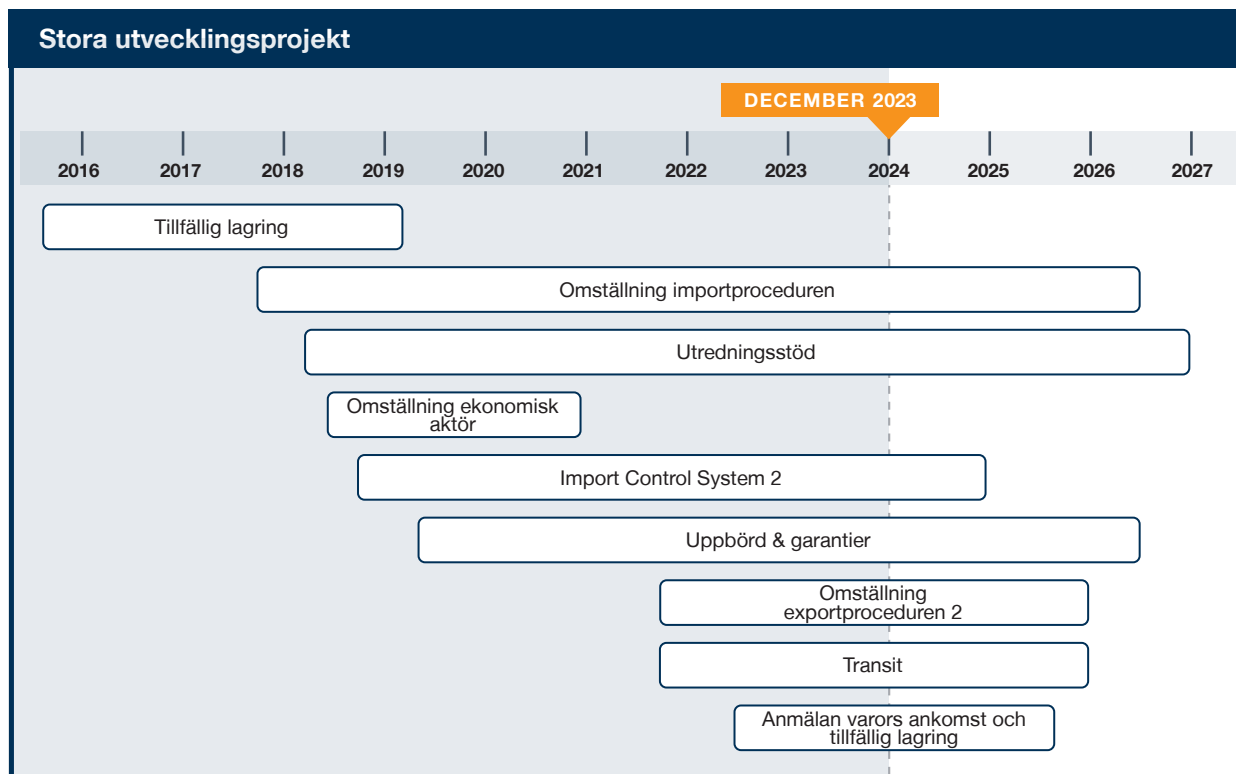
I maj 2023 presenterade EU-kommissionen ett stort lagstiftningsförslag som ska reformera tullunionen, det så kallade reformpaketet. Kommissionen föreslår en ny förordning som innehåller både en förändrad tullkodex och bestämmelser om en EU-tullmyndighet. Förslaget kretsar kring två nya nyckelfunktioner där EU-tullmyndigheten är den ena. Den andra är ett EU-tulldatanav som ska ta hand om allt uppgifts-

lämnande och informationsutbyte. Det ska ge förenklingar för näringslivet genom att uppgifter bara ska behöva lämnas eller göras tillgängliga en gång till tulldatanavet. Enligt förslaget ska EU-tulldatanavet införas stegvis under åren 2032–2037. Navet ska med tiden integrera och ersätta den befintliga infrastrukturen för tull-it. Tullverket har konstaterat att en lång övergångsperiod kommer kräva parallell drift av it-system och innebära särskild it-utveckling för att tillgodose tullformalitetserna. En sådan it-utveckling kan antas vara komplex och kostsam.

Genomförandet av tullkodex har varit högsta prioritet under året och kommer så vara även de närmaste åren. Detta innebär att hårda prioriteringar krävs inom andra områden. De historiskt höga nivåerna för systemutveckling som Tullverket för närvarande befinner sig på behöver därmed behållas under överskådlig tid för att nå en bättre balans mellan behov och vad som kan genomföras.

Inom den brottsutredande verksamheten har Tullverket behov av viktiga teknikinvesteringar för att upprätthålla en effektiv samverkan med Polismyndigheten som har inlett ett omfattande tekniklyft. Tullverket kommer framöver att behöva stärka analysförmågan och då särskilt förmågan att analysera stora mängder data. Det är nödvändigt för att kunna hantera den stora ökningen av tulldeklarationer med utökade informationsmängder och för att säkerställa en korrekt uppbörd.

Tullverket har under 2023 påbörjat ett arbete med att effektivisera utvecklings- och digitaliseringsarbetet ytterligare. Förändringarna innebär att Tullverket övergår till en agil utvecklingsmodell där syftet är att kontinuerligt och snabbare skapa leveranser med värde till verksamheten. Utifrån en tydlig gemensam målbild för vad myndigheten vill uppnå etableras en mer långsiktig och tydlig struktur för hur myndighetens olika delar gemensamt arbetar med digitaliseringsfrågor.

Regeringsuppdrag avseende genomförande av EU-rättsakter

Tullverket deltar i regeringens uppdrag² till Polismyndigheten att samordna genomförandet av EU:s interoperabilitetsförordningar. Fokus för Tullverkets arbete inom interoperabilitet är brottsbekämpningsperspektivet. Uppdraget kommer att förlängas till 2027 på grund av förseningar med leveranser av it-systemen. Genom en överenskommelse mellan Polismyndigheten och Tullverket, har Tullverket fått åtkomst till Schengen Information System (SIS). Tullverket har behov av ytterligare överenskommelser med Polismyndigheten för att Tullverket ska kunna koppla upp mot relevanta systemkomponenter.

Tullverket deltar i regeringens uppdrag³ till Transportstyrelsen att analysera och följa upp det så kallade mobilitetspaketets genomförande i Sverige. Mobilitetspaketet omfattar tre EU-rättsakter som gäller villkoren för företag och förare inom vägtransportområdet och omfattar en mängd nya krav på branschaktörer samt utökat ansvar för myndigheter. Uppdraget ska slutredovisas i mars 2024.

Regeringen har gett Transportstyrelsen i uppdrag⁴ att utreda frågan mot bakgrund av de EU-gemensamma regelverken för drönare och koncept för nya digitala tjänster för drönare (U-space) som började tillämpas den 31 december 2020 respektive den 26 januari 2023. På Transportstyrelsens begäran har Tullverket utsett en kontaktperson för uppdraget. Uppdraget ska redovisas den 30 augusti 2024.

Investeringsbudget

Tullverket redovisar större verksamhetsinvesteringar som överstiger 20 miljoner kronor fram till 2023, inklusive övriga kostnader av Tullverkets hela utvecklingsportfölj.

Avvikelserna i investeringsbudgeten beror på följande:

- Verksamhetsinvesteringen gällande omställning av importproceduren hade en högre budget för 2023. Under året tappades

resurser som har tagit tid att ersätta. Detta har dock genom olika åtgärder levererats enligt plan.

- Under Övrigt (<20 000 tkr) hade portföljen planerat för upphandling av ett nytt HR-system under 2023. I avvaktan på beslut från finansdepartementet om utträde från Statens Servicecenter (SSC) blev tidplanen framskjuten och planeras istället 2024.
- Övriga avvikelser mellan budget och utfall bedöms som mindre betydande.

Extern medfinansiering

EU:s nya finansiella instrument för inköp av tullkontrollutrustning ger Tullverket och andra tullmyndigheter i EU möjlighet att söka medel för inköp av olika typer av utrustning. Det gäller utrustning för tullkontroll vid gränsövergångar och för inköp av analysinstrument till laboratorium. Under det första arbetsprogrammet 2021–2022 ansökte och fick Tullverket stödbidrag (80 procent) för inköp av två mobila skannrar för placering i Svinesund respektive Gävle, samt för två instrument till Tullverkets laboratorium.

Laboratoriets nya instrument köptes in under 2023 och har ökat laboratoriets förmåga att analysera fler typer av varor och effektiviserat analystiderna. Tillförseln av en mobil skanner vid landgränsen till Norge och en mobil skanner vid nordöstra sjögränsen kommer att effektivisera kontrollarbetet i landets norra delar. Stödbidraget för skannrarna uppgår till cirka 38 432 000 kronor och för instrumenten till cirka 400 000 kronor.

Under 2022 ansökte Tullverket också om, och fick, stödbidrag (75 procent) från Fonden för EU:s inre säkerhet för inköp av tre indikeringsfordon för kemiska, biologiska, radioaktiva och nukleära ämnen samt explosiver, CBRNE, som ska ersätta befintliga fordon som har blivit föråldrade. Stödbidraget uppgår till cirka 12 747 000 kronor och gäller till och med den 30 september 2025.

Tullverket ansökte 2022 om, och fick, driftstöd (100 procent) från Fonden för EU:s inre säkerhet för Tullverkets utstationerade i Berlin (Nordic Liaison Officer) och på Europol. Driftstödet uppgår till nästan 8 000 000 kronor och gäller till och med den 31 december 2025.

2) Ju2019/02044.

3) I2022/00693.

4) LI2023/02917.

Tabell 63

Investeringsbudget per objekt ^{a)} (tkr)	Totalt	Ack. utfall	2022 Budget	2022 Utfall	2023 Budget	2023 Utfall
Verksamhetsinvesteringar per objekt						
Anmälan Varors Ankomst och Tillfällig lagring	94 817	57 491	10 333	2 887	8 156	9 084
Omställning av importproceduren	221 262	66 253	28 451	28 911	35 997	25 020
Omställning ekonomisk aktör	33 764	33 764	0	0	0	0
ICS 2	57 249	24 147	10 492	12 016	13 697	13 866
Omställning exportproceduren	128 687	1 776	30 380	18 943	29 953	28 276
Transit (inkl. NCTS)	53 630	0	9 254	9 547	15 140	14 439
Utredningsstöd	207 349	72 981	18 755	19 430	28 553	27 716
Uppbörd och garantier	84 410	16 916	12 691	10 058	16 470	18 860
Övrigt (<20 000 tkr)	290 730	Ej tillämpligt	38 023	27 584	43 486	35 634
Fordon	126 959	Ej tillämpligt	23 000	16 341	30 000	20 187
Förändringar av lokaler	177 172	Ej tillämpligt	46 000	14 014	61 800	55 417
IT-investeringar (immateriella och materiella)	252 464	Ej tillämpligt	42 160	37 411	56 285	51 703
Övriga materiella anläggningstillgångar ^{b)}	212 867	Ej tillämpligt	14 630	22 178	27 345	25 463
Summa utgifter för investeringar	1 941 360	273 328	284 169	219 320	366 883	325 664
Finansiering						
Lån i Riksgäldskontoret ^{b) c)}	1 440 732	67 044	250 390	174 952	309 862	275 750
Bidrag ^{b) d)}	14 929	14 929	0	4 540	0	3 692
Anslag ^{b)}	485 699	191 355	33 779	39 827	57 021	46 222
Summa finansiering	1 941 360	273 328	284 169	219 320	366 883	325 664

a) Totalen och ackumulerat utfall är hämtat från regleringsbrevet och har inte justerats för eventuella skillnader mellan budget 2022 och utfall 2022 eller budget 2023 och utfall 2023.

b) Beloppen är ändrade efter årsredovisningen 2022 för att vara jämförbara med hur utfall 2023 redovisas i tabellen.

c) Årets anskaffningar.

d) Årets anskaffningar, externt finansierade investeringar.

Beredskapsarbetet

Tullverkets beredskapsarbete har under 2023 främst fokuserat på områdena krisberedskap, kontinuitetsplanering, ledningsförmåga i kris samt övning. Myndigheten har arbetat för att utveckla ett än mer strukturerat arbetssätt inom dessa beredskapsområden.

Under året har ett stort arbete genomförts i myndighetens kontinuitetshantering. Inom alla operativa avdelningar har ett prioriterat arbete, under ledning och stöd av beredskapsfunktionen, bedrivits för att identifiera samhällsviktig verksamhet och för att säkerställa att det finns uppdaterade kontinuitetsplaner inom dessa verksamheter. Arbetet har följt en gemensam metod för genomförande och dokumentation. De operativa avdelningarna har ansvar för att omhänderta resultatet och fastställa nya kontinuitetsplaner och vidta konkreta åtgärder för att bättre kunna stå emot oväntade störningar

för de verksamheter som har identifierats som samhällsviktiga. Avdelningarnas fortsatta arbete kommer att följas upp i samband med tertial-uppföljningar under 2024.

Tullverket har under 2023 även utvecklat krisledningsorganisationen för att kunna möta kriser inom hela det område som kallas civil beredskap. En förändring i Tullverkets arbetsordning har genomförts för att förbättra myndighetens ledningsförmåga vid fredstida krissituationer och en ny handledning för en sådan ledningsfunktion har implementerats. Ledningsförmågan har övats och myndigheten har även upphandlat stabsmetodikutbildning som på ett bredare sätt ska öka förmågan.

Tullverket ingår i beredskapssektorn "ordning och säkerhet" och har under året deltagit vid såväl chefsmöten och handläggarmöten som i löpande verksamhet, och har därigenom bidragit till sektorns utveckling.

Tullverket lämnade svar på på bedömning av förmåga i enlighet med regeringens anvisningar för det civila försvaret under försvarsperioden 2021–2025⁵ den 25 september 2023.

Säkerhet

Tullverkets arbete inom säkerhetsområdet har intensifierats under 2023. Dels på grund av det försämrade säkerhetsläget, dels kopplat till den ökade problematiken med infiltration och otillåten påverkan.

Arbetet med Tullverkets säkerhetsskyddsanalys har slutförts och analysen är fastställd av generaltulldirektören i juni 2023. Arbetet med den efterföljande säkerhetsskyddsplanen pågår och kommer att fortlöpa under 2024.

Under året har även ett generellt arbete med att se över styrdokument och stödande dokument påbörjats. I april fattades beslut om en ny säkerhetspolicy. I säkerhetspolicyen framgår det att Tullverket ska arbeta med långsiktiga

mål och skapa högt säkerhetsmedvetande och integrera säkerhetsarbetet i arbetsvardagen. Det ska finnas en balans i säkerhetsinsatserna som bland annat förhåller sig till aktuell hotbild och att myndigheten ska ha robusthet i syfte att tidigt kunna förhindra, upptäcka och begränsa påverkansförsök och angrepp.

Inom området medarbetarskydd har arbete med framtagande av styrdokument och stödande dokument slutförts och de beslutades i början av 2024.

Informationssäkerhet

Förvaltning av ledningssystemet för informationssäkerhet har fortlöpt under året med integration av verksamhetsskydd och säkerhetsskydd i styrdokument och stödande dokument. Informationssäkerhets- och dataskyddskoordinatorerna kan nu anses vara etablerade i sina roller och utgör en viktig del av Tullverkets förmåga att arbeta med informations-säkerhetsfrågor.

5) Fö2023/00751.

Fysisk säkerhet

Flera aktiviteter som har varit kopplade till skydd av egendom har genomförts under året. Bland annat har en upphandling av ett nationellt sexårigt avtal för bevaknings- och larmcentral-tjänster slutförts och avtal har tecknats. Detta avtal innefattar såväl fast, som ronderande bevakning, personsäkerhetstjänster samt larmmottagning med åtgärd och implementering pågår nationellt.

Personalsäkerhet

Under året har arbetet fortlöpt med att omhänderta åtgärderna från internrevisionens granskning av infiltration och otillåten påverkan. Arbetet kommer att slutföras under 2024. Registerkontrollhanteringen samt bakgrunds-kontroller har fullt ut centraliserats till säkerhetsstaben och upphandling av systemstöd för denna administration är påbörjad.

Medarbetarskydd

Under året har vi fortsatt arbetet med att ta fram styrdokument och stödande material för att förbättra strukturen för arbetet med medarbetarskydd. Förmågan att följa upp och fånga upp medarbetare som utsatts för påverkan har förbättrats genom ökade möjligheter att kontinuerligt följa inrapportering av arbetsmiljö-avvikelse. Även fler områden, som säkerhet vid utlandstjänstgöring, tjänsteresor och konferenser täcks in i medarbetarskyddet. Vi har under året haft kontakt med andra myndigheter för att diskutera hur de arbetar med frågor kring resesäkerhet.

Signalskydd

Under året rekryterades en signalskyddschef som tillträdde sin befattning under december månad. Arbetet med att utöka myndighetens förutsättningar för säker hantering och kommunikation av information har fortlöpt under året.

Internutredning och visselblåsning

Flera anonyma ärenden med information har inkommit till Tullverkets visselblåsar-funktion, men enbart ett fåtal av dessa har

bedömts uppfylla kriteriet om allmänintresse enligt visselblåsarlagstiftningen. Ett ärende från 2022 avslutades i början av 2023, där bedömningen var att inget oegentligt skett. Även om information om en oegentlighet inte bedöms uppfylla kriterierna för visselblåsning så kan dessa ändå utredas inom interna utredningsgruppen.

Hållbarhet och miljö

Under 2023 har Tullverket arbetat med ett uppdrag för att stärka vårt systematiska hållbarhetsarbete. Uppdraget har genomförts med hållbarhetspolicyn som utgångspunkt bland annat med en ambition om att stärka hållbar upphandling. I uppdraget har Tullverket tagit fram en hållbarhetsutredning som visualiserar kopplingarna mellan Tullverkets uppdrag och verksamhet och målen i Agenda 2030 och till ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

Tullverket har i vår verksamhet bidragit till miljömässig hållbarhet. Tullverkets samverkan med andra myndigheter för genomförande av gränskontroller finns inom ett flertal restriktionsområden kopplat till miljömässig hållbarhet, bland annat avfall, artskydd (Cites), kemiska produkter och livsmedel.

Tullverkets systematiska miljöarbete består bland annat av att minska vår klimatpåverkan, förbättra vår avfallshantering och minska energi-användningen.

Tullverket har haft fem miljömål för perioden 2021–2023. Resultatet från åtgärdsarbetet visar bland annat att:

1. Tullverkets koldioxidutsläpp ska vid slutet av år 2023 ha minskat med tolv procent i jämförelse med utfallet 2019.

Mätt per årsarbetskraft har Tullverket minskat myndighetens koldioxidutsläpp från resor och energianvändning med 17 procent.

2. Tullverket ska vid slutet av år 2023 ha implementerat en hållbar avfallshantering som utgår från EU:s avfallshierarki.

Tullverket har tagit fram ett åtgärds paket som under perioden 2024–2026 kommer att bidra till minskade avfallsmängder, högre grad av återbruk och återanvändning och stärka vår hantering av farligt avfall.

3. Tullverket ska under perioden 2021–2023 teckna minst tre kommersiella avtal som innehåller kriterier som gynnar cirkulär ekonomi.

Tullverket har upphandlat och tecknat kommersiella avtal som gynnar en mer cirkulär ekonomi. Bland annat har vi tecknat avtal med extern part om återanvändning och återvinning av uttjänt elektronik.

4. Tullverket ska under perioden 2021–2023 följa upp minst tre tecknade kommersiella avtal avseende ställda miljömässiga, sociala respektive ekonomiska hållbarhetskrav.

Tullverket har påbörjat ett arbete med att särskilt följa upp ställda hållbarhetskrav i de avtalsvillkor som ligger till grund för myndighetens samarbeten med leverantörer. Här ingår uppföljning av avtalsvillkor som har bäring på miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet.

5. Tullverket ska före utgången av år 2023 ha ökat kunskapen om restriktionsbelagda varor som utgör hot mot vår miljö och säkerställt myndighetens förmåga att övervaka och kontrollera in- och utförsel av otillåtna och farliga varor.

Tullverket genomför kontinuerligt insatser för att kontrollera restriktionsvaror som har betydelse för miljön. Arbetet genomförs ofta i samverkan med andra myndigheter, till exempel Marknadskontrollmyndigheterna, Jordbruksverket och länsstyrelserna. Dessutom har uppbördsavdelningen genomfört en informationsinsats om gränsöverskridande avfallstransporter och andra miljörestriktioner.

Tullverket har en miljölagförteckning som speglar de bindande krav inom miljöområdet som berör Tullverkets verksamhet. Under 2023 har Tullverket kontrollerat att vi följer EU:s förordning om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier⁶ så att inga otillåtna kemikalier används i Tullverkets laboratorium.

6) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr.1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier.

Under 2023 visar Tullverkets miljöutredning att Tullverket även fortsättningsvis behöver fokusera insatser inom miljöområdet på avfallshantering, kemikalieanvändning, energianvändning, transporter och vattenanvändning. Tullkriminalavdelningen har dessutom genomfört ett miljöuppdrag för att stärka miljöperspektivet i Tullverkets beslagshantering, laboratoriet och inom bevis- och spårsäkring.

En ny mötes- och resepolicy gäller från och med den 2 oktober 2023⁷. Policyn slår fast att resor ska ha så låg miljö- och klimatpåverkan som möjligt. Policyn gäller för alla medarbetare i Tullverket och för uppdragstagare där Tullverket står som betalare av möten och resor. Under 2023 beslutades det även om ett nytt långsiktigt klimatmål för tjänsteresor. Målet uttrycker en ambition om att till och med 2029 minska koldioxidutsläppen förenade med tjänsteresor med 60 procent i jämförelse med basåret 2019. Samtliga avdelningar i Tullverket har tagit fram åtgärder som ska bidra till måluppfyllelsen.

Tullverket har deltagit i regeringens uppdrag⁸ till Energimyndigheten om energibesparing i statlig förvaltning. Tullverket redovisade de åtgärder som vidtagits för att minska elanvändningen och minska effektopparna under vintern 2022/2023. I likhet med många av de övriga 197 myndigheter som deltog i uppdraget, har Tullverket sett över möjliga åtgärder i samverkan med fastighetsägarna. Inom Tullverkets lokaler genomfördes bland annat åtgärder avseende belysning och möblering samt byte av it-utrustning.

7) STY 2023-259.

8) Fi2022/02571.

Kompetensförsörjning

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Tullverket ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att främja god hälsa vid myndigheten. Av redovisningen ska framgå vilken effekt de vidtagna åtgärderna haft på sjukfrånvaron¹.

Anställda

Tullverket fortsätter att växa och vi har under året anställt 257 nya kollegor. Flest rekryteringar, 109 stycken, har gjorts till kontrollavdelningen. Vi har också anställt många till it-avdelningen samt revisorer och brottsutredare. Detta innebär att Tullverket vid årets slut är 2 572 anställda, vilket är 115 fler än förra året. Av de vi anställt de senaste två åren till verksamheter som kräver intern tullutbildning har cirka 130 medarbetare nu blivit klara med sin grundutbildning och kan därmed nu arbeta inom kontrollavdelningen och uppborndsavdelningen.

1) Regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Tullverket.

Personalomsättningen är fortsatt låg, 6,6 procent (7,4 procent 2022), jämfört med staten i övrigt där genomsnittet ligger på 11,8 procent². Under året avslutade 161 personer sin anställning³ (76 kvinnor och 85 män). Av de var 38 pensionsavgångar varav 17 kvinnor och 21 män.

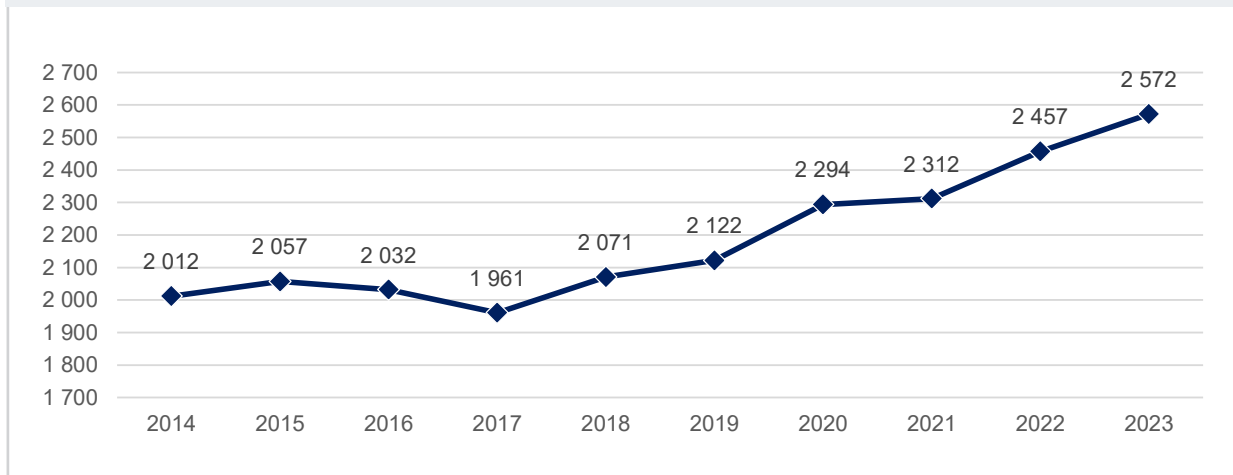
Könsfördelningen på Tullverket är på övergripande nivå jämn, 49 procent av de anställda är män och 51 procent är kvinnor. Mest jämnt är det inom tullkriminalavdelningen där 50 procent är kvinnor. Även inom kontrollavdelningen, underrättelseavdelningen och administrationsavdelningen är det en jämn fördelning med 48 procent kvinnor, liksom i säkerhetsstaben där 46 procent är män. Männen är underrepresenterade inom följande avdelningar (andel män inom parentes): rättsavdelningen (21 procent), verksamhetsstaben (25 procent), kommunikationsavdelningen (29

2) Personalomsättningen får vi fram genom att dela antalet avgångar med genomsnittligt antal anställda under de senaste två åren.

3) Exklusive visstidsanställningar.

Diagram 14

Antal anställda

Tabell 65

Chefer i Tullverket	2021	2022	2023
Totalt	238	239	247
– andel kvinnor i procent	44,1%	45,6%	45,7%
– andel män i procent	55,9%	54,4%	54,3%

Foto: Anders Svensson

procent) och uppbördsavdelningen (36 procent). Däremot är kvinnorna underrepresenterade inom it-avdelningen där 36 procent är kvinnor.

Av de som anställdes till myndigheten under året var 53 procent kvinnor och 47 procent män. Under 2022 var motsvarande siffror 57 procent kvinnor och 43 procent män.

Av Tullverkets chefer är fortsatt 54 procent män och 46 procent kvinnor. Inom kontrollavdelningen, vår största avdelning och med flest antal chefer, är kvinnor fortfarande underrepresenterade, 36 procent. Inom flera avdelningar, till exempel underrättelseavdelningen och it-avdelningen, har könsfördelningen på chefsnivå helt jämnats ut. Det finns inte heller någon avdelning där det underrepresenterade könet blivit färre bland cheferna. Trots detta påverkas inte nivån på totalen eftersom utjämningen i könsfördelningen på chefsnivå främst skett på mindre avdelningar med få chefer och där enskilda rekryteringar får stort genomslag på avdelningens statistik men inte på helheten. Det finns dock en medvetenhet och vilja att eftersträva en mer jämn könsfördelning och som har slagit genom på flera avdelningar.

Medelåldern är 45 år både för män och kvinnor.

Tullverket som arbetsgivare

Att vara en attraktiv arbetsgivare är viktigt både för att behålla befintlig och attrahera ny kompetens. Tullverket lyckas överlag väl med detta då vi har relativt låg personalomsättning och i de flesta fall har vi inte några stora utmaningar i att anställa ny personal.

Under 2023 sökte 17 737 personer jobb hos oss varav 49,4 procent kvinnor. Inom it-området är det dock fortsatt stor konkurrens och utmaningar med att få sökande med rätt kompetens till utlysta tjänster.

Tullverket behåller sin 18:e plats av Sveriges mest attraktiva arbetsgivare enligt Randstad Employer Brand Research som är en undersökning av arbetsgivarvarumärke hos landets 150 största arbetsgivare.

Det är viktigt att arbeta med Tullverkets arbetsgivarvarumärke för att även framöver stå oss väl på en arbetsmarknad där vi bedömer att konkurrensen om arbetskraft kommer att öka. Vi

fortsätter att använda våra sociala kanaler för att berätta om Tullverket som arbetsgivare. Genom sociala medier kan vi, utöver att öka synligheten, också föra en dialog med arbetssökande. När vi fick indikationer på att många som söker till tullaspirantutbildningen inte är medvetna om de fysiska krav vi ställer gjorde vi ett särskilt inlägg i videoformat på Facebook och Instagram om detta. Av alla videor vi har publicerat under året nådde denna flest personer. I samband med rekrytering har vi även genomfört livesändningar med möjlighet att ställa frågor direkt. Under 2023 har ett arbete påbörjats för att synliggöra delar av verksamheten och roller som inte är så välkända externt, bland annat tullkriminalavdelningen. Syftet är att öka attraktionskraften och underlätta framtida nyrekrytering.

För att möta arbetssökande har Tullverket deltagit vid flera rekryteringsmässor i olika delar av landet riktade till olika målgrupper, bland annat inom it. Vi tror också att Tullverkets medverkan i tv-serien "Gränsbevakarna Sverige" har gett en positiv bild av vårt arbetsgivarvarumärke.

Utbildning

Många av våra befattningar kräver att vi först utbildar de nya tjänstemännen vilket gör att vi allra bäst säkerställer kompetensförsörjningen genom kontinuerliga grundutbildningar. Under 2023 har cirka 240 nyanställda deltagit i grundutbildning i någon omfattning. Av dessa har cirka 180 förberetts för arbete inom kontrollavdelningen och cirka 60 för uppbördsavdelningen.

Vid sidan om grundutbildningarna har kompetensutvecklande insatser skett inom flera områden. Situationen i omvärlden och ett ökat fokus på säkerhetsfrågorna är bakgrunden till två breda utbildningsinitiativ under året. Det ena är en ny utbildning i säkerhetsskydd som är obligatorisk för alla som är placerade i säkerhetsklass. Syftet med utbildningen är att alla som arbetar med säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter, eller på annat sätt deltar i säkerhetskänslig verksamhet, ska ha grundläggande kunskap om vad det innebär och om vikten av en korrekt hantering. Det andra är en utbildning i beredskap för alla anställda som också kompletteras med diskussionsmaterial för arbetsplatsträffar. Syftet är att höja medvetenheten om det svenska

civila beredskapssystemet och att Tullverkets medarbetare ska känna sig mentalt och praktiskt förberedda på att hantera oförutsägbara händelser som kan påverka deras verksamhet och yrkesroll.

Under året har myndigheten arbetat med att medvetandegöra riskerna för infiltration och påverkan. Detta har diskuterats på arbetsplats-träffar för att göra medarbetarna medvetna om risker och vad vi själva kan vara observanta på.

Ett initiativ för att hitta nya former för lärande är så kallade temaveckor som introducerades i slutet av året. Tanken är att under en vecka på olika sätt uppmärksamma och öka förståelsen för ett visst ämne. Den första temaveckan handlade om brottsförebyggande arbete.

Ledarskap

Under året har ett initiativ inletts för att utveckla enhetscheferna både som kollektiv och individer. Centralt och nytt genom detta initiativ är ett uppföljningssamtal där viktiga aspekter i leveransen, ledarskapet, arbetsituationen och tankar kring framtiden tas upp tillsammans med överordnad chef. Samtalen berör alla chefsnivåer och inleddes med att generaltulldirektören hade samtal med avdelningscheferna, därefter hade dessa samtal med enhetscheferna. Under nästa år är det enhetschefernas tur att ha motsvarande dialog med sina gruppchefer.

Alla chefer har samlats till konferens där ämnen som strategiska inriktningar, agilt utvecklingsarbete, organiserad brottslighet, informationssäkerhet, god förvaltningskultur och ledarskap fanns på agendan. Cheferna har också kunnat delta vid så kallade chefsbooster som är livesända föreläsningar via Skype riktade till Tullverkets chefer. Föreläsningarna har genomförts på teman som feedback, ledarskap, psykologiskt välbefinnande och om småpratets betydelse.

Värdegrund och statstjänstemannarollen

Tullverkets ambition är att hela tiden arbeta för att uppnå en jämställd arbetsplats där varje medarbetare både förstår och efterlever den statliga värdegrunden. Under året har särskilt cheferna arbetat med att ta fram gemensamma mål för vilken kultur vi ska sträva efter på

myndigheten. Dessa mål hänger väl samman med den statliga värdegrunden. Kunskap och förståelse för statstjänstemannarollen får vi bland annat genom Statskontorets nya webbutbildning "Din roll i staten – gemensamma spelregler", som vi lagt in i vår obligatoriska introduktionsutbildning för nyanställda.

Under året har cheferna haft ett uppdrag om att diskutera jämställdhet med sina grupper utifrån ett gemensamt material för arbetsplats-träffar.

Även i arbetsgivarvarumärket har vi ett fokus på jämställdhet och mångfald i det material som publiceras. Förhoppningen är att det ska bidra till att vi är attraktiva för olika målgrupper.

I övrigt arbetar vi för att förebygga diskriminering och kränkningar genom löpande aktiviteter som exempelvis årliga lönekartläggningar, kompetensbaserad rekrytering och riskanalyser. Vi har också en skyndsam hantering och process när vi får signaler om diskriminering och kränkande särbehandling, och tar uppkomna situationer på allvar.

Praktik i staten

Tullverket har haft en treårig plan för att ta emot nio praktikanter inom ramen för regeringsuppdragen praktik i staten mellan 2021–2023. Praktiken gäller för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga⁴ och nyanlända arbetssökande⁵. Uppdragen rapporterades till Statskontoret den 13 mars 2023.

Under 2023 har vi tagit emot en praktikant i Malmö. Vi ställde två praktikplatser till förfogande men fick bara sökande för att tillsätta en plats. Praktikanten har besökt olika avdelningar inom Tullverket och fått en bred inblick i myndighetens arbete. Vi har även ställt en praktikplats till förfogande i Stockholm men inte fått några sökanden till den. Det innebär att vi inte har lyckats helt med att ta emot praktikanter enligt vår planering under 2023.

4) A2020/02583, redovisat 2023-03-13.

5) Fi2020/04960, redovisat 2023-03-13.

Hållbart arbetsliv

Ett viktigt verktyg i arbetet med ett hållbart arbetsliv är medarbetarenkäten. Under våren genomfördes en medarbetarenkät med utgångspunkt i den sociala och organisatoriska arbetsmiljön. Åttio procent av medarbetarna svarade på undersökningen.

Resultatet i enkäten var positivt inom flera viktiga områden. Det mest framträdande är att många upplever att det finns goda förutsättningar och balans mellan krav och kontroll i arbetet. Samarbetet med kollegor och kunskap om mål och resultat är också några av de styrkor som lyfts fram särskilt i analysen. På den sammanfattande frågan om man är nöjd med sin arbetssituation svarade 7 av 10 att de helt eller till stor del är det. Men undersökningen visar också att vi bland annat behöver fortsätta att utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet med regelbundna möten och samtal mellan chef och medarbetare kring både arbetssituation och långsiktig utveckling. Ett annat område som fick sämre resultat är upplevelsen av samverkan och effektivitet i organisationen.

På övergripande nivå framgår inte några tydliga skillnader på hur män och kvinnor har svarat i medarbetarundersökningen, med undantag av frågan: "Möjligheten att kunna arbeta på flexibel arbetsplats har bidragit till bättre förutsättningar att förena arbetsliv och privatliv", där kvinnor i högre utsträckning svarat att de instämmer.

Under året har fyra ordinarie möten med arbetsmiljökommittén hållits samt ett extrainsatt möte för att diskutera medarbetarenkäten. Antalet rapporterade arbetsmiljöavvikelser under året är något fler än under 2022 och Tullverket har utifrån detta utvecklat arbetet med riskbedömningar och handlingsplaner för att minska risken för olyckor och ohälsa på arbetet. En ny utbildning i arbetsmiljö och hälsa har tagits fram för chefer och skyddsombud.

En trygg och säker arbetsmiljö och arbetssituation är grundläggande förutsättningar för att kunna genomföra vårt uppdrag. Insatser i syfte att förebygga risker för hot och våld har fortgått under året, inom ramen för verksamhetsplanen. Den partsgemensamma analys som ligger till grund för åtgärdsarbetet synliggjorde att det systematiska arbetsmiljöarbetet och efterlevnad

av rutiner och metoder i arbetet är vårt viktigaste skydd i arbetet mot hot och våld.

En utredning har genomförts kring behov och förutsättningar för ytterligare skyddsutrustning i form av kroppsburen kamera, elchockvapen och skjutvapen. Syftet är att stärka skydd och öka trygghet för medarbetare. Regeringen gav i slutet av året Tullverket i uppdrag att se över behovet av utrustning för tulltjänstemän inbegripet eventuell beväpning⁶. Uppdraget redovisades den 15 januari 2024.

Som ett led i det systematiska arbetsmiljöarbetet avseende situationer i operativ verksamhet där det kan uppstå risk för hot och våld har implementering av en nationell modell för riskbedömning påbörjats under året och kommer pågå till och med våren 2024. Syftet med modellen är att få en gemensam lägesbild i det förebyggande arbetet med medarbetarsäkerhet, ge förutsättningar för en förbättrad arbetsmiljö, säkerställa riskmedvetenhet, öka samverkan och ett effektivare arbetssätt.

Ytterligare åtgärder som genomförts under 2023 är säkerställande av riskanalys vid lokaler, kompetenshöjande insatser för ett gott bemötande, förstärkt verbal konflikthantering och arbete med säkra transporter.

Tullverket främjar också ett hållbart arbetsliv genom att erbjuda ett friskvårdsbidrag på 3 000 kronor. Av Tullverkets medarbetare valde 75 procent att använda bidraget, vilket är en ökning med fem procent jämfört med 2022. Medarbetare har också möjlighet att under en timme per vecka ägna sig åt aktiv friskvård på betald arbetstid.

Sjukfrånvaro

Den ökning av sjukfrånvaron som vi såg 2022 vände neråt under 2023 och Tullverket klarar målet om ett sjuktal under 3,3 procent. Vid årets slut ligger sjuktalet på 3,2 procent. Minskningen syns tydligt såväl för kvinnor som för män. Rehabiliteringen vid tre månaders sjukfrånvaro har minskat från 2,25 procent år 2022 till 2,05 procent år 2023. Vi kan konstatera att andelen långtidssjukskrivna har ökat. Åtgärden för att hantera detta är att vi arbetar aktivt med individuella planeringar för återgång till arbetet

6) FI2023/02896.

där så är möjligt. Samtidigt har frisktalet ökat från 71 till 79 vilket innebär att andelen medarbetare som har låg eller ingen sjukfrånvaro har ökat. Denna ökning kan dock dölja viss sjuknärvaro i form av medarbetare med överenskommelse om flexibel arbetsplats som vid lättare sjukdom arbetar hemifrån. Under 2023 har en ny

rehabiliteringsutbildning, riktad till chefer och skyddsombud, implementerats. Den bedöms ha bidragit till den positiva utvecklingen. Genom att följa statistiken och fortsätta arbetet med proaktiva insatser ska Tullverket bibehålla en låg sjukfrånvaro och skapa förutsättningar för ett hållbart arbetsliv.

Tabell 66

Sjukfrånvaro	2021	2022	2023
Kvinnor	3,6	4,5	4,0
Män	2,1	2,9	2,3
Totalt	2,9	3,7	3,2

Tabell 67

Andel långtidssjuka (60 dagar eller mer) ^{a)}	2021	2022	2023
	46,92%	49,88%	55,16%

a) Uppgift om fördelning mellan kvinnor och män saknas.

Diagram 15

Sjukfrånvaro i procent per åldersgrupp

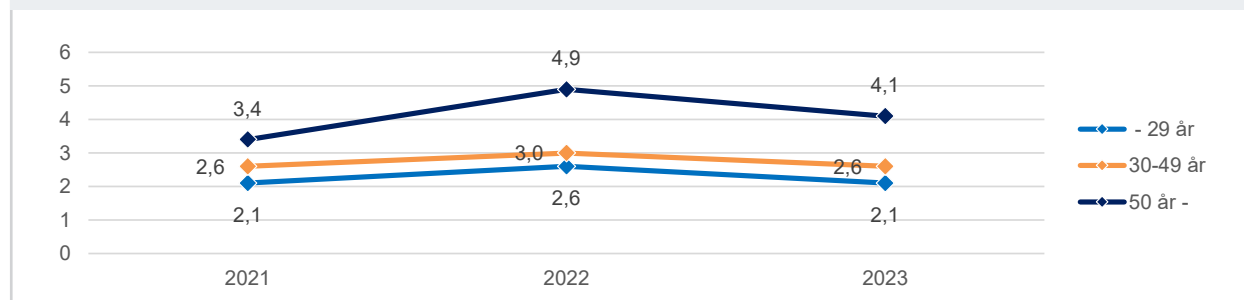
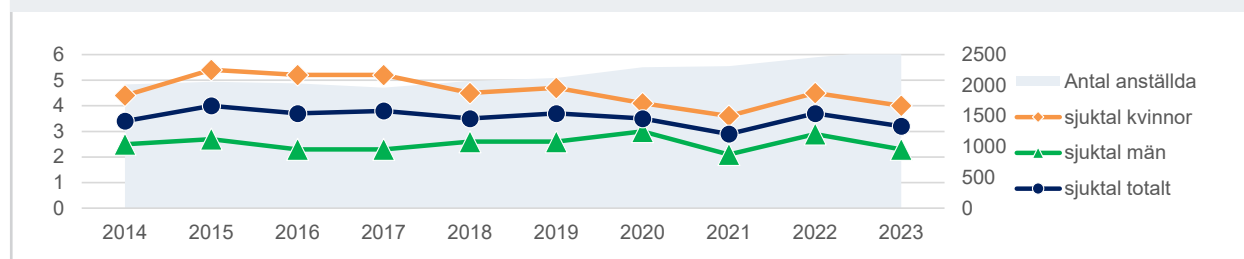

Diagram 16

Sjukfrånvaro i procent, totalt och per kön, antal anställda totalt

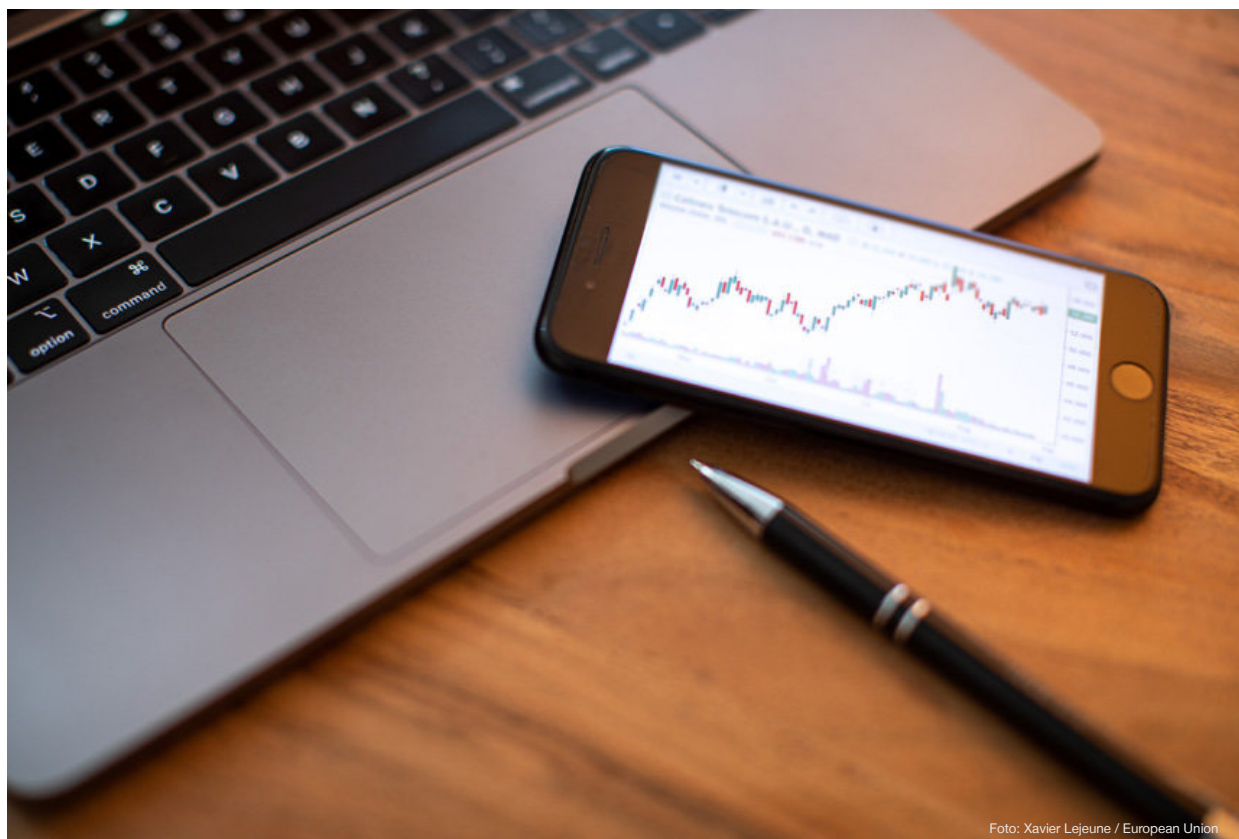

Foto: Xavier Lejeune / European Union

Mätmetoder

Källdata

Alla källor för redovisade data är Tullverkets om inte annat anges.

Tidsserier

Resultaten redovisas så långt som möjligt i historiska treårsserier. I vissa fall redovisas även samma data i tioårsserier i diagram eller i tabellbilagan.

Fördelning av kostnader, intäkter och tid

För att få en mer rättvisande bild av hur kostnaderna, intäkterna och tiden är fördelad redovisar Tullverket så stor del av Tullverkets kostnader som möjligt till den operativa verksamheten.

Metod för fördelning av utfall av kostnader per del av verksamhet

- för löner är fördelat utifrån antalet registrerade timmar per process
- för lokaler har fördelats utifrån hur personalen är placerad och vilken process de huvudsakligen arbetar i
- för kompetensutveckling har fördelats utifrån de kurser som bedrivits under året och vilken process kurserna avser
- för utveckling har fördelats utifrån de utvecklingsprojekt som bedrivits under året och vilken process som utvecklingen syftar till
- för förvaltningskostnader har fördelats utifrån förvaltningen som bedrivits under året och vilken process förvaltningen avser

- för avskrivningar har fördelats utifrån en fördelningsnyckel utifrån hur investeringarna sett ut de senaste sju åren
- för övriga kostnader är redovisade i den process som de är konterade i
- för ledning och stöd har fördelats i proportion till operativa processernas ekonomiska storlek
- för processen analysera och selektera har fördelats i proportion till kontrollverksamhet och tullkriminalverksamhet.

Tullverket delar in den operativa verksamheten som fullgör uppgifterna i följande delar

- kontroll; processerna fysisk kontroll, klarera varor och transportmedel samt följa upp operatör och ärende
- tillstånds- och uppbördsbevakning; processen hantera tillstånd
- brottsutredning; processen hantera brott.

Metod för fördelning av intäkter per verksamhetsdel.

- Intäkterna har fördelats på samma sätt som kostnaderna.

Metod för fördelning av timmar per verksamhetsdel.

- Utfallet av alla timmar är hämtat ur systemet Agresso tid den 16 januari 2024.
- Timmarna för utveckling och förvaltning är fördelade utifrån information från programkontoret respektive it-avdelningen om hur kostnaderna är fördelade.
- Timmar för ledning och stöd är fördelade till operativ verksamhet i proportion till deras storlek.

Volymer

Tullverket redovisar volymer avseende ärendebeslut till privatpersoner eller företag. Tullverket redovisar också volymer avseende delmoment i ärendehandläggning och faktisk myndighetsutövning, exempelvis kontroller, resultat av kvalitetssäkring och genomströmningstider.

Dokumentkontroll

Tullverket använder EU:s definition av dokumentkontroll som ingår i medlemsstaternas årliga redovisning av tullaktiviteter och som sammanställs till den årliga rapporten Customs Union Performance (CUP)¹. En dokumentkontroll är en kontroll som ska verifiera riktighet och fullständighet av informationen i en deklaration samt styrkande handlingars existens, äkthet, riktighet och giltighet. Om tullförfarandet kräver inlämnande av ytterligare styrkande handlingar och eller bevis, som till exempel importlicenser eller ursprungsintyg, ska dessa också granskas enligt ovan.

Styckkostnad för ärende

Tullverkets redovisning av styckkostnader för ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden i enlighet med kraven i förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag görs i de tre kapitlen om kontroll, tillstånds- och uppbördsövervakning samt brottsutredning. Tullverket redovisar även styckkostnader för fysiska kontroller.

Tullverket har svårt att särskilja den tid som ska beräknas för ett visst ärende på grund av brister i vårt uppföljningssystem och rimligheten i uppföljningen när det gäller arbetsbelastning och komplexitet för den enskilde medarbetaren. Tullverket arbetar kontinuerligt med att försöka förbättra uppföljningen så att den bättre ska återspegla verkligheten.

Genom att dela kostnaden för varje operativ del av verksamheten (process) med antalet timmar för samma process får vi timkostnaden per process. Denna timkostnad används sedan för att räkna ut styckkostnaden för ärenden i respektive process. Det görs genom att multiplicera timkostnaden för hela processen med antal timmar för respektive ärende för att få en totalkostnad per ärende. Sedan divideras denna totalkostnad med antalet ärenden för att erhålla styckkostnaden netto per ärende.

Antalet ärenden omfattar antingen påbörjade (brottsutredningar) eller avslutade (tulldeklarationer, tillstånd och efterkontroller)

¹) Customs Union Performance technical guidance notes, Ares(2024)666483-29/01/2024.

ärenden under året. Den nedlagda tiden under respektive år omfattar därmed handläggning av fler ärenden än som redovisas i antal.

Bedömningsgrunder

Tullverkets bedömning av måloppfyllelse i årsredovisningen bygger på utveckling av resultatindikatorer och vidtagna åtgärder. Bedömningsnivåerna är antingen tillfredsställande eller inte tillfredsställande. Indikatorerna är inte viktade utan det görs en sammanvägd bedömning utifrån indikatorernas utfall samt en kvalitativ bedömning av andra åtgärder inom respektive del.

Tullverkets bedömning av vidtagna åtgärders påverkan på skattefelsfaktorernas görs med stöd av ett antal indikatorer som redovisas under avsnittet Skattefelsmodellen nedan. Bedömningsnivåerna är negativ, positiv eller oförändrad utveckling.

Skattefelet

Skattefelsmodellen

Tullverket använder en modell i form av en effektkedja för att redovisa hur de åtgärder som

vidtagits bidrar till att minska skattefelet². Fokus i modellen ligger på tre så kallade skattefelsfaktorer som Tullverkets åtgärder kan påverka. De tre faktorerna är förutsättningar att göra rätt, upplevd risk för upptäckt samt motivation och förtroende. Det finns indikatorer kopplade till varje faktor. Tullverket genomför åtgärder som utgör vägledning och attitydpåverkan, strukturutveckling och kontroller. Effektkedjan kan inte kvantifieras till en direkt beräkning av skattefelets storlek.

Förutsättningar att göra rätt

Bedömningen av åtgärdernas påverkan görs med stöd av följande indikatorer

- företagens upplevelse av information och vägledning i Tullverkets återkommande kundundersökning mot företagskunder (NKI-undersökning): Index för totalt antal respondenter i frågeområdet information och vägledning i enkäten
- andel tulldeklarationer som ändrats av Tullverket
- genomsnittlig väntetid för telefonsamtal hos Tullverkets externa upplysningstjänst Tullsvar.

2) VER 2021-1551 Tullverkets skattefelsmodell.

Foto: Christophe Licoppe / European Union

Upplevd upptäcktsrisk

Bedömningen av åtgärdernas påverkan på skattefelsområdet görs med stöd av följande indikatorer:

- antal tulldeklARATIONER kontrollerade genom informationskontroll respektive varuundersökning
- debiterad tull efter tullkontroller
- andel revisioner som resulterat i ändringar
- företagens uppfattning om fusk och konkurrens i Tullverkets återkommande kundundersökning mot företag (NKI-undersökning): Andel respondenter som svarat ja på frågan om det är troligt att Tullverket skulle upptäcka om ett företag i deras bransch fuskade med tullavgifter och andel respondenter som svarat ja på frågan om deras företag i stor utsträckning är utsatta för konkurrens från företag som fuskar i branschen.

Motivation och förtroende

Bedömningen av påverkan görs med stöd av följande indikatorer:

- anseendeindex i Kantar Publics årliga mätning
- nöjdhetsindex i Tullverkets återkommande undersökning hos företagskunder (NKI-undersökning). NKI är ett sammanfattade värde som baseras på svaren på följande tre frågor i undersökningen:
  - o Nöjdhetsindex med Tullverket?
  - o Hur väl uppfyller Tullverket förväntningarna?
  - o Hur väl motsvarar Tullverket den perfekta myndigheten?
- andel klagomål på bemötande av skriftliga klagomålsärenden som inkommit till Tullverket under året.

Beräkning av tullfelet

Tullverket har i samarbete med Statistikmyndigheten SCB under 2016 tagit fram en metod för att uppskatta det potentiella tullfelet. Metoden innebär att diskrepans avseende under-

rapporterad information i Intrastat³ även kan antas föreligga vad avser import i Extrastat⁴.

Under 2021 uppdaterades siffrorna i modellen och under 2023 har en vidareutveckling av metoden skett i samarbete med SCB. Den utvecklade metoden innebär en varuviktad modell där det totala tullfelet sedan beräknas utifrån en aggregering av de 21 avdelningar som Tulltaxan delas upp i.

Från SCB får Tullverket underrapporteringsfaktorer för respektive avdelning i Tulltaxan. Tullverket beräknar sedan tullfelet utifrån importvärden och genomsnittliga tullsatsen enligt följande metod. Tullverkets beräkning kan beskrivas i följande steg:

- Genomsnittlig tullsats fås genom att debiterad tull för respektive varuavdelning divideras med deklarerat importvärde för respektive varuavdelning. Dessa uppgifter hämtas ur Tullverkets egna system.
- Importvärdet för respektive varuavdelning multipliceras med andelen underrapporterat importvärde för respektive varuavdelning enligt beräkningar från SCB. Utifrån dessa beräkningar får vi fram ett underrapporterat importvärde i kronor för respektive varuavdelning.
- Genom att multiplicera de underrapporterade importvärdena med de genomsnittliga tullsatserna beräknas de teoretiska tullfelen i kronor för respektive varuavdelning.
- Det totala teoretiska tullfelet i kronor fås sedan fram genom att addera tullfelen för samtliga varuavdelningar.

Kvalitetsmätning

Tullverket mäter varje år slumpmässigt kvaliteten på de uppgifter som företagen lämnar i samband med import. Resultatet av mätningen följs upp och insatser genomförs för att minska konstaterade avvikelser. Utifrån resultatet gör SCB en skattning av andelen rätt debiterad tull. Resultatet används också för att bedöma tullfelets förändring.

3) Intrastat är ett statistiksystem för uppgiftsinsamling om varuhandeln inom EU.

4) Extrastat är ett statistiksystem som omfattar av Tullverket lämnade uppgifter om import och export till länder utanför EU.

Tullverkets kvalitetsmätning är i grunden en statistiskt baserad undersökning. Utgångspunkten är det samlade resultatet i eftergranskningarna av tulldeklarationer lämnade av företag eller ombud vid import. Granskningsperioden är med taxebestämmande dag under perioden från augusti 2022 till juli 2023. Målsättningen har varit att granska 1 200 deklarationer. Totalt granskades 1 197 deklarationer, vilket innebär att bortfallet i undersökningen uppgår till 0,25 %.

Sedan 2010 har 100 deklarationer slumpmässigt tagits fram per månad i två olika värdeintervall i kvalitetsmätningen. En uppdelning har skett efter deklarationsvärde, 0–170 000 kr respektive högre än 170 000 kr.

Nuvarande beräkningsmodell och förslag på urvalsdesign togs fram 2010 av SCB. Sedan dess har SCB genomfört beräkningar och skattningar av det samlade resultatet i kvalitetsmätningen.

Resultatet av kvalitetsmätningen används också som en del i Tullverkets bedömning av tullfelets storlek. Kvalitetsmätningen genomförs i det deklarerade importflödet och därmed bör det tullfel i kronor som skattas kunna ses som en lägsta nivå för det totala tullfelet.

Samhällsnytta

Tullverkets beräkning av samhällsnytta utgår från en modell som presenterades i SOU 1998:18 En gräns – en myndighet. Utifrån SOU-modellen har Tullverket år 2000 i samverkan med andra myndigheter vidareutvecklat en anpassad modell. Båda modellerna beräknar samhällsnytta på beslagtagna narkotika och på beslagtagna alkohol och tobak. Det samhällsekonomiska värdet av narkotika är baserat på en uppskattning av samhällets kostnader för missbruket med hänsyn taget till gatupriser, missbrukardoser och FN:s skadeindex.

I Tullverkets modell från år 2000 beräknas samhällsnyttovärdet på fler preparat, till exempel LSD, ecstasy, kat, narkotiska läkemedel och

dopningsmedel. Vid beräkning av samhällsnytta är det fastställda samhällsnyttovärdet per substans detsamma som år 2000. Värden för narkotika och dopningspreparat har inte justerats men nya preparat som det har ansetts intressanta att följa har fått ett värde utifrån likartade substanser som tidigare beräknats.

Det samhällsekonomiska värdet av beslagtagna alkohol och tobak är baserat på ett tänkt skattebortfall beräknat enligt skattesablonvärdena i 3 § lag (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m. Skattebortfallet för beslagtagna och omhändertagna alkohol och tobak ingår inte i samhällsnyttovärdet utan det redovisas separat. Värdet för beslagtagna alkohol och tobak (skattebortfallet) har justerats över tid enligt gällande skattebestämmelser.

Redovisning av beslag

Från och med 2021 omfattar inte statistiken återlämnade och hävda beslag. Förändringen påverkar framför allt utfallet av punktskattevaror, vapen och farliga föremål. Flertalet beslag redovisas initialt med en bruttovikt som efter vägning och laboratorieutredning registreras med en nettovikt, exklusive emballage. Detta medför att vikt och samhällsnytta kan minska vid ett senare mättillfälle i uppföljningssystemen. Uttagsdatum för utfallet 2023 var den 17 januari 2024.

Internrevision

Internrevisionens uppdrag är att utifrån en analys av verksamhetens risker självständigt granska om ledningens interna styrning och kontroll är utformad så att Tullverket med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller kraven i 3 § myndighetsförordningen. Internrevisionen lämnar utifrån genomförda granskningar förslag till förbättringar av myndighetens process för intern styrning och kontroll¹.

Internrevisionsrapporter och generaltulldirektörens beslut om åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendationer har under 2023 avsett Tullverkets

- hantering av risk för infiltration och otillåten påverkan
- styrning och kontroll gällande övervakning av godkänd ekonomisk aktör (AEO)
- interna styrning och kontroll av CBRNE-verksamheten
- styrning av behörighetshantering inom Tullverket
- Tullverkets hantering av AM-meddelanden och RIF.

Internrevisionen har även utfört en genomlysning av Tullverkets selekteringscenter.

Internrevisionen följer årligen upp status för de åtgärder generaltulldirektören beslutat om. Uppföljningen baseras till stor del på verksledningsstabens uppföljning som sker vid varje tertialuppföljning. Enligt internrevisionens bedömning finns en väl fungerande process inom Tullverket för att hantera internrevisionens rekommendationer

---

¹) Myndighetsförordning (2007:515), Internrevisionsförordning (2006:1228).

Intern styrning och kontroll

Processen

Tullverkets process för intern styrning och kontroll är implementerad i hela verksamheten¹. Varje avdelning genomför riskanalys för sitt ansvarsområde enligt arbetsordning eller andra delegationsbeslut. Tullverkets väsentliga risker samlas i den riskanalys som genomförs i generaltulldirektörens ledningsgrupp. Väsentliga risker som identifieras i avdelningarnas riskanalyser eskaleras till generaltulldirektören.

Uppföljning av risker sker dels inom avdelningarna, dels i samband med tertialuppföljningen. Ledningsgruppen följer upp och justerar riskanalysen för de väsentliga riskerna minst två gånger per år. I samband med att verksamhetsplanen tas fram under hösten görs samtidigt en bedömning av vilka risker som är väsentliga för kommande år. De flesta av de beslutade åtgärderna har följts upp i samband med verksamhetens tertialuppföljning.

Riskhantering

Tullverket har under 2023 hanterat åtta väsentliga risker. Flertalet risker handlar om regelefterlevnad och har hanterats under en längre tid där åtgärderna förändrats och även riskvärdena.

Riskerna har huvudsakligen hanterats genom åtgärder som varit beslutade i verksamhetsplanen 2023–2025.

1. Risk att Tullverket inte uppfyller kraven i föreskrifter om informationssäkerhet för statliga myndigheter (MSBFS 2020:6)

Risken hanteras främst genom förvaltning av Tullverkets ledningssystem för informationssäkerhet. Under 2023 har översyn av styrdokument och stödjande dokument setts över där förvaltningen av ledningssys-

temet för informationssäkerhet integreras i styrning och ledning av säkerhet. Rollen som informationssäkerhets- och dataskydds-koordinator i verksamheten är nu etablerad och utgör en viktig del av Tullverkets förmåga att arbeta med informationssäkerhetsfrågor.

2. Risk att Tullverket inte kan bedriva kritisk verksamhet vid allvarlig störning

Risken hanteras genom ett antal åtgärder för att säkerställa Tullverkets förmåga att stå emot oväntade störningar för de verksamheter som är samhällsviktiga. Under 2023 har ett arbete genomförts för att säkerställa uppdaterade kontinuitetsplaner inom den operativa verksamheten.

3. Risk att Tullverket inte efterlever regelverket för hantering av personuppgifter

Det pågår en översyn av förbättring av hanteringen av personuppgiftsincidenter inom Tullverkets samtliga delar av dataskyddsarbetet.

4. Risk att Tullverkets hantering av ärenden inte överensstämmer med EU-kommissionens tolkning av tullagstiftningen vilket kan leda till administrativa misstag

Risken hanteras genom ett flertal åtgärder i den operativa verksamheten.

5. Risk att det förekommer korruption och andra oegentligheter i Tullverket

Risken hanteras genom ett antal olika åtgärder. En del åtgärder är löpande som exempelvis information och diskussion om risker. Andra åtgärder är strukturella som exempelvis säkerhetsprövning av anställda, logguppföljningar och visseblåsarfunktion.

Under året har internrevisionen granskat risker för infiltration och otillåten påverkan vilket lett till genomförande av ytterligare åtgärder. För att öka medvetenheten bland medarbetare har diskussionsunderlag tagits fram och använts.

¹) STY 2019-436 Intern regel om Tullverkets process för intern styrning och kontroll.

Statskontorets utbildning om statstjänstemannarollen har gjorts obligatorisk för alla chefer och nyanställda medarbetare.

6. Risk att vi inte når önskad nivå i säkerhetsskyddsarbetet

Arbetet med Tullverkets säkerhetsskyddsanalys slutfördes under 2023. Arbetet med den efterföljande säkerhetsskyddsplanen pågår och kommer att fortsätta under 2024.

7. Risk att Tullverket inte kan följa med i teknisk utveckling för att bekämpa grov och organiserad brottslighet

Risken hanteras i processerna för budget och it-utveckling.

8. Risk att Tullverkets styrdokument och stödjande dokument inte är uppdaterade och korrekta

Risken hanteras genom löpande arbete med översyn av dokument samt förändring av hur dokumenten görs tillgängliga internt.

Extern tillsyn

EU-kommissionen

EU-kommissionen genomförde ett kontrollbesök i november 2023 och kontrollerade Tullverkets kontrollstrategi för slutanvändning samt redovisningen av tullmedel till EU. Enligt de preliminära slutsatserna har brister har identifierats i tillståndsuppföljningen och i handläggningen av garantier. Granskningsrapporten ska lämnas i februari 2024.

Den granskning som Europeiska revisionsrätten genomförde 2021 följdes upp av EU-kommissionen under 2022. En diskussion fördes med Tullverket i ett ärende där gäldenären är etablerad utomlands men har överklagat Tullverkets beslut. Under våren 2023 omprövades frågan om indrivning mot den utländska gäldenären och Kronofogdemyndigheten gavs förutsättningar att fortsätta verkställigheten i utlandet. Med anledning av detta avslutade kommissionen ärendet.

JK-beslut

JK riktade i maj 2023² kritik mot Tullverket för att ha dröjt ett halvår med att vidta fortsatta åtgärder för att delge en underrättelse om att ett beslag var hävt och att egendomen kunde hämtas ut. Rutiner har därefter justerats.

JO-beslut

JO kritiserade i februari 2023³ Tullverket för att ha genomfört en kontroll i gränsnära område utan att rättsliga förutsättningar för kontrollen förelåg. JO uttalade dessutom att dokumentations- skyldigheten för Tullverket bör utökas. Ytterligare rättsligt stöd har tagits fram för tjänstemännen och vikten av dokumentation har förtydligats.

I oktober 2023 genomförde JO en granskning av Tullverkets kontroll- och tullkriminalverksamhet i område Syd. Granskningen omfattade bland annat hanteringen av frihetsberövade, dokumentation kring gripande, dokumentation vid kroppsvisitation, kroppsbesiktning, brottsutredning och placering i väntarrest. Något beslut har ännu inte kommit.

Arbetsmiljöverket

Arbetsmiljöverket genomförde fyra inspektioner hos Tullverket under 2023. Två av dem har avslutats efter att Tullverket redovisat vidtagna åtgärder och bedömts uppfylla de krav som ställts vid inspektionerna⁴. I två ärenden har Tullverket förelagts vid vite att redovisa genomförda åtgärder senast den 1 april 2024 respektive den 1 juli 2024⁵.

Bedömning

Tullverket bedömer inte att det förelagat sådana väsentliga brister i intern styrning och kontroll under 2023 som bör redovisas i anslutning till intygandet i årsredovisningen.

2) JK dnr 2021/5878.

3) JO dnr 1548-2022.

4) Dnr PER 2023-491, PER 2023-639.

5) Dnr EXT 2023-888, samt TV 2023-17947.

Finansiell redovisning

Sammanställning av väsentliga uppgifter (tkr)	2023	2022	2021	2020	2019
Låneram i Riksgälden					
beviljad	680 000	577 000	525 000	455 000	400 000
utnyttjad (per bokslutsdatum)	615 100	393 816	463 780	438 758	367 166
Kontokredit hos Riksgälden					
beviljad	100 000	100 000	190 000	50 000	100 000
maximalt utnyttjad	-	-	-	-	-
Räntekontot					
räntekostnader	17 970	3 424	-	10	591
ränteintäkter	9 171	2 542	-	-	-
Avgiftsintäkter som disponeras av myndigheten					
belopp i regleringsbrevet	70	140	140	180	205
utfall	3 511	4 413	7 753	13 022	6 413
Avgiftsintäkter som ej disponeras av myndigheten					
belopp i regleringsbrevet	405	560	560	590	340
utfall	2 983	3 298	-4 053	6 938	1 234
Förvaltningsanslag					
beviljad kredit	77 660	71 450	68 398	63 690	59 402
utnyttjad kredit	-	-	-	-	-
anslagssparande	23 302	76 006	63 678	39 387	48 050
EU-anslag					
beviljad kredit	701 820	508 055	511 917	477 678	579 074
utnyttjad kredit		-	480 845	297 561	-
anslagssparande	868 615	271 674	-	-	307 974
Antal årsarbetskrafter ^{a)}	2 284	2 146	2 083	2 024	1 895
Medelantalet anställda	2 527	2 387	2 294	2 236	2 112
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 105	1 089	1 034	1 004	992
Årets kapitalförändring	-32 256	-179 666	25 948	-70 990	56 744
Balanserad kapitalförändring	230 021	409 687	383 739	454 729	397 985

a) Årsarbetskrafter beräknad enligt ESV:s allmänna råd till 2 kap. 4 §.

Resultaträkning (tkr)			
	Not	År 2023	År 2022
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		2 639 818	2 469 345
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	3 511	4 413
Intäkter av bidrag		51 319	8 620
Finansiella intäkter	2	9 106	2 598
Summa		2 703 754	2 484 976
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	3	-1 836 834	-1 696 088
Kostnader för lokaler		-182 361	-162 701
Övriga driftskostnader	4	-504 722	-473 362
Finansiella kostnader	2	-18 150	-5 338
Avskrivningar och nedskrivningar	5, 6	-161 688	-147 487
Summa		-2 703 754	-2 484 976
Verksamhetsutfall		0	0
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	8	2 983	3 298
Skatteintäkter m.m.		19 302 654	10 616 283
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamheten		-19 337 893	-10 799 249
Saldo		-32 256	-179 668
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av Sveriges tullavgift till EU		6 149 586	6 828 038
Sveriges tullavgift till EU inom systemet för gemenskapernas egna medel		-6 149 586	-6 828 038
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	9	-32 256	-179 668

Balansräkning (tkr)			
Tillgångar	Not	År 2023	År 2022
Immateriella anläggningstillgångar			
	5		
Balanserade utgifter för utveckling		317 105	242 658
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		10 610	12 012
Summa Immateriella anläggningstillgångar		327 715	254 670
Materiella anläggningstillgångar			
	6		
Förbättringsutgifter på annans fastighet		73 785	32 882
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		230 165	226 971
Summa Materiella anläggningstillgångar		303 950	259 853
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga fordringar	10	70	70
Summa Finansiella anläggningstillgångar		70	70
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		1 414	1 486
Fordringar hos andra myndigheter		39 098	40 299
Övriga kortfristiga fordringar	11	195 511	227 405
Summa Kortfristiga fordringar		236 023	269 191
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	12	121 503	114 183
Upplupna bidragsintäkter	13	2 670	345
Övriga upplupna intäkter		0	0
Summa Periodavgränsningsposter		124 173	114 528
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	14	578 786	499 457
Summa Avräkning med statsverket		578 786	499 457
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		337 882	260 175
Kassa och bank		100	192
Summa Kassa och Bank		337 982	260 367
Summa tillgångar		1 908 698	1 658 136

Balansräkning (forts.)			
Kapital och skulder	Not	År 2023	År 2022
Myndighetskapital	15		
Statskapital		402	402
Balanserad kapitalförändring		230 021	409 687
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	9	-32 256	-179 666
Summa Myndighetskapital		198 167	230 423
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	16	6 766	5 690
Övriga avsättningar	17	14 911	12 707
Summa Avsättningar		21 677	18 397
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	18	615 100	393 816
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		72 624	61 903
Leverantörsskulder		149 104	134 414
Övriga kortfristiga skulder	19	31 669	30 677
Depositioner	20	597 210	574 647
Summa Skulder m.m.		1 465 707	1 195 457
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	21	175 522	160 558
Oförbrukade bidrag	22	37 981	39 761
Övriga förutbetalda intäkter	23	9 645	13 537
Summa Periodavgränsningsposter		223 147	213 857
Summa kapital och skulder		1 908 698	1 658 134

Redovisning mot inkomstitlar (tkr)						
Inkomstittel	Benämning			Beräknat belopp	2023	2022
			not 24			
9411	0	11	Mervärdesskatt		790 720	956 861
9424	0	13	Tobaksskatt		170	87 778
9424	0	15	Skatt på vissa nikotinhaltiga produkter		109 699	61 915
9425	0	13	Skatt på etylalkohol		10 082 593	6 872
9425	0	23	Skatt på vin och andra jästa produkter		8 436	9 197
9425	0	33	Skatt på mellanklassprodukter		5	69
9425	0	43	Skatt på öl		4 846	6 437
9428	0	13	Allmän energiskatt, bensin		1 228	590
9428	0	23	Allmän energiskatt, oljeprodukter m.m.		25 840	-5 143
9428	0	33	Allmän energiskatt, övriga bränslen		59	35 346
9428	0	53	Koldioxidskatt, bensin		872	393
9428	0	63	Koldioxidskatt, oljeprodukter m.m.		96 218	-4 450
9428	0	73	Koldioxidskatt, övriga bränslen		164	153 292
9428	1	12	Svavelskatt		16	15 030
9432	0	12	Skatt på plastbärkassar		4 563	4 769
9438	0	12	Kemikalieskatt		48 687	79 915
9452	0	13	Skatt på annonser och reklam		0	0
9471	0	11	Tullmedel		8 047 872	9 362 032
9472	0	13	Privatinförsel av tobak och alkohol		112	128
9472	0	21	Övrigt, dvs. räntor m.m. Tullverket	not 25	86 053	693
9811	0	12	Skattetillägg		22 732	21 047
9821	0	12	Förseningsavgifter		1 030	1 140
2397	0	42	Dröjsmålsränta hos Tullverket	370	625	1 222
2712	0	6	Bötesmedel		269	177
2714	4	21	Transporttillägg		1 667	2 020
2811	3	16	Övriga inkomster av statens verksamhet		3 419	1 918
Summa redovisat mot inkomstittel					19 337 893	10 799 248

Redovisning mot anslag (tkr)

Anslag	In- gående över- förings- belopp	Årets tilldelning enligt reglerings- brev	Om- disponerade anslags- belopp	Utnyttjad del av medgivet över- skridande	In- dragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Ut- gående över- förings- belopp
UTGIFTSOMRÅDE 3								
SKATT, TULL OCH EXEKUTION								
1:2 Tullverket								
Anslagspost 1 Tullverket (Ram)	76 006	2 588 670			-1 555	2 663 120	2 639 818	23 302
UTGIFTSOMRÅDE 27								
AVGIFTEN TILL EUROPEISKA UNIONEN								
1:1 Avgiften till Europeiska unionen								
Anslagspost 3 Tullavgift (Ram)	271 674	7 018 201			-271 674	7 018 201	6 149 586	868 615
Summa	347 680	9 606 871			-273 229	9 681 321	8 789 404	891 917

FINANSIELLA VILLKOR**1:2 Tullverket, ap 1**

Anslagskrediten för ap 1 är 77 660 tkr.

Tullverket ska från anslaget betala kostnaderna för en av Finansdepartementet utsedd tjänsteman stationerad vid Sveriges ständiga representation vid EU i Bryssel. Kostnaderna uppgick 2023 till 2 954 tkr.

Av anslaget får högst 10 000 tkr användas med anledning av särskilda krav från EU-kommissionen på grund av att Tullverket underlåtit att betala in traditionella egna medel. Detta ska dock inte gälla krav på egna medel till följd av beslut som ligger utanför Tullverkets kontroll. År 2023 har ej anslaget belastats.

Av anslaget får högst 11 066 tkr användas för abonnemangsavgift för Raket. Avgiften betalas till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Under 2023 har 11 066 tkr används till avsett ändamål.

1:1 Tullverket, ap 3 Tullavgift

Anslagskrediten för ap 3 är 701 820 tkr.

Anslagsposten ska användas för att finansiera utgifter för Sveriges avgift till EU-budgeten avseende tullar.

Finansieringsanalys	2023	2022
DRIFT		
Kostnader not 26	-2 540 640	-2 337 777
Finansiering av drift		
Intäkter av anslag	2 639 818	2 469 315
Intäkter av avgifter och andra ersättningar not 27	3 193	4 259
Intäkter av bidrag	51 319	8 620
Övriga intäkter	9 106	2 598
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av drift</i>	2 703 436	2 484 792
<i>Ökning (-) av kortfristig fordringar</i>	-8 768	-9 942
<i>Ökning (+) av kortfristiga skulder</i>	37 554	-66 030
Kassaflöde från/till drift	191 582	71 043
INVESTERINGAR		
Investering i finansiella tillgångar	0	-28
Investering i materiella tillgångar	-148 633	-83 442
Investering i immateriella tillgångar	-130 808	-96 051
<i>Summa investeringsutgifter</i>	-279 441	-179 521
Finansiering av investeringar		
Lån i Riksgälden	376 545	106 354
– amorteringar	-155 262	-176 317
Försäljning av anläggningstillgångar	579	500
<i>Bidragsmedel som erhållits för investeringar</i>	0	22 773
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar</i>	221 862	-46 690
<i>Förändringar av kortfristiga fordringar och skulder</i>	0	0
Kassaflöde från/till investeringar	-57 579	-226 211
UPPBÖRDSVERKSAMHET		
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten	2 983	3 298
Intäkter av uppbörd	19 302 654	10 616 284
Förändringar av kortfristiga fordringar och skulder	55 197	264 016
<i>Inbetalningar i uppbördsverksamhet</i>	19 360 834	10 883 598
<i>Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet</i>	-19 337 893	-10 799 249
Kassaflöde från/till uppbördsverksamhet	22 941	84 349
TRANSFERERINGSVERKSAMHET		
Utbetalda avgifter till EU-budgeten	-6 149 586	-6 828 038
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder	0	0
<i>Utbetalningar i transfereringsverksamheten</i>	-6 149 586	-6 828 038
Finansiering av transfereringsverksamhet		
Medel som erhållits från statens budget för transfereringar	6 149 586	6 828 038
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet</i>	6 149 586	6 828 038
Kassaflöde från/till transfereringsverksamhet	0	0
Förändring av likvida medel	156 944	-70 819
Likvida medel vid årets början	759 794	830 642
Minskning (-) av kassa och bank	-92	1
Ökning (+) av tillgodohavande Riksgälden	77 707	-145 431
Ökning (+) av avräkning med statsverket	79 329	74 582
Summa förändring av likvida medel	156 944	-70 848
Likvida medel vid årets slut	916 738	759 794

Noter Belopp anges i tkr, om inget annat anges.

Uppgifter om insynsrådet

Redovisning av utbetalda skattepliktiga ersättningar och värdet av förmåner till ledande befattningshavare, som utsetts av regeringen, och insynsrådets ledamöter. Uppdrag i styrelser eller råd i andra statliga myndigheter eller aktiebolag anges i kursiv stil under respektive person.

Ledande befattningshavare	2023	2022
Charlotte Svensson, generaltulldirektör <i>Ledamot i eSam Ledamot i Samverkansrådet mot organiserad brottslighet Ledamot i Samverkansrådet mot terrorism</i>	1 548 tkr	1 515 tkr
Johan Norrman, överdirektör fr.o.m. 2023-04-01	957 tkr	
Bodil Taylor, vikarierande överdirektör 2022-10-01–2023-03-31	1 114 tkr	1 092 tkr
Insynsrådets ledamöter		
Marie Carlsson, avdelningschef, Skatteverket	5,7 tkr	3,8 tkr
Robert Lönn, skatteexpert, Svenskt Näringsliv	5,7 tkr	5,7 tkr
Linus Magnusson, compliance director nordic, Transportindustriförbundet	3,8 tkr	7,6 tkr
Joakim Brandberg, chefsjurist, Läkemedelsverket	1,9 tkr	3,8 tkr
Sofia Moestedt, avdelningschef, Kustbevakningen	1,9 tkr	5,7 tkr
Håkan Svaleryd, avdelningschef, Naturvårdsverket <i>Ledamot i Ekonomistyrningsverkets ekonomi- och kontrollerråd</i>	5,7 tkr	7,6 tkr
Thomas Häggström, överåklagare, Åklagarmyndigheten <i>Ledamot i Polismyndighetens anställningsnämnd</i>	1,9 tkr	5,7 tkr
Susanne Hagström-Rosenqvist, regionpolischef, Polismyndigheten	5,7 tkr	1,9 tkr
Marie Nicholson, riksdagsledamot (M), fr.o.m. 2023-02-17 <i>Ledamot i insynsrådet för Polisregion Syd</i>	3,8 tkr	
Patrick Björk, riksdagsledamot (S) fr.o.m. 2023-02-17	5,7 tkr	
Martin Melin, riksdagsledamot (L) fr.o.m. 2023-11-10 <i>Ledamot i insynsrådet Säkerhetspolisen Ledamot i insynsrådet Statens Institutionsstyrelse</i>	0 tkr	
Ledamöter som avgått		
Cecilia Rönn, riksdagsledamot (L) Hallands län 2023-02-17–2023-11-09	3,8 tkr	

Tilläggsupplysningar

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Redovisningen följer god redovisningssed i enlighet med förordning (2000:606) om myndigheters bokföring.

Värderingsprinciper

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar tas upp till de belopp varmed de beräknas inflyta. Som osäkra fordringar bedöms främst fordringar som förfallit till betalning den 31 oktober 2023 och som därefter inte reglerats eller delbetalats. Fordringar som bedöms osäkra bokförs i årsredovisningen som befarad förlust. Skulder har värderats till anskaffningsvärde om inte annat anges i not. Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs enligt ESV:s allmänna råd till 5 kapitlet 12 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag.

Värdering av uppbördsfordringar

Vid värdering av uppbördsfordringar har Tullverket använt sig av dels en individuell värdering av fordringar, dels en kollektiv värdering. Den individuella värderingen avser de fordringar som har beviljats uppskjuten verkställighet. Dessa ärenden värderas utifrån om säkerhet har ställts eller inte.

Metoden för att göra den kollektiva värderingen utgår från att fordringar äldre än 6 månader värderas till 0 kr, resterande anses som säkra fordringar.

Värde- och säkerhetshandlingar

Tullverket har, i Tulldatasystemets säkerhetssystem, registrerade värde- och säkerhetshandlingar som uppgår till 2 061 609 tkr. Värdehandlingarna utgörs framför allt av bankgarantier, pantförskrivning och borgensförbindelser. Värde- och säkerhetshandlingarna nyttjas i de fall företag inte kan fullgöra sina åtaganden.

Periodavgränsningsposter

I de fall faktura eller motsvarande inkommit efter fastställd brytdag (2024-01-05) eller om fordrings- eller skuldbeloppet inte är exakt när bokslutet upprättas, redovisas beloppen som periodavgränsningsposter. Beloppsgränsen i bokslutet 2023 för periodavgränsningsposter är 50 tkr.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar tas upp till anskaffningsvärdet och skrivs av enligt en linjär avskrivningsmetod utifrån den bedömda livslängden. I anskaffningsvärdet inkluderas samtliga direkta hänförliga kostnader.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Immateriella tillgångar av typen licenser och liknande rättigheter	3 år
Andra datorer (t.ex. servrar).....	3 år
Kringutrustning till datorer.....	5 år
Möbler och vitvaror ^{a)}	5 år
Immateriella tillgångar, egenutvecklade	5 år
Teknisk utrustning	5 år
Fordon	5 år
Djur	5 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	5 år
Mobil skanner	10 år

Värdegränser för definition av anläggningstillgångar

Immateriella tillgångar av typen utveckling	1 000 000 kr
Immateriella tillgångar av typen licenser för datorprogram	100 000 kr
Förbättringsutgifter på annans fastighet	100 000 kr
Övriga anläggningstillgångar ^{a)}	28 000 kr

a) Möbler klassificeras som anläggningstillgång om de anskaffats vid ett tillfälle för möblering av till exempel nya lokaler och värdet överstiger 100 000 kronor. Enskilda möbler som har ett anskaffningsbelopp över 28 000 kr och har en livslängd på minst 5 år klassificeras som anläggningstillgång.

Avsättning för pensioner

I enlighet med Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 4 kap 2 § i förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag har avsättning för pensioner redovisats till det försäkringstekniska värdet av pensionsåtaganden. Den har beräknats med ledning av den beräkningsmodell som Statens tjänstepensionsverk använder.

Not 1	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2023	2022
	Offentligrättsliga avgifter	0	0
	Kontroll av päls av katt och hund	12	2
	Kontroll av sälprodukter	1	5
	Kontroll av exportbidragsgods ^{a)}	0	0
	Övrig uppdragsverksamhet	9	27
	Avgifter enl. 4 § avgiftsförordningen	1 973	2 496
	Reavinster vid försäljning av anläggningstillgångar	318	154
	Försäkringsersättningar	95	50
	Övriga ersättningar	1 102	1 679
	Summa	3 511	4 413

a) Intäkterna avser bidragsberättigad jordbruksexport. Enligt regleringsbrevet har Tullverket i uppdrag att utföra kontroller av bidragsberättigad jordbruksexport. Tullverket medges i regleringsbrevet undantag från 5 § första stycket avgiftsförordningen (1992:191).

Not 2	Finansiella intäkter och kostnader	2023	2022
	Finansiella intäkter		
	Ränta på räntekonto hos Riksgälden	9 171	2 542
	Övriga finansiella intäkter	-64	56
	Summa	9 106	2 598
	Finansiella kostnader		
	Ränta på lån hos Riksgäldskontoret	17 970	3 424
	Räntekostnader avseende EU-administrativa kostnader	3	1 760
	Periodisering räntekostnader avseende EU-administrativa kostnader	0	0
	Övriga räntekostnader	133	78
	Övriga finansiella kostnader	44	76
	Summa	18 150	5 338

Not 3	Kostnader för personal	2023	2022
	Lönekostnader för personal (exklusive AG-avgifter)	1 233 877	1 141 217
	Arvode till insynsrådet	46	49
	Ej anställd personal	3 754	3 003
		1 237 677	1 144 269
	Övriga personalkostnader	599 157	551 819
	Summa	1 836 834	1 696 088

Not 4 Övriga driftskostnader

I Övriga driftskostnader ingår reaförluster vid försäljning/utrangeringar av anläggningstillgångar med 352 tkr.

Not 5	Immateriella tillgångar	2023	2022
	Utvecklingsarbete, egen utveckling		
	<i>Anskaffningsvärden</i>		
	Ingående balans	682 755	594 755
	Årets anskaffningar	126 672	88 000
	Utgående balans	809 427	682 755
	<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
	Ingående balans	-440 097	-390 847
	Årets avskrivningar	-52 226	-49 250
	Utgående balans	-492 323	-440 097
	Licensavgifter för datorprogram		
	<i>Anskaffningsvärden</i>		
	Ingående balans	110 763	105 895
	Årets anskaffningar	4 136	8 051
	Årets utrangeringar/försäljningar	-8 345	-3 183
	Utgående balans	106 554	110 763
	<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
	Ingående balans	-98 751	-96 513
	Årets avskrivningar	-5 538	-5 421
	Årets utrangeringar/försäljningar	8 345	3 183
	Utgående balans	-95 944	-98 751
	Bokfört värde	327 714	254 670

Not 6	Materiella tillgångar	2023	2022
	Förbättringsutgifter på annans fastighet		
	<i>Anskaffningsvärden</i>		
	Ingående balans	48 550	33 829
	Årets anskaffningar	50 388	17 166
	Årets utrangeringar/försäljningar	0	-2 445
	Utgående balans	98 938	48 550
	<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
	Ingående balans	-15 669	-11 201
	Årets avskrivningar	-9 484	-6 913
	Årets utrangeringar/försäljningar	0	2 445
	Utgående balans	-25 153	-15 669
	Transportmedel, maskiner och inventarier		
	<i>Anskaffningsvärden</i>		
	Ingående balans	659 520	624 665
	Årets anskaffningar	98 246	66 276
	Årets utrangeringar/försäljningar	-37 818	-31 421
	Utgående balans	719 948	659 520
	<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
	Ingående balans	-432 549	-377 333
	Årets avskrivningar	-94 438	-85 904
	Årets utrangeringar/försäljningar	37 206	30 688
	Utgående balans	-489 781	-432 549
	Bokfört värde	303 950	259 852

Not 7 Uppbördsverksamheten

I kapitlet *Uppbörd* redovisas skatteuppbörd, offentligrättsliga avgifter och liknande ekonomiska händelser där Tullverket uppbär och redovisar medel för statens räkning.

Intäkter är belopp som debiterats och *Medel som tillförts statens budget* är belopp som influtit och redovisats mot inkomstitlar i statsbudgeten.

Avgifter som uppbärs för andra myndigheters räkning redovisas inte i Tullverkets utan i respektive myndighets resultaträkning.

Fordringar som lämnats till Kronofogden för indrivning kvarstår inte som intäktsbokförda hos Tullverket utan skrivs av i resultaträkningen i samband med överföring till Kronofogden. Redovisningsansvaret för dessa fordringar övertas av Kronofogden, som även redovisar inlutna medel direkt mot statsbudgeten.

Intäkter av avgifter och andra avgifter m.m. som inte disponeras utgörs av dröjsmålsränta, bötesmedel och sanktionsavgifter.

Not 8 Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	2023	2022
Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna ej disponeras		
<i>Offentligrättsliga avgifter</i>		
Dröjsmålsränta, ink.titel 239704 ^{a)}	615	1 238
Bötesmedel, ink.titel 2712	269	177
Sanktionsavgifter, ink.titel 2714	2 091	1 867
Förrättningsavgift, ink. titel 2811	8	16
Summa	2 983	3 298

a) *Dröjsmålsränta debiteras vid för sen betalning av tull och annan skatt enligt tullagen (2000:1281). Avgiften utgör en sanktion som inte motsvaras av någon uppkommen kostnad.*

Ingen av avgifterna har något ekonomiskt mål. Undantaget är förrättningsavgift, ink. titel 2811, som särredovisas i regleringsbrevet med full kostnadstäckning som ekonomiskt mål. Inkomstittel 2811 har en beräknad budget på 35 tkr.

Not 9 Årets kapitalförändring

Saldo från Uppbördsverksamheten består av skillnaden mellan den uppbörd och de avgifter m.m. som debiterats respektive inbetalts under året. Inbetald uppbörd är de medel som tillförts statsbudgeten och redovisats mot inkomstittel. Saldot från uppbördsverksamheten återspeglar i stort förändringen av uppbördsfordringarna.

Not 10 Andra långfristiga fordringar

Avser depositioner för förhyrningar utomlands.

Not 11 Övriga kortfristiga fordringar	2023	2022
Uppbördsfordringar ^{a)}	689 845	704 450
Indrivningsärenden	-460 869	-443 419
Värdereglering	-33 920	-33 688
Delsumma	195 056	227 343
Fordringar/förskott hos anställda	441	47
Kontantkassor	15	15
Delsumma	456	62
Summa	195 512	227 405

a) Fordringar som lämnats till Kronofogden för indrivning ligger kvar på kontot för uppbördsfordringar samtidigt som kontot för indrivningsärenden krediteras.

Tullverket ställer varje måndag ut tullräkningar för uppbörden för alla varor som importerats kalenderveckan tre veckor dessförinnan. Tullräkningen förfaller normalt till betalning fredagen den fjärde veckan från importtillfället eller närmast följande bankdag om fredagen är en röd dag/helgdag. De faktorer som har störst betydelse för hur stora uppbördsfordringarna är vid en viss tidpunkt, som vid årsskiftet, är om det är en eller två veckors utställda tullräkningar som inte förfallit till betalning.

Under 2023 minskar uppbördsfordringarna något med 2 procent. Under året ser vi en viss minskning av fordringar som avser tullmedel, mervärdesskatt och andra punktskatter såsom alkohol- och kemikalieskatt. Däremot ökar fordringarna avseende punktskatt för tobak något.

Totala värdet av fordringar avseende indrivningsärenden ökar under året med närmare 4 %. Vi ser att det genomsnittliga värdet för indrivningsärenden har ökat något jämfört med föregående år däremot har färre ärenden behövt skickas för indrivning jämfört med 2022.

Värderegleringen för uppbördsfordringarna är jämförbar med föregående år.

Not 12 Förutbetalda kostnader	2023	2022
Förutbetalda hyreskostnader	37 666	35 660
Service- och underhållsavtal, underhållslicenser	83 837	78 522
Summa	121 503	114 182

Not 13 Upplupna bidragsintäkter	2023	2022
Fordringar på statliga myndigheter	2 671	73
Fordringar på övriga organisationer	0	272
Summa	2 671	345

Not 14 Avräkning med statsverket

Avräkning med statsverket utgör dels mot statsbudgeten redovisade inkomster som ej motsvaras av insättningar på Statens centralkonto i Riksbanken (SCR), dels uttag från SCR som ej motsvaras av redovisade utgifter i statsbudgeten. Även skillnader mellan till räkenskapskontot tillförda anslagsmedel och det anslagsbelopp som avräknats mot statsbudgeten under året ingår i posten.

	2023	2022
Uppbörd		
Ingående balans	575 587	491 238
Redovisat mot inkomstitel	-19 337 893	-10 799 249
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	19 360 834	10 883 597
Fordringar avseende uppbörd	598 528	575 586
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	0	0
Redovisat mot anslag	6 149 586	6 828 038
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-6 149 586	-6 828 038
Fordringar/skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	0	0
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-76 006	-63 678
Redovisat mot anslag	2 639 818	2 469 344
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-2 588 670	-2 481 672
Återbetalning av anslagsmedel	4 555	0
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-20 303	-76 006
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	0	0
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	0	0
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	0	0
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken		
Ingående balans	-124	-2 715
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	19 934 520	11 307 988
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-6 722 588	-7 249 838
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	-13 211 247	-4 055 559
Övriga fordringar på statens centralkonto i Riksbanken	561	-124
Saldo	578 786	499 457

Not 15 Myndighetskapital

Förändring av myndighetskapitalet	Statskapital	Balanserad kapitalförändring anslagsfin. verksamhet	Balanserad kapitalförändring uppbörd	Kapitalförändring enligt RR	Summa
Utgående balans 2022	402	-10	409 697	-179 666	230 423
A Ingående balans 2023	402	-10	409 697	-179 666	230 423
Föregående års kapitalförändring			-179 666	179 666	0
Årets kapitalförändring				-32 256	-32 256
Konst från Statens Konstråd	0				0
B Summa årets förändring	0	0	-179 666	147 410	-32 256
C Utgående balans 2023	402	-10	230 031	-32 256	198 167

Not 16 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

2023

2022

De *utgående avsättningarna* utgör i sin helhet avsättningar för delpension.

Ingående avsättning	5 690	6 395
Årets pensionskostnad	3 267	1 978
Årets pensionsutbetalning	-2 191	-2 683
Utgående avsättning	6 766	5 690

Not 17 Övriga avsättningar

2023

2022

Enligt kollektivavtal ska 0,3 % av lönesumman avsättas för lokalt omställningsarbete om vilka lokala parter kan enas.

Ingående avsättning	12 706	10 256
Årets avsättningskostnad	3 682	3 431
Årets kompetensutvecklingsåtgärd	-1 477	-981
Utgående avsättning	14 911	12 706

2024 beräknas 1 000 tkr att nyttjas.

Not 18 Lån i Riksgälden

2023

2022

Ingående balans	393 818	463 780
Nyupptagna lån under året	376 545	106 354
Amorteringar under året	-155 262	-176 317
Utgående balans	615 100	393 817

På grund av en felregistrering vid låneupptaget i Riksgälden 2022 så visar lånen ett lägre saldo än vad som var beräknat 2022. Felregistreringen blev korrigerad i januari 2023 och utgående balans för lånen var 496 191 tkr per 2023-01-31.

Beviljad låneram	680 000	577 000
------------------	---------	---------

Tullverket har en beviljad räntekontokredit på 100 miljoner kronor.

Not 19 Övriga kortfristiga skulder	2023	2022
Personalens källskatt	26 606	26 025
Övriga skulder	-493	-5
Oreglerade utbetalningar via plusgiro	1 089	1 803
Medel under utredning TDS	4 463	2 851
Skuld till Trafikförsäkringsföreningen	3	3
Summa	31 668	30 677

Not 20 Depositioner	2023	2022
Depositioner, långfristiga	421 758	414 255
Depositioner, kortfristiga	175 452	160 392
Summa	597 210	574 647

Depositionerna utgörs i huvudsak av ställda säkerheter för kreditillstånd för tullärenden samt av andra liknande kontanta säkerheter i uppbördsverksamheten.

Antalet långfristiga depositioner har ökat jämfört med 2022 och även värdet har ökat med 7 502 tkr. Ökningen beror bland annat på att Tullverket under 2023 har börjat övervaka tillstånden kontinuerligt och företagen har påförts högre garantier. Under 2023 har Tullverket även gjort större kontroller på företagens egna kapital som ska kunna täcka det belopp som inte har ställts vid nedsättning.

De kortfristiga depositionerna har ökat med 15 060 tkr jämfört med 2022. Ökningen kan främst kopplas till en enskild aktör med ärenden där man yrkar på tullfrihet för varor för undersökning, analys eller provning.

Not 21 Upplupna kostnader	2023	2022
Upplupna löner	16 132	8 907
Upplupna semesterlöner	90 919	88 568
Upplupna sociala kostnader	51 001	46 476
Upplupna räntor till EU	2 442	2 442
Övriga upplupna kostnader	2 962	2 421
Upplupen flexskuld	8 097	7 862
Skuld för sociala avgifter på flexskuld	3 912	3 795
Upplupna kostnader uppbörd	57	88
Summa	175 522	160 559

Not 22 Oförbrukade bidrag	2023	2022
Utomstatliga	25 150	26 805
Inomstatliga ^{a)}	12 832	12 956
Summa	37 982	39 761

Oförbrukade bidrag består av erhållna förskott av bidrag för olika projekt som finansieras genom tilldelning från anslag som disponeras av andra myndigheter eller departement, eller genom bidrag från utomstatliga organisationer. Till den del dessa projekt ännu inte har genomförts har erhållna bidrag skuldbokförts.

a) Medlen förväntas tas i anspråk enligt följande:

- inom tre månader	1 612	905
- mer än tre månader till ett år	4 781	2 857
- mer än ett år till tre år	6 189	9 194
- mer än tre år	250	0
	12 832	12 956

Not 23 Övriga förutbetalda intäkter

Tullverket har erhållit hyresrabatter av hyresvärdar för några lokaler. Hyresrabatterna periodiseras över hyreskontraktens period.

Not 24 Redovisning mot inkomstitlar

Kommentarer till uppbördsutfallet och beskrivning av faktorer som påverkat uppbörden för olika inkomstitlar finns under rubriken Debiterad och inbetald uppbörd, se sidan 56. I den här noten lämnas därför endast kortare kommentarer till de största förändringarna mellan åren. De sammanlagda uppbördsmedlen utgörs till största delen av inkomstittel 9471 Tullmedel och inkomstittel 9411 Mervärdesskatt och i år även räntor. Den totala influtna uppbörden har ökat med 79,1 procent (8,5 mdkr) jämfört med 2022.

De faktorer som har störst påverkan på storleken på Tullverkets uppbörd är varuimportens värde samt vilken typ av varor som importeras. Förändringen av den totala uppbörden överensstämmer inte alltid med förändringen av varuimportvärdet. Det beror på att tullsatserna för olika varor kan variera och att det till exempel finns förmånsbestämmelser och tullkvoter som påverkar vilken tull som ska betalas.

Tullmedel har minskat med 14 procent (1,3 mdkr). En bidragande orsak till det minskade importvärdet är det rådande konjunkturläget med stegrande inflation och dyrare varor som konsekvens.

Tullverket debiterar mervärdesskatt från icke momsregistrerade importörer och i samband med efterkontroller. Mervärdesskatt som har inbetalts till Tullverket 2023 har minskat med 17,4 procent (166,2 mnkr). Bidragande orsaker till årets minskning jämfört med föregående år var att 2022 påverkades av två stora enskilda ärenden, totalt 117 mnkr, vilket fick stor påverkan på totala utfallet.

Inkomstittel 947202 Övrigt, dvs. räntor och privatinförsel, har ökat med 85,3 mnkr. Ett ärende har uppdebiterats med 10 mdkr i skatt på inkomstittel 9425, etylalkohol och på det debiterades en respitränta om 80,2 mnkr som också har influtit.

Not 25 Övriga skatter m.m. på import

	2023	2022
Återbetalningsränta	85 865	423
Extra inkomst	165	270
	86 030	693

Inkomstitteln innehåller bland annat respiträntor, återbetalningsräntor och tullräkningsavgifter.

År 2023 har ett ärende debiterats respitränta om 80,2 mnkr.

Not 26 Kostnader

	2023	2022
Kostnader enligt resultaträkningen	2 703 755	2 484 946
<i>Justeringar:</i>		
Av- och nedskrivningar	-161 688	-147 487
Realisationsförlust	-352	-387
Förändring avsättningar	-1 076	705
Kostnader enligt finansieringsanalysen	2 540 640	2 337 777

Not 27 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

	2023	2022
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt resultaträkningen	3 511	4 413
<i>Justeringar:</i>		
Realisationsvinst	-318	-154
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt finansieringsanalysen	3 193	4 259

Tabellbilaga

De mått, indikatorer och nyckeltal som redovisas i denna bilaga hämtas i huvudsak ur resultatredovisningen och följer samma kapitelindelning och tabellnumrering. Några tabeller i bilagan redovisar resultaten för tio år där resultatredovisningen redovisar de tre senaste åren.

Indikatorer

Följande resultatindikatorer har använts i bedömningen av Tullverkets måluppfyllelse. Indikatorerna redovisas i denna tabellbilaga under de hänvisade tabellnumren.

Säkerställa uppbörden	Tabell nr
Antalet tulldeklarationer kontrollerade genom varuundersökningar	8
Debiterad tull efter tullkontroller	34
Inbetald uppbörd av tullmedel	35
Uppbördsförlusten	17
Andelen korrekta importdeklarationer ur uppbördssynpunkt enligt skattning	37
Skattat tullfel efter kvalitetsmätning av importdeklarationer	38
Skattat tullfel utifrån underrapporterat importvärde	38

Övervakning av trafiken till och från Sverige	Tabell nr
Antalet fysiska kontroller	10
Samhällsnyttan av beslag av narkotika och dopningsmedel	39
Antalet beslagtagna skjutvapen	42
Antalet beslagtagna explosiva varor	42
Totala mängden beslagtagna och omhändertagna alkohol	45,46
Totala mängden beslagtagna och omhändertagna cigaretter	45,46
Totala mängden beslagtagna och omhändertagna tobak	45,46

Förebygga och motverka brottslighet	Tabell nr
Antalet inledda förundersökningar	24
Andelen inledda förundersökningar som har slutredovisats	25
Antalet utslagna kriminella nätverk	20
Antalet personer som lagförts för grov brottslighet	22
Antalet utdömda fängelseår	22

Förtroende och samma möjligheter och villkor	Tabell nr
Tillgängligheten till import- och exportsystem	51
Genomsnittlig väntetid i TullSvar	54
Anseendeindex	55
Antal klagomålsärenden	57
Andel klagomål som rör bemötande	57

Ekonomiskt resultat

Tabell 1

Tullverkets intäkter (tkr)	2021	2022	2023
Intäkter av anslag	2 275 673	2 469 344	2 639 818
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	7 753	4 413	3 511
Intäkter av bidrag	3 134	8 620	51 319
Finansiella intäkter	14	2 598	9 106
Totalt	2 286 575	2 484 975	2 703 755

Tabell 2

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras (tkr)	+/- t.o.m. 2021	+/- 2022	Int. 2023	Kost. 2023	+/- 2023	Ack. +/- utgå. 2023	Budget
<i>Uppdragsverksamhet</i>							
Kontroll av päls av katt och hund	-67	-2	12	13	-1	-70	45
Kontroll av handel med sälprodukter	-81	-2	1	0	1	-82	25
Totalt	-148	-4	13	13	0	-152	70

Tabell 3

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras (tkr)	Ink.tit.	+/- t.o.m. 2021	+/- 2022	Int. 2023	Kost. 2023	+/- 2023	Ack. +/- utgå. 2023	Budget
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>								
Dröjsmålsränta	2397	72 383	1 238	615	0	615	74 236	370
Avgift för tullkontroll eller annan tillämpning av tullagstiftningen	2811	19	16	8	9	-1	34	35
Totalt		72 402	1 254	623	9	614	74 270	405

Tabell 4

Kostnadsfördelning per kostnadsslag (tkr)	2021	2022	2023
Kostnad för personal	1 601 171	1 696 088	1 836 834
Kostnad för lokaler	161 345	162 701	182 361
Övriga driftskostnader	391 805	473 362	504 722
Finansiella kostnader	1 351	5 338	18 150
Avskrivningar och nedskrivningar	130 903	147 487	161 688
Totalt	2 286 575	2 484 975	2 703 755

Tabell 5

	Fördelning av verksamhetens intäkter och kostnader per verksamhet (tkr)								
	2021			2022			2023		
	Intäkter av anslag	Övriga intäkter	Kostnader	Intäkter av anslag	Övriga intäkter	Kostnader	Intäkter av anslag	Övriga intäkter	Kostnader
Kontroll	1 380 068	6 611	1 386 679	1 509 404	9 554	1 518 958	1 594 334	38 615	1 632 949
Tillstånds- och uppbördshantering	95 411	457	95 868	102 432	648	103 080	115 068	2 787	117 855
Brottsutredning	800 195	3 833	804 028	857 509	5 428	862 937	930 417	22 535	952 951
Totalt	2 275 673	10 901	2 286 575	2 469 344	15 631	2 484 975	2 639 818	63 936	2 703 755

Kontroll

Tabell 6

	Antal				Timmar				Styckkostnad			
	2021	2022	2023	% 2022-2023	2021	2022	2023	% 2022-2023	2021	2022	2023	% 2022-2023
Importdeklaration	6 591 307	7 498 710	8 720 242	16%	109 984	99 003	117 767	19%	8,6	7,5	9,1	22%
Transiteringsdeklaration	498 190	459 959	428 386	-7%	38 933	36 257	40 333	11%	40,2	44,6	63,4	42%
Exportdeklaration	6 558 462	6 041 270	5 814 285	-4%	53 109	51 604	53 818	4%	4,2	4,8	6,2	29%
Totalt	13 647 959	13 999 939	14 962 913	7%	202 026	186 864	211 918	13%	7,6	7,6	9,5	26%

Tabell 7

Andel automatklarerade och manuellt klarerade import- och exportdeklarationer	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023 i procentenheter
Automatklarerade	93,4%	94,2%	94,6%	0,4
Manuellt klarerade	6,6%	5,8%	5,4%	-0,4

Tabell 8

Manuellt kontrollerade tulldeklarationer (antal)	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023
Dokumentkontroll ^{a)}	41 302	46 866	105 573	125%
Varuundersökning	4 541	4 342	4 788	10%

a) Från 2023 mäts antalet dokumentkontroller utifrån definitionen i EU:s Customs Union Performance (CUP). Siffrorna för 2021 och 2022 har också uppdaterats.

Tabell 9

Kvalitet i importdeklarationer	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 i procentenheter
Andel korrekta deklarerationer i mätningen ^{a)}	86,6%	85,7%	82,3%	-3,4
Andel korrekta deklarerationer enligt skattning ^{b)}	87,0%	85,2%	78,6%	-6,6

a) Med uttrycket "i mätningen" menas att procentsatsen baseras på det faktiska antalet granskade deklarerationer i mätningen för aktuellt år.

b) Skattningen är en beräkning som görs av SCB och som förhåller sig till den totala uppbörden respektive totalt antal deklarerationer för helåret.

Tabell 10

Fysisk kontroll per trafikflöde

	Antal				Timmar ^{a)}				Styckkostnad			
	2021	2022	2023	% 2022– 2023	2021	2022	2023	% 2022– 2023	2021	2022	2023	% 2022– 2023
Kontroll av resenärer	26 872	26 231	27 344	4%	67 584	84 111	67 771	-19%	2 165	2 674	2 097	-22%
Kontroll av transportmedel ^{b)}	42 370	45 684	44 370	-3%	153 104	156 177	147 879	-5%	3 111	2 851	2 820	-1%
Kontroll av post, kurir- och fraktgods	23 390	17 010	19 142	13%	31 547	29 131	27 410	-6%	1 161	1 428	1 211	-15%
Punktskattekontroller	6 748	6 407	5 694	-11%	19 806	15 855	14 843	-6%	2 527	2 064	2 205	7%
Övriga tullkontroller	4 750	4 458	4 941	11%	16 762	13 890	15 591	12%	3 038	2 599	2 669	3%
Totalt	104 130	99 790	101 491	2%	288 803	299 165	273 492	-9%	2 388	2 500	2 280	-9%

a) Tullspiranters tid redovisas inte men antal kontroller redovisas.

b) För 2021 så har antalet kontroller av transportmedel justerats ned med 1 778 kontroller p.g.a. en felredovisning som skedde 2021 men upptäcktes under 2022.

Tabell 11

Efterkontroller	Antal				Timmar				Styckkostnad			
	2021	2022	2023	% 2022– 2023	2021	2022	2023	% 2022– 2023	2021	2022	2023	% 2022– 2023
Revisioner	153	118	92	-22%	44 845	38 879	37 186	-4%	197 846	229 979	306 781	33%
Eftergranskningar	241	160	159	-1%	18 002	9 979	20 532	106%	50 422	43 533	98 011	125%
Totalt	394	278	251	-10%	62 848	48 858	57 718	18%	107 670	122 672	174 532	42%

Tabell 12

Revisioner	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Andel revisioner som resulterat i ändringar	78%	86%	89%	3 procentenheter
Genomsnittlig genomströmningstid för revisioner, antal dagar	143	155	184	19%

Tillstånds- och uppbördshantering

Tabell 13

Tillståndsansökningar	Antal				Timmar				Styckkostnad			
	2021	2022	2023	% 2022-2023	2021	2022	2023	% 2022-2023	2021	2022	2023	% 2022-2023
	2 245	1 864	1 878	1%	61 998	52 064	52 214	0%	18 309	18 910	20 241	7%

Tabell 14

Genomströmningstid tillståndsansökningar	2021	2022	2023
Andel tillståndsansökningar som handläggs inom lagstadgad tid	99,7%	99,8%	99,7%
Genomsnittlig genomströmningstid för ursprungssintyg (dagar)	28	35	39
Genomsnittlig genomströmningstid för ansökningar om samlad garanti (dagar)	42	47	50

Tabell 15

Genomströmningstid ärenden med begäran om ändring (dagar)	2021	2022	2023
	16	21	27

Tabell 16

Överklagade ärenden i uppbördsverksamheten	2021	2022	2023	Förändring 2022-2023
Antal överklagade ärenden	557	796	521	-35%
Antal ärenden som avgjorts i förvaltningsdomstol	197	257	392	53%
Andel ärenden som lett till ändrat beslut vid domar	9%	14%	7%	-8

Tabell 17

Andel fastställda tullar, skatter och avgifter som inte har betalats till Tullverket ^{a)}	2014	2015	2016	2017 ^{b)}	2018 ^{b)}	2019 ^{b)}	2020 ^{b)}	2021 ^{b)}	2022	2023	Förändring 2022-2023 i procentenheter
	0,18%	0,19%	0,23%	0,21%	0,18%	0,30%	0,44%	0,20%	0,42%	0,21%	-0,21

a) Här redovisas det som inte inbetalats vid tidpunkten för årsbokslutet.

b) Från 2017 till och med 2021 är tullräkningar som har VI kod i TDS inte medräknade. Koden omfattar ärenden där deklaranten har fått anstånd eller uppskjutande av genomförande av tulltaxeringsbeslut i avvaktan på dom. Även tullräkningar med BP kod i TDS är exkluderade. I de ärendena har Tullverket beslutat om en senare betalningsdag i samband med uppdelad betalning.

Tabell 18

Slutliga uppbördsförluster fördelat per avgiftsslag (tkr)	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Tull	12 200	70	1 265	1 707%
Skatt	2 931	1 199	2 701	125%
Avgifter	4 806	559	1 393	149%
Totalt	19 937	1 828	5 359	193%

Tabell 19

Inbetalat till EU-kommissionen för så kallade administrativa misstag (tkr)	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
	1 655	2 611	-127	-105%

Brottsutredning och brottsförebyggande arbete

Tabell 20

Antal utslagna/allvarligt skadade kriminella nätverk ^{a)}	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Narkotikasmuggling	18	15	16	12	17	13	26	16	19	20
Alkoholsmuggling	1	1	2	2	0	4	2	5	2	2
Tobaksmuggling	2	1	0	2	1	0	2	1	0	0
Övrigt	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalt	22	17	18	16	18	17	30	22	21	22

a) Arbetet med att skada och slå ut nätverk kan sträcka sig över flera år vilket påverkar jämförbarheten mellan åren.

Tabell 21

Antal identifierade kriminella nätverk	2021	2022	2023
Narkotikasmuggling	29	37	35
Alkoholsmuggling	6	3	5
Tobaksmuggling	1	1	0
Övrigt ^{a)}	1	0	3
Totalt	37	41	43

a) Ett nätverk gällande hundsmuggling och två gällande vapensmuggling 2023.

Tabell 22

Antal personer lagförda för grova brott	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Antal personer	152	171	159	143	155	217	216	207	238	225	-5%
Antal fängelseår	485	487	464	447	512	668	746	648	794	824	4%
Genomsnittligt antal fängelseår	3,2	2,8	2,9	3,1	3,3	3,1	3,5	3,1	3,3	3,7	10%

Tabell 23

Förverkat värde vid utbyte av brott	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Antal domar	28	27	28	4%
Förverkat värde (tkr)	7 703	6 419	4 509	-30%

Tabell 24

Förundersökningar (FU)	Antal				Timmar				Styckkostnad			
	2021	2022	2023	% 2022– 2023	2021	2022	2023	% 2022– 2023	2021	2022	2023	% 2022– 2023
FU ledda av Tullverket ^{a)}	7 466	5 879	5 020	-15%	109 916	112 343	103 198	-8%	9 982	13 472	15 644	16%
– varav narkotikabrottsutredningar	4 254	3 131	2 681	-14%	54 321	62 022	57 326	-8%	8 658	13 965	15 075	8%
FU ledda av allmän åklagare ^{a)}	1 264	987	1 308	33%	289 343	285 729	310 191	9%	155 201	204 092	180 470	-12%
– varav narkotikabrottsutredningar	473	343	414	21%	229 831	228 375	271 457	19%	329 441	469 401	462 264	-2%
Totalt	8 730	6 866	6 328	-8%	399 259	398 072	413 389	4%	31 008	40 874	49 714	22%

a) Omfattar tid direkt kopplad till utredningsarbete. Antal timmar har korrigerats för 2021 eftersom tullåklagarverksamhet saknades för FU ledda av Tullverket samt teknisk inhämtning för FU ledda av allmän åklagare. Utredningstiden ställs mot antalet inledda förundersökningar.

Tabell 25

Slutförda förundersökningar av brott	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Antal strafförelägganden utfärdade av Tullverket	1 655	1 470	1 139	-23%
Antal till Åklagarmyndigheten slutredovisade förundersökningar	1 965	2 089	1 315	-37%
Tullverkets egna stämningsansökningar	39	33	54	64%
Totalt	3 659	3 592	2 508	-30%
Andel slutredovisade förundersökningar av inledda förundersökningar ^{a)}	42%	52%	40%	-12
Lagföringskvot ^{b)}	62%	72%	67%	-4

a) Avser antal slutredovisade förundersökningar, strafförelägganden och Tullverkets egna stämningsansökningar.

b) Källa: Åklagarmyndigheten.

Tabell 26

Genomströmningstid brottsutredningar (dagar)	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Genomsnittlig genomströmningstid för ärenden på brottsutredning ^{a)}	115	159	96	-40%

a) Antal dagar ärenden varit på utredning, dvs. tiden från när utredningen inleds till dess att utredningen är klarmarkerad och överlämnad till Åklagarmyndigheten, strafföreläggande utfärdats eller annan administrativ åtgärd.

Tabell 27

Förundersökningar av enkel beskaffenhet	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Andel förundersökningar av enkel beskaffenhet med högst 140 dagars genomströmningstid ^{a)}	89%	83%	89%	6 procentenheter
Antal öppna ärenden av enkel beskaffenhet äldre än 140 dagar	527	407	248	-159 dagar

a) Avser ärenden där Tullverket har rätt att leda förundersökningen och där utredningen är klar, dvs. är avslutad eller har lagakraftvunnen dom.

Tabell 28

Inventering av beslagsärenden	2021	2022	2023
Andel beslagsärenden utan avvikelser	98,3%	99,0%	98,8%

Tabell 29

Rattfyllerikontroller ^{a)}	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Antal genomförda rattfyllerikontroller	15 930	63 141	86 923	38%
Antal inledda förundersökningar rattfylleri	426	650	614	-6%
– varav rattfylleri under påverkan av alkohol	234	428	453	6%
– varav grovt rattfylleri under påverkan av alkohol	33	54	46	-15%
– varav rattfylleri under påverkan av narkotika ^{b)}	155	163	113	-31%
– varav grovt rattfylleri under påverkan av narkotika ^{b)}	4	5	2	-60%
Antal till Åklagarmyndigheten slutredovisade förundersökningar gällande rattfylleri	126	289	328	13%

a) Tullverket saknar underlag som möjliggör uppdelning efter kön.

b) Fr.o.m. 18 maj 2021 kan Tullverket särskilja grovt rattfylleri under påverkan av narkotika.

Uppbörd

Tabell 30

Import- och exportvärde (mdkr)	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Importvärde	554	774	705	-9%
Exportvärde	793	949	980	3%

Tabell 31

Debiterad uppbörd (tkr), totalt samt fördelat på avgiftsslag	2021		2022		2023		Förändring 2022–2023
	tkr	%	tkr	%	tkr	%	
Tull	7 161 627	87,5%	9 224 928	88,8%	8 027 930	41,6%	-13,0%
Skatt	991 383	12,1%	1 126 995	10,8%	11 249 091	58,3%	898,1%
Avgifter	32 115	0,4%	36 540	0,4%	34 497	0,2%	-5,6%
Totalt	8 185 125		10 388 463		19 311 518		85,9%

Tabell 32

Tull per vara (mnkr) ^{a)}								
Topplista varor	2021		2022			2023		
	Tull	Andel	Topplista varor	Tull	Andel	Topplista varor	Tull	Andel
1. Textilvaror	1 827	26%	Textilvaror	2 425	26%	Textilvaror	1 756	22%
2. Maskiner, apparater m.m.	1 080	15%	Maskiner, apparater m.m.	1 296	14%	Animaliska produkter	1 252	16%
3. Animaliska produkter	847	12%	Animaliska produkter	1 117	12%	Maskiner, apparater m.m.	1 237	15%
4. Fordon	721	10%	Oädla metaller	791	9%	Fordon	720	9%
5. Plast- och gummivaror	612	9%	Fordon	757	8%	Oädla metaller	613	8%

a) Varor grupperade enligt Tulltaxan avdelningar.

Tabell 33

Tull per ursprungsland (mnkr)								
Topplista ursprungsland	2021		2022			2023		
	Tull	Andel	Topplista ursprungsland	Tull	Andel	Topplista ursprungsland	Tull	Andel
1. Kina	3 700	52%	Kina	5 090	55%	Kina	4 009	50%
2. Norge	852	12%	Norge	1 091	12%	Norge	1 222	15%
3. USA	798	11%	USA	945	10%	USA	736	9%
4. Ryssland	299	4%	Indien	375	4%	Indien	365	5%
5. Indien	291	4%	Thailand	261	3%	Thailand	226	3%

Tabell 34

Debiterat efter tullkontroller ^{a) b)} (tkr)	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023		Förändring 2022–2023
Deklarationskontroller	32 591	17 076	112 711	43 425	239 004	51 594	76 073	82 760	151 289	120 845	-20%										
Punktskattekontroller	3 576	1 806	2 149	2 189	233	134	444	735	1 633	3 317	103%										
Efterkontroller	73 875	105 455	65 226	111 769	748 296	93 947	209 848	90 096	100 042	10 311 216	10 207%										
– varav tullrevisioner	34 726	23 508	44 873	45 374	731 380	59 596	188 074	64 604	82 201	71 903	-13%										
Totalt debiterat	110 042	124 337	180 086	157 383	987 533	145 675	286 365	173 591	252 964	10 435 378	4 025%										

a) Avser debiteringar av tull, skatt (exklusive moms) och andra avgifter (ej tulltillägg).

b) En mer utförlig version av denna tabell där andel tull, skatter och andra avgifter framgår finns i resultatredovisningen.

Tabell 35

Inbetald uppbörd fördelat på inkomsttitlar (tkr)

Benämning	Inkomsttitel	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Tullmedel	9471	7 118 524	9 362 032	8 047 870	-14,0%
Mervärdesskatt	9411	869 892	956 861	790 720	-17,4%
Tobaksskatt	9424	103 352	149 693	109 869	-26,6%
Alkoholskatt	9425	17 091	22 575	10 095 879	44 621,0%
Energiskatter	9428	31 545	195 058	124 396	-36,2%
Kemikalieskatt	9438	52 619	79 915	48 687	-39,1%
Skattetillägg ^{a)}	9811	27 009	21 047	22 726	8,0%
Övrigt ^{b)}	–	20 184	12 068	97 719	709,8%
Totalt		8 240 216	10 799 249	19 337 868	79,1%

a) Under inkomsttiteln Skattetillägg redovisas tulltillägg.

b) Under Övrigt redovisas inkomsttitlarna 2397, 2712, 2714, 2811, 9432, 9452, 9472 och 9821.

Tabell 36

Inbetald uppbörd^{a)} (tkr)

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
58 790 129	11 060 781	6 849 648	6 992 987	7 795 396	7 730 014	7 091 970	8 240 216	10 799 249	19 337 868	79,1%

a) Tabellen visar inbetald uppbörd som Tullverket redovisar mot inkomsttitel.

Tabell 37

Indikatorer för skattefelsfaktorerna	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Förutsättningar att göra rätt				
Företagens upplevelse av information och vägledning (index) ^{a)}	69	–	–	–
Andel korrekta deklarationer ur uppbördssynpunkt enligt skattning	95,4%	95,0%	95,5%	0,5 procentenheter
Antal deklarationer som ändrats av Tullverket (styck)	9 971	6 997	6 019	-14%
Genomsnittlig väntetid hos Tullsvaret (minuter)	10:35	10:07	08:27	-1:40
Upplevd upptäcktsrisk				
Antal tulldeklarationer kontrollerade genom dokumentkontroll (styck)	41 302	46 866	105 573	125%
Antal tulldeklarationer kontrollerade genom varuundersökning (styck)	4 541	4 342	4 788	10%
Debiterad tull efter tullkontroller (tkr) ^{c)}	142 006	138 302	151 178	9%
Andel revisioner som resulterar i ändringar	78%	86%	89%	3 procentenheter
Andel företag som anser det troligt att Tullverket upptäcker fusk ^{a)}	74%	–	–	–
Andel företag som anser sig utsatta för konkurrens av fuskande företag ^{a)}	12%	–	–	–
Motivation och tillit				
Kantar Publics anseendeindex (index)	40	39	44	13%
NKI (nöjd-kund-index) ^{a)}	74	–	–	–
Andel klagomål på bemötande	46%	57%	58%	1 procentenhet

a) Mäts vart tredje år.

b) Skattningen är en beräkning som görs av SCB och som förhåller sig till den totala uppbörden respektive totalt antal deklarationer för helåret.

c) Indikatorn justerad 2023. Tidigare totalt debiterat efter tullkontroller (exkl. moms). Nu endast debiterad tull för 2021, 2022 och 2023.

Tabell 38

Resultatindikatorer för tullfelet	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Skattat tullfel efter kvalitetsmätning av importdeklarationer (tkr)	82 058	287 870	107 032	-63%
Skattat tullfel utifrån underrapporterat importvärde (tkr) ^{a)}	–	232 809	197 803	-15%

a) Utvecklad metod som tillämpas från och med 2022.

Beslagtagna, omhändertagna och stoppade varor

Tabell 39

Samhällsnytta narkotika och dopningsmedel (mnkr)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
	1 211	1 057	1 456	3 001	2 655	2 487	3 368	3 528	5 149	10 371	101%

Tabell 40

Antal beslag narkotika och dopningsmedel	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
	6 468	6 651	7 318	7 271	6 183	8 112	7 211	6 999	5 997	5 379	-10%

Tabell 41

Beslagtagna mängder narkotika och dopningsmedel	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Heroin (kg)	22	3	31	37	71	60	22	1	8	11	35%
Opium (kg)	14	7	12	4	6	34	10	13	21	11	-49%
Amfetamin inkl. metamfetamin (kg)	139	175	101	368	198	334	221	332	549	1 170	113%
Kokain inkl. kokabladd (kg)	32	84	45	97	488	43	216	261	822	1 303	59%
Cannabis (kg)	859	410	1 376	2 396	926	1 115	3 888	3 299	2 304	7 252	215%
Kat (kg) ^{a)}	9 580	3 505	2 926	3 979	1 996	5 159	3 537	1 547	1 259	1 020	-19%
Ecstasy (tabl.)	6 085	19 057	27 051	12 769	34 798	61 260	17 148	25 499	35 266	50 966	45%
Övrig narkotika inkl. narkotiska läkemedel (tabl.)	735 805	718 349	1 259 998	2 197 933	1 167 254	2 815 276	1 869 289	1 805 150	3 739 991	2 129 009	-43%
Övrig narkotika inkl. narkotiska läkemedel (kg)	100	81	55	204	141	307	147	329	261	276	6%
Övrig narkotika inkl. narkotiska läkemedel (l)	22	52	6	15	66	90	164	45	62	26	-59%
Totalt narkotika (tabl.)	741 890	737 406	1 287 049	2 210 702	1 202 052	2 876 536	1 886 436	1 830 649	3 775 257	2 179 975	-42%
Totalt narkotika (kg)	10 746	4 265	4 545	7 086	3 826	7 052	8 042	5 781	5 225	11 043	111%
Totalt narkotika (l)	22	52	6	15	66	90	164	45	62	26	-59%
Dopningsmedel (tabl.)	125 622	2 531 301	342 885	170 598	155 333	84 349	82 583	148 346	128 854	121 246	-6%
Dopningsmedel (kg)	7	30	36	65	54	58	9	3	6	18	199%
Dopningsmedel (l)	13	121	52	51	38	26	21	9	19	14	-25%

a) Varav torkad kat 1 380 kg 2021, 1 030 kg 2022 och 860 kg 2023.

Tabell 42

Beslag av vapen och explosiva varor	Antal beslag			Mängd			Enhet
	2021 ^{a)}	2022	2023	2021 ^{a)}	2022	2023	
Skjutvapen	52	36	31	85	64	41	st
Start- och gasvapen ^{b)}	23	19	14	30	23	22	st
Vapendelar ^{c)}	27	15	17	165	120	48	st
Explosiva varor	113	151	190	22 138	48 940	42 912	st
	0	1	4	0	1	13	kg
Andra vapen, ammunition m.m.	1 677	1 261	836	9 420	18 581	3 092	st

a) Från 2021 så är hävda (återlämnade) beslag exkluderade.

b) Som kan konverteras till skjutvapen.

c) Vapendelar som omfattas av 1 kap. 3 § vapenlagen (1996:67) samt 3D-printade vapendelar.

Tabell 43

Vapen och explosiva varor, övriga avvikelser ^{a)}	Antal sändningar			Mängd			Enhet
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	
Andra vapen, ammunition m.m. ^{b)}	1	0	0	3 186	0	0	kg
	23	38	22	1 357	1 302	1 404	st
Explosiva varor	8	1	6	83 436	126	50 096	kg

a) Under avvikelser redovisas upptäckta avvikelser i samband med kontroll och där beslag inte görs.

b) Andra vapen, ammunition m.m. inkluderar farliga föremål.

Tabell 44

Antal beslag och omhändertaganden av alkohol och tobak	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Beslag alkohol	985	581	360	-38%
Beslag tobak	1 338	1 010	607	-40%
Omhändertaganden alkohol och tobak	462	611	780	28%
Totalt	2 785	2 202	1 747	-21%

Tabell 45

Beslagtagna mängder alkohol och tobak	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Sprit (l)	68 110	70 510	80 345	89 297	31 731	46 758	73 697	68 179	29 419	16 933	-42%
Starköl (l)	428 918	368 796	439 693	328 995	210 245	214 722	214 187	124 509	61 370	37 685	-39%
Vin (l) ^{a)}	57 645	44 974	65 156	35 054	34 418	31 745	29 444	23 889	10 271	3 827	-63%
Cigaretter (st)	46 768 729	25 514 013	18 482 115	28 290 854	23 955 393	42 465 801	25 841 643	12 698 649	5 579 957	13 537 244	143%
Övrig tobak (kg) ^{b)}	7 139	31 811	21 245	32 401	9 907	9 290	14 483	17 541	6 328	2 155	-66%
Övrig tobak (l) ^{c)}	–	–	–	–	24	4	3	13	166	26	-85%

a) I vin ingår alkohölsk: 1 127 liter 2021, 394 liter 2022 och 88 liter 2023.

b) I övrig tobak ingår snus, röktoak, vattenpiptobak och nikotinhaltiga produkter.

c) Vätska till e-cigaretter, tillgänglig statistik från 2018.

Tabell 46

Omhändertagna mängder alkohol och tobak											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Sprit+alkoläsk (l)	27 484	30 279	20 350	64 144	14 300	11 955	14 585	20 180	22 190	16 848	-24%
Vin+cider (l)	23 600	23 206	12 786	44 643	25 814	20 161	28 866	19 080	27 671	14 840	-46%
Starköl (l)	220 285	225 210	139 453	273 246	167 387	130 335	147 247	139 598	138 307	83 928	-39%
Cigaretter (st)	1 416 506	1 108 540	307 926	235 152	1 294 080	93 370	118 995	64 920	469 772	73 431	-84%
Tobak (kg)	118	31	12	126	571	9 048	995	1 363	1 212	1 213	0%

Tabell 47

Skattebortfall alkohol- och tobaksbeslag ^{a)} (tkr)											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Skattebortfall	129 120	153 553	119 097	164 125	84 144	122 850	110 234	88 620	36 004	37 298	4%

a) Endast beräknad på beslagtagna mängd, inte omhändertagna punktskattevaror där punktskatten antingen efterskänks eller debiteras.

Tabell 48

Antal ingripanden med anledning av immaterialrätt eller produktsäkerhet				2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Produktsäkerhet, antal ingripanden				174	121	195	61%
Immaterialrätt, antal ingripanden				338	247	266	8%
Immaterialrätt, antal artiklar				12 945	18 118	88 391	388%

Tabell 49

Beslag av andra restriktionsvaror	Antal beslag			Mängd			Enhet
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	
	426	355	223	62 901	249 834	165 634	st
Läkemedel m.m.	37	26	17	3	2	4	l
	23	19	16	38	3	26	kg
Hälssofarliga varor	46	26	20	7	1	4	kg
	57	29	19	182	60	119	l
Sprutor och kanyler	32	10	12	758	3 358	13 031	st
Utrotningsshotade djur, växter och produkter av dessa, inkl. Cites ^{a)}	192	130	139	18 861	10 027	12 534	st
	5	3	2	14 572	6	1	kg
Levande djur	20	11	19	2 551	426	982	st
	6	1	2	32	28	2	st
	50	45	23	3 535	1 120	345	kg
Livsmedel	2	0	0	2	0	0	l
	3	0	1	5	0	282	st
	10	2	3	5 155	20	1 172	l
Övriga varor ^{b)}	2	3	8	1	18	183	kg
	7	2	4	294	35	11	st
Totalt	918	662	508				

a) Av mängden i kilo under 2021 står ett beslag för 14 570 kg. Beslaget gäller teak från Myanmar vilket är förbjudet att importera enligt FLEGT timmerförordning. Beslaget är återlämnat till importör med försäljningsförbud.

b) Omfattar mineraliska och kemiska produkter samt narkotikaprekursorer.

Tabell 50

Stoppade varor efter tullkontroll	Antal avvikelser			Mängd			Enhet
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	
Läkemedel m.m.	401	95	74	10 503	5 446	21 124	kg
Avfall ^{a)}	55	71	47	626 666	1 042 538	596 950	kg
Växter samt produkter av djur och växter, inkl. Cites ^{b)}	21	12	14	85 720	50 343	43 007	kg
	0	0	4	0	0	23	st
Levande djur	7	10	5	34	14	5	st
Livsmedel	95	20	23	370 812	149 139	19 595	kg
Övriga varor ^{c)}	128	40	35	196 059	191 355	100 770	kg
Totalt	707	248	202				

a) Endast export.

b) Inkluderar avvikelser i kraven på sundhetscertifikat som intygar att sändningen uppfyller krav på att växter, växtprodukter och andra föremål inte för med sig otillåtna växtskadegörare.

c) Övriga varor redovisas endast som kg.

Förtroende och samma villkor

Tabell 51

Tillgänglighet till import- och exportsystem	2021	2022	2023
	99,83%	99,78%	99,87%

Tabell 52

Antal samtal till it-support ^{a)}	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
	7 014	5 246	4 450	-15%

a) Systemet saknar uppgifter om fördelning per kvinnor och män.

Tabell 53

Antal frågor till Tullsvär ^{a)}	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
E-post	19 731	15 454	18 404	19%
Telefonsamtal	105 958	85 267	83 616	-2%
Totalt	125 689	100 721	102 020	1%

a) Systemet saknar uppgifter om fördelning per kvinnor och män.

Tabell 54

Genomsnittlig väntetid i Tullsvär (minuter och sekunder)	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 [mm:ss]
	10:35	10:07	08:27	-01:40

Tabell 55

Anseendeindex	2021	2022	2023
<i>Källa: Kantar Public</i>			
Totalt	40	39	44
– bland kvinnor	48	43	50
– bland män	34	36	40

Tabell 56

Klagomåls- och skadeståndsärenden	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Totalt antal	234	205	210	2%
– varav avseende tullkontroll	160	148	159	7%
– varav andel avseende fysiska kontroller ^{a)}	0,16%	0,16%	0,16%	0 procentenheter

a) Antal fysiska kontroller av resenärer, transportmedel och postpaket. Utfallet 2021 justerat.

Tabell 57

Klagomålsärenden	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Totalt antal	109	94	99	5%
– varav avseende bemötande	50	54	57	6%
– varav andel avseende bemötande	46%	57%	58%	1 procentenhet

Tabell 58

Kontroller per trafikflöde	2021			2022			2023 ^{a)}		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Resenärer									
Buss vid landgräns	34%	66%	438	30%	70%	360	27%	73%	147
Flyg	27%	73%	1 907	29%	71%	1 751	34%	66%	1 833
Färja	15%	85%	519	22%	78%	427	22%	78%	322
Personbil vid landgräns	17%	83%	1 548	16%	84%	980	14%	86%	702
Personbil vid färja	13%	87%	1 163	16%	84%	1 308	14%	86%	1 138
Buss vid färja	21%	79%	77	23%	77%	118	24%	76%	51
Tåg	21%	79%	284	19%	81%	151	21%	79%	160
Total fördelning	21%	79%	5 936	22%	78%	5 095	24%	76%	4 353

a) Punktmätning gjord under november, personer över 15 år.

Tabell 59

Resenärer	2021		2022		2023 ^{a)}	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Buss	13%	87%	18%	82%	24%	76%
Flyg	19%	81%	17%	83%	17%	83%
Personbil	9%	91%	9%	91%	8%	92%
Färja	23%	77%	17%	83%	16%	84%
Persontåg	12%	88%	13%	87%	16%	84%
Post	21%	79%	21%	79%	24%	76%
Övrigt	25%	75%	9%	91%	15%	85%
Total fördelning	21%	79%	16%	84%	19%	81%

a) Antal män respektive kvinnor per inledd förundersökning.

Tabell 60

Antal lagföringsbeslut av tullåklagare ^{a) b)}	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Källa: Brå, Sveriges officiella kriminalstatistik</i>										
Totalt	1 519	1 142	1 204	1 575	1 321	1 010	1 226	1 155	1 488	1 263
– varav kvinnor	151	103	142	163	172	132	147	110	163	132
– varav män	1 368	1 039	1 062	1 412	1 149	878	1 079	1 045	1 325	1 131

a) Med lagföringsbeslut avses fällande domslut i tingsrätten, godkänt strafföreläggande eller åtalsunderlåtelse.

b) Brå:s officiella statistik för 2022 publiceras först efter att denna årsredovisning har lämnats in till regeringen.

Tabell 61

Dömda för grova brott, fördelat per kvinnor och män	2021		2022		2023		Förändring 2022–2023 i procentenheter
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	
Kvinnor	20	9,6%	27	11,3%	31	13,8%	2,5
Män	188	90,4%	211	88,7%	194	86,2%	-2,5
Totalt	208		238		225		

Tabell 62

Påföljder fördelade per kvinnor och män	2021			2022			2023		
	Totalt antal	Andel kvinnor	Andel män	Totalt antal	Andel kvinnor	Andel män	Totalt antal	Andel kvinnor	Andel män
Annan påföljd	287	21%	79%	347	12%	88%	420	10%	90%
Dagsböter	1 142	9%	91%	1 428	9%	91%	1 817	10%	90%
Frikänd	168	27%	73%	114	24%	76%	130	27%	73%
Fängelse	559	12%	88%	372	9%	91%	418	6%	94%
Penningböter	272	14%	86%	205	14%	86%	95	20%	80%
Totalt	2 428	13%	87%	2 466	10%	90%	2 880	10%	90%

Verksamhetsutveckling

Tabell 63

Investeringsbudget per objekt ^{a)} (tkr)	Totalt	Ack. utfall	2022 Budget	2022 Utfall	2023 Budget	2023 Utfall
Verksamhetsinvesteringar per objekt						
Anmälan Varors Ankomst och Tillfällig lagring	94 817	57 491	10 333	2 887	8 156	9 084
Omställning av importproceduren	221 262	66 253	28 451	28 911	35 997	25 020
Omställning ekonomisk aktör	33 764	33 764	0	0	0	0
ICS 2	57 249	24 147	10 492	12 016	13 697	13 866
Omställning exportproceduren	128 687	1 776	30 380	18 943	29 953	28 276
Transit (inkl. NCTS)	53 630	0	9 254	9 547	15 140	14 439
Utredningsstöd	207 349	72 981	18 755	19 430	28 553	27 716
Uppbörd och garantier	84 410	16 916	12 691	10 058	16 470	18 860
Övrigt (<20 000 tkr)	290 730	Ej tillämpligt	38 023	27 584	43 486	35 634
Fordon	126 959	Ej tillämpligt	23 000	16 341	30 000	20 187
Förändringar av lokaler	177 172	Ej tillämpligt	46 000	14 014	61 800	55 417
IT-investeringar (immateriella och materiella)	252 464	Ej tillämpligt	42 160	37 411	56 285	51 703
Övriga materiella anläggningstillgångar ^{b)}	212 867	Ej tillämpligt	14 630	22 178	27 345	25 463
Summa utgifter för investeringar	1 941 360	273 328	284 169	219 320	366 883	325 664
Finansiering						
Lån i Riksgäldskontoret ^{b) c)}	1 440 732	67 044	250 390	174 952	309 862	275 750
Bidrag ^{b) d)}	14 929	14 929	0	4 540	0	3 692
Anslag ^{b)}	485 699	191 355	33 779	39 827	57 021	46 222
Summa finansiering	1 941 360	273 328	284 169	219 320	366 883	325 664

a) Totalen och ackumulerat utfall är hämtat från regleringsbrevet och har inte justerats för eventuella skillnader mellan budget 2022 och utfall 2022 eller budget 2023 och utfall 2023.

b) Beloppen är ändrade efter årsredovisningen 2022 för att vara jämförbara med hur utfall 2023 redovisas i tabellen.

c) Årets anskaffningar.

d) Årets anskaffningar, externt finansierade investeringar.

Kompetensförsörjning

Tabell 64

Antal anställda Tullverket	2014	2015	2016	2017	2018	2019 ^{a)}	2020	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
Totalt	2 012	2 057	2 032	1 961	2 071	2 122	2 294	2 312	2 457	2 572	5%
– varav kvinnor	977	1 018	1 014	988	1 035	1 059	1 134	1 162	1 250	1 322	6%
– varav män	1 035	1 039	1 018	973	1 036	1 063	1 160	1 150	1 207	1 250	4%

a) Data för 2019 är korrigerade och skiljer sig därför från vad som redovisades i årsredovisningen för 2019.

Tabell 65

Chefer i Tullverket	2021	2022	2023
Totalt	238	239	247
– andel kvinnor i procent	44,1%	45,6%	45,7%
– andel män i procent	55,9%	54,4%	54,3%

Tabell 66

Sjukfrånvaro	2014	2015	2016	2017	2018 ^{a)}	2019	2020	2021	2022	2023
Kvinnor	4,4	5,4	5,2	5,2	4,5	4,7	4,1	3,6	4,5	4,0
Män	2,5	2,7	2,3	2,3	2,6	2,6	3,0	2,1	2,9	2,3
Totalt	3,4	4,0	3,7	3,8	3,5	3,7	3,5	2,9	3,7	3,2

a) Data för 2018 är korrigerade och skiljer sig därför från vad som redovisades i årsredovisningen för 2018.

Tabell 67

Andel långtidssjuka (60 dagar eller mer) ^{a)}	2014	2015	2016	2017	2018 ^{b)}	2019	2020	2021	2022	2023
	47,90%	53,00%	53,90%	53,70%	50,10%	53,35%	46,56%	46,92%	49,88%	55,16%

a) Uppgift om fördelning mellan kvinnor och män saknas.

b) Data för 2018 är korrigerade och skiljer sig därför från vad som redovisades i årsredovisningen för 2018.

Tabell 68

Sjukfrånvaro i procent per åldersgrupp ^{a)}	2014	2015	2016	2017	2018 ^{b)}	2019	2020	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023
–29 år	2,5	1,7	4,2	4,1	1,9	1,8	1,8	2,1	2,6	2,1	6%
30–49 år	2,9	3,2	3,6	3,5	2,8	3,0	3,4	2,6	3,0	2,6	8%
50 år–	4,0	5,1	3,9	4,0	4,5	4,7	4,0	3,4	4,9	4,1	5%

a) Data för 2018 är korrigerade och skiljer sig därför från vad som redovisades i årsredovisningen för 2018.

Årsredovisningens undertecknande

Jag bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 21 februari 2024

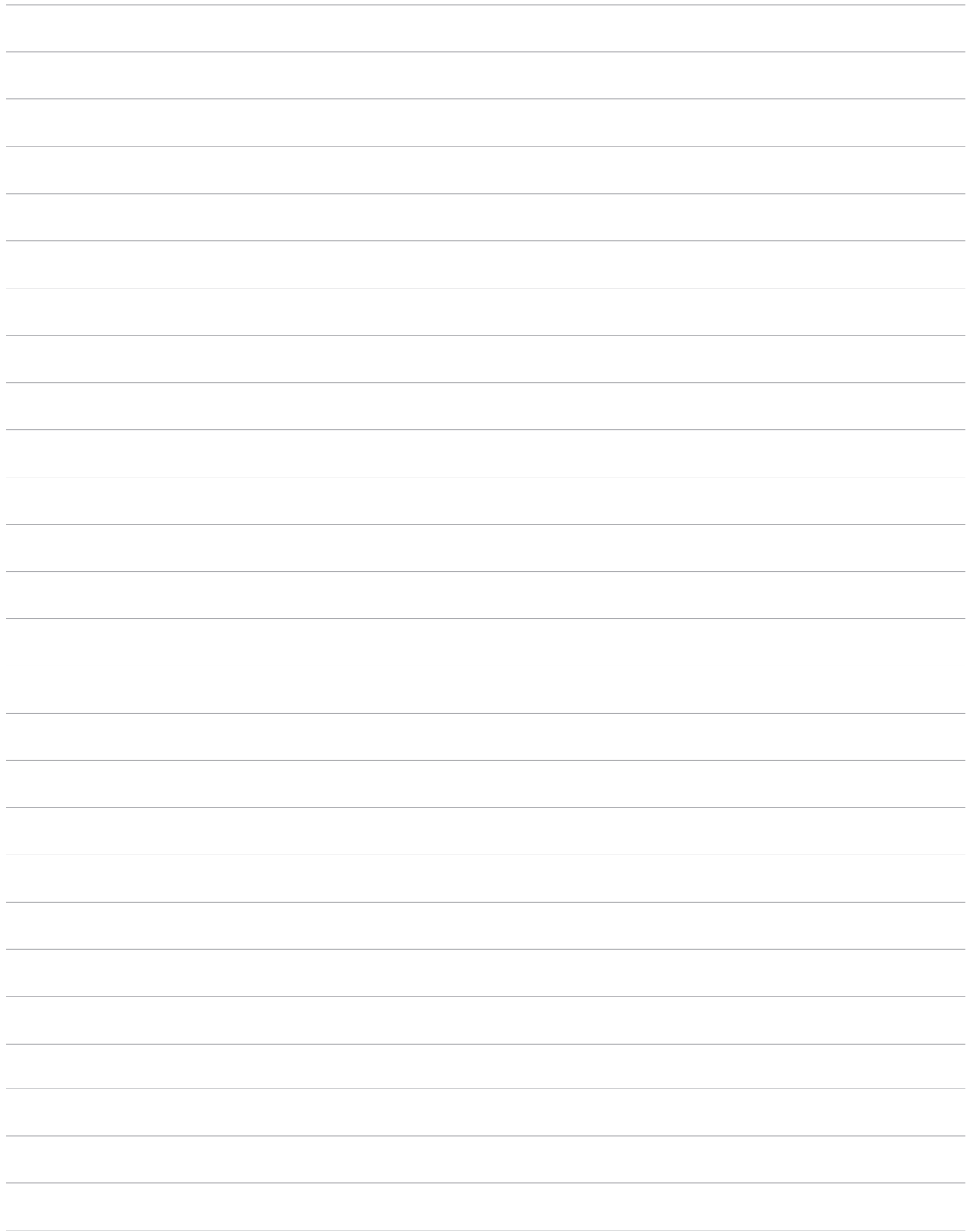

Charlotte Svensson
Generaltulldirektör

Tullverket

Box 27311, 102 54 Stockholm
Telefon: 0771-520 520
tullverket.se